

שיחות חיזוק

שיחות מפי
הרב אורן נזרית שליט"א

פרשת
תרומה

שיחות חיזוק

פרשת
תדומה

שיחות מפי הרב אורן נזרית שליט"א

מתוך סדרת הספרים שיחות חיזוק (ה כרכים)
ניתן להשיג בטלפונים 0509013000, 0506491414
למעוניינים ניתן לקבל השיחה במייל toraoren@gmail.com

תוכן הענינים

ג	רצון שברצונות!
ג	צריך להיות מוסיף והולך
ד	אי אפשר להשלים בטול תורה
ד	מעלת ונחיצות בנות השאיפות והרצון
ה	ההשגות המגובלות של אדם הן דוקא ללא השאיפות
ה	הפשרונות החבויים בפנים מתגלים ברצונות
ו	כשאדם רוצה מאוד מתגלה לו יכלת על אנושית
ו	ככה הרצון מתגברים על כל בעלי הכחות
ו	ההנהגה אמינה המבטיחה של יכול פמוני?
ז	שמעי בת וראי... ושכחי!
ז	לאיזה צדף הכפר נעשית מאליה
ח	העקר הוא הרצון שפועל הכל
ח	מעשה נורא בעם הארץ שנגעשה למדון ככה הרצון
י	אין דבר העומד בפני הרצון
י	מול רצון רע צריך להתגבר ברצונות עצומים
יא	היכלת משתנה בהתאם לרצון
יא	השאלה אינה "אם אני יכול..." אלא "אם אני צריך!"
יב	נצול מעוררן ככה הרצון
יב	ענין שובבי"ם - להטהר מרצונות זרים
יג	כל יום הוא הארה חדשה
יג	הנפילות - חלק מסלם העליה
יד	השאלה 'איך' חולכים ללמד תורה
יד	התמדתו של רבי עובדיה יוסף זצ"ל מצעירותו
טו	סוד ההצלחה בלמוד
טז	רעת השאיפות הסותרות
טז	המושגים הצרים והקטנים של בני דורנו
טז	להשתמש במתנת ה' בקלה
ז	אני אהיה גדול בישראל!!!
***	
יט	ביד כל אחד להיות גאון וצדיק
כא	כל יהודי יכול לגדל מאד, והכל תלוי ברצון שלו
כב	יכל לב יודע מרת נפשו שבאמת הכל תלוי ברצון
כג	המושגים של פעם
כג	עני, ועשיר, ורשע, פאין לדין
כד	גדל בח העדוד
כה	השפעת המשגיח, רבנו מאיר חדש זצ"ל
כה	בשלישה חדשים למדו 704 דפי גמרא
כו	על כל אחד להיות מודע לפחות האדירים שיש לו
כו	ענותותו של ר' זכריה בן אבקולס החריבה את ביתנו
כו	אל תאמר נער אנכי
כו	מי שאי אפשר לו לעסק בתורה ועוסק
כז	הארמון סגור - כשיפתחו הדלתות, תגפה להנות
כז	אני מסגל להצליח!
כז	הכל בזכות העצמת הדמוי העצמי
כז	ההבדל שבין משה רבנו לירבעם בן נבט
ל	מחקר הפרופסור - סודו של אמון!
לא	הצלחת האדם - באשר מאמין בעצמו!
לא	צריך האדם להוציא בשפתיו כסופיו
לב	אל תשכח מאין באת!
לב	אתה תתמנה אי פעם לנשיאות ארצות הברית
לג	'מי ששומר חיותו ורצונו'
לג	אני חי ופועל למען המטרה
לג	צריך לשאף לגדלות
לד	בלי שאיפה אין סבוי שיזכה להגיע לדרגות
לד	הקדוש ברוך הוא משדד את הטבע לבעלי הרצון
לד	אין דבר העומד בפני הרצון

ניתן להקדיש פרשיות לברכה והצלחה ולעילוי נשמת זכיו"ב
לפרטים ניתן ליצור קשר בטל: 0509013000, 0506491414

שיחות חיזוק

לְהִתְחַזֵּק בְּרִצּוֹנוֹת וְכִסּוּפִים לְשֵׁאֵף לְגִדְלוֹת

שִׁיחַת חֲזוּק לְשִׁבַת פְּרֻשַׁת תְּרוּמָה [תשס"ו]

רִצּוֹן שְׁבָרְצוֹנוֹת!

בְּסִיעֵתָא דְשִׁמְיָא, נִרְאָה לְהִתְבּוֹנֵן בְּמַעֲלַת הַרְצוֹן וְהַשְׂאִיפָה לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וּבִפְרָט בְּזִמְן כְּוָה, שֶׁהוּא עֵת רִצּוֹן גָּדוֹל מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּסֵפֶר הַקְּדוּשׁ: 'אַהֲבַת שְׁלוֹם' (מִהֲרַב הַקְּדוּשׁ רַבִּי מִנְחֵם מִעֲנַדֵּל מִקְּאֶסוּב זי"ע): 'אֲדָר רַאשֵׁי תְבוֹת רַעְוָא דְרַעְוִין א' שְׁתַּחֲכַח' - הֵינּוּ רִצּוֹן שְׁבָרְצוֹנוֹת נִמְצָא בְיָמִים אֵלּוּ, שֶׁהֵם יְמֵי רִצּוֹן, אַהֲבָה, שְׂמִחָה וְהִתְחַזְקוּת. וְעִבּוּדַת וְהֶאֱרַת הַחֲדָשׁ הַקְּדוּשׁ הַזֶּה הוּא לְעוֹרֵר בְּחִינַת בֵּן הַמְּחַפֵּשׁ בְּגִזְזוֹן דְּמִלְכָא, וְכַמִּים הַפְּנִיִם לְפָנִים (מִשְׁלֵי כו, ט), כְּבִיכּוֹל, כְּמוֹ שֶׁהִזְמֵן הוּא עֵת רִצּוֹן לְמַעְלָה, הִזְמֵן גְּרָמָא לְהַגְבִּיר אֶת הַרְצוֹן שֶׁלָּנוּ מֵאוּר הַרְצוֹן שֶׁלְּמַעְלָה, וְנִשְׁפָּע שֶׁפַּע גָּדוֹל שֶׁל רִצּוֹן לְכָל יְחִיד וְיְחִיד.

וְזֶהוּ בְּכָל עֲנִינֵי עִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּהִתְמַדָּה, בְּהִכְנָה, בְּרִצְיָפוֹת, בִּיגִיעָה וּבִידִיעַת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְשִׂיחָה נִבְלָע הַלִּמּוּד בְּדָם, בְּבַחֲיִנַת 'וְהַעֲרַב נָא' - שִׂיחָה מְעַרְבַת בְּנוֹ. וְכֵן בְּעִבּוּדַת הַתְּפִלָּה, וְיִבְסוּר מֵרַע וְעֲשֵׂה טוֹב, בְּבִין אָדָם לְחֵבְרוֹ וּבִין אָדָם לְמִקּוֹם וְכוּ' וְכוּ'.

לְכָל יְחִיד יֵשׁ אֶת הַשְּׁלֵמוֹת הַנִּפְלְאָה שְׁלוֹ, וְכָל אֶחָד צָרִיף לְהִתְעַלּוֹת בְּקַבְיָעוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְלִקְיָם (הוֹשַׁע ו, א): "נִלְכָה נִרְדְּפָה לְדַעַת אֶת ה'...", "אַחֲרֵי ה' יִלְכוּ כְּאַרְיֵה יִשְׂאָג" (שֵׁם יא, ט), "מִשְׁכְּנֵי אַחֲרֵיךָ נִרוּצָה" (שִׁיר הַשִּׁירִים א, ד), יְדִיד נֶפֶשׁ אֵב הַרְחֻמָּן מִשֶּׁף עֲבָדְךָ אֵל רִצּוֹנְךָ יְרוּץ עֲבָדְךָ כְּמוֹ אֵיל, וְכַלְשׁוֹן הַזֶּהֱרַקְדוּשׁ (שְׁמוֹת ה' ע"ב): 'אֲמַר רַבִּי יְהוֹנָדָה, אֵלְמִלֵּי הוּו יְדַעִין בְּנֵי נִשְׂאָ, רַחֲמֵימוֹתָא דְרַחֲמִים קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, הוּו שְׂאֲגִין כְּכַפִּירָא לְמַרְדְּךָ אֲבַתְרִיָה'. וְזֶהוּ מַה שְׂאֲמָרוֹ בְּמִשְׁנֵה (אֲבוֹת ה, כ) 'הוּו רַץ כְּצַבִּי'.

צָרִיף לְהִיּוֹת מוֹסִיף וְהוֹלֵף

מִהֲעַקְרִים בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, שְׂצָרִיף לְהִיּוֹת מוֹסִיף וְהוֹלֵף, וְזֶהוּ הַצּוּי הַרְאֵשׁוֹן לְכָל יְהוּדִי, כִּידוּעַ מִהִזְהַר הַקְּדוּשׁ (פְּרֻשַׁת לך לך ח"א עו ע"א), שְׂצָרִיף הֵיְהוּדִי לְהִיּוֹת מוֹסִיף וְהוֹלֵף (רֵאָה בְּסֵפֶר הַקְּדוּשׁ 'בֵּן אִישׁ ח' דְרִשׁוֹת עַל הַפְּסוּק לך לך). וְזֶהוּ "אִם בְּחֻקְתִּי תִלְכוּ" (וַיִּקְרָא כו, א), שֶׁפָּרְשׁוּ בְּסֵפֶרָא, שֶׁתְּהִיּוּ עֲמֵלִים בְּתוֹרָה, וְכַמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חַז"ל (מְכִילֵתָא פְּרֻשַׁת בְּחֲדָשׁ פְּרָשָׁה ב) שֶׁכָּל הַהִתְחַלּוֹת קִשׁוֹת, וּמִכָּאֵן וְאֵילָף יַעֲרַב לָכֶם, שְׂאֲחַר שֶׁעֲמַל וְהִיָּה לוֹ קִשָּׁה לְהַגִּיעַ לְעִרְבוּת, שׁוֹב צָרִיף לְעֲמַל כְּדֵי לְהַגִּיעַ לְדַרְגָּה יוֹתֵר גָּדוֹלָה שֶׁל עִרְבוּת. כִּי אֵין דוּמָה כָּלֵל הָעִרְבוּת הַשְּׂנִיָּה אֶל הָעִרְבוּת הַרְאֵשׁוֹנָה, וְהָעִרְבוּת הַשְּׁלִישִׁית אֵינָה דוּמָה לְעִרְבוּת הַשְּׂנִיָּה, וְכֵן הֵלָאָה.

אֵלְמֵלָא הֵיּו יוֹדְעִים בְּנֵי אָדָם אֶת הָאֲהֲבָה שְׂאוּהֵב הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא אֶת עִם יִשְׂרָאֵל, הֵיּו שׁוֹאֲגִים כְּמוֹ כְּפִיר לְרֹדֵף אַחֲרָיו].

וְיֵשׁ בְּזֶה כְּמָה מְדַרְגוֹת אֲצֵל צְדִיקִים, וּבְדוּרוֹת הַקּוּדְמִים נִתְעַלּוּ בְּכָל שְׁעָה וּבְכָל יוֹם, וְכָל שָׂכַן בְּכָל תְּקוּפָה בְּלֵי שׁוּם הַשְּׂגָה לְנוֹ, וְלֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְהַפְיָרִם כָּלֵל, וְכַמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חַז"ל (סְנֵהֲדִין צו ע"א) עַל הָאֲבוֹת הַקְּדוּשִׁים אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שֶׁרְצוּ לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ כְּסוּסִים.

וּבְסֵפֶר הַקְּדוּשׁ 'קִדְשַׁת לוי' בְּאֵר מַה שְּׂכַתוּב אֲצֵל אֲבָרְהָם אָבִינוּ, עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם (בְּרֵאשִׁית יח, ח): 'וְהוּא עֵמֵד עָלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכְלוּ. הַפֶּלֶל הוּא, שֶׁפָּעַל הַבֵּית לֹא יְהִיָּה מִתְנַהֵג

וְלִכְן צָרִיף עֲמַל תְּמִידִי בְּבַחֲיִנַת הַלִּיכָה, וְכַמוֹ שְּׂכַתוּב (תְּהִלִּים פד, ח): "יִלְכוּ מִחֵיל אֶל חֵיל", וְכַמוֹ שְּׂכַתוּב (יְרֵמְיָה ב, ב): "לְקַתְּףָ אַחֲרָי."

פְּרֻשֵׁת תְּרוּמָה

לְכָל אֶחָד, וְזֶהוּ 'חֵיב אָדָם לומר מְתֵי יִגְיֵעוּ מַעֲשֵׂי לְמַעֲשֵׂי אָבוֹתַי אֲבָרְהֶם יִצְחָק וְיַעֲקֹב' (תנא דבי אליהו רבה פרק כה), שְׂבָכָל אֶחָד יִשׁ חֶלֶק שֶׁל אֲבָרְהֶם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וְחֵיב לומר מְתֵי אֲגִיעַ לְחֶלֶק אֲבָרְהֶם שְׂבִי, וְלְחֶלֶק יִצְחָק שְׂבִי, וְלְחֶלֶק יַעֲקֹב שְׂבִי. וְאִף שְׂאִין זֶה נִכְרַ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁבוּעַ, מִכָּל מְקוֹם, רְצוֹן אֲבִינוּ שְׂבִשְׂמִים, עַל כָּל פְּנִים, שְׂבָכָל תְּקוּפָה וְתִקּוּפָה יְהִי שְׁנוּיִים גְּדוּלִים בְּכָל הָעֲנִינִים, לְקַחַת בְּכָל תְּקוּפָה אֵיזָה עֲנִין וְלִהְתַּעֲסֵק בּוֹ בְּעֶסֶק, כְּדַבְּרֵי הַט"ז (סימן מז), וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלִי יג, יא): "וְקִבֵּץ עַל יַד יְרֵכָה".

מַעֲלַת וְנִחְיָצוֹת בְּנִית הַשְּׂאִיפּוֹת וְהַרְצוֹן

צְדִיקִים זִי"ע גָּלוּ כַּמָּה עֲצוּם הָעֲנִין לְהִיּוֹת מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְהַעֲצָה הַרְאֵשׁוֹנָה הִיא לְהַשְׁתַּדֵּל לְבָנוֹת בְּתִדְרוּת, וְלִהְגָּדִיר יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֶת הַרְצוֹנוֹת וְהַשְּׂאִיפּוֹת, הַהִשְׁתַּוְקָאוֹת וְהַצְמָאוֹן בְּכָל הָעֲנִינִים, שִׁיְהִיָּה הַרְצוֹן וְהַהִשְׁתַּוְקָאוֹת חֲזָקִים מְאֹד, וּבִסְפָרִים הַקְדוּשִׁים מְבִיאִים אֶת הַלְשׁוֹן: אֵין דְּבַר הָעוֹמֵד בְּפִנֵי הַרְצוֹן, וְרָצוֹן אוֹתִיוֹת צְנוּר, כִּי הַרְצוֹן הוּא הַצְנוּר לְהַמְשִׁיךְ אֶת כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת, בְּבַחֲמִינַת הַפּוֹתַח אֶת גְּדָךְ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן (תְּהִלִּים קמ"ה, טז). וְצָרִיף לְחֻשָׁב תְּמִיד - לְמָה אֲנִי יָכוֹל לְהַגִּיעַ, לְמָה אֲנִי צָרִיף לְהַגִּיעַ, לְמָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה שְׂאִינֵי, וּמְתֵי כְּבֹר אֲגִיעַ לְזֶה בְּכָל פְּרָטִי הָעִבּוּדָה? כַּח הַרְצוֹן הוּא דְבַר עֲצוּם וְנוֹרָא, וּמִמְשִׁיךְ דְּבָרִים לְמַעֲלָה מְדַרְגֵי הַטָּבַע, וְשׁוֹבֵר אֶת כָּל הַמְסָכִים וְהַמְנִיעוֹת.

כֶּתֵב בְּסֵפֶר הַקְדוּשׁ שֵׁם מְשֻׁמוּאֵל, בְּשֵׁם אֲבִיו הַגָּאוֹן הַקְדוּשׁ בְּעַל הָאֲבִי גֵר זִי"ע, שְׂמִי שֵׁיִשׁ לוֹ רְצוֹן וְהַשְׁתַּוְקָאוֹת לְמֵלֵא רְצוֹן אֲבִיו שְׂבִשְׂמִים, הוּא עָרַב שְׂלֵא יִכְנָס לְגִיהֶנֶם, וְאִם יִכְנָס - הַגִּיהֶנֶם יִזְרַק אוֹתוֹ מִשֵּׁם כְּחֵץ. וּבְכָלֵל, הַתְּאוּוֹת שֶׁהֵן אֵשׁ זָרָה, וְהֵם גִּיהֶנֶם, מִי שֵׁיִשׁ לוֹ רְצוֹן לְהִתְקַרֵּב אֶל אֲבִיו שְׂבִשְׂמִים, יִצְלִיחַ לְהִתְגַּבֵּר עַל כָּל הַתְּאוּוֹת.

בְּפִנֵי הָאוֹרַח יוֹתֵר מְגֻדַּלַת הָאוֹרַח, כְּדֵי שֶׁהָאוֹרַח לֹא יִקְנֵא אֶת בַּעַל הַבֵּית. וְהִנֵּה צְדִיק נִקְרָא 'מִהֶלֶךְ', שֶׁהוֹלֵךְ תְּמִיד מִמְדְּרָגָה לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה. וּמִלְאָךְ נִקְרָא 'עוֹמֵד', וְכֵאֵן רָצָה אֲבָרְהֶם שְׂלֵא יִקְנֵאוּ בּוֹ הַמְלָאָכִים, הַתְּלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּבַחֲמִינַת מְלָאָךְ לְהִיּוֹת 'עוֹמֵד'. וְזֶהוּ 'וְהוּא עֹמֵד עֲלֵיהֶם'; עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

אֵי אִמְשֵׁר לְהַשְׁלִים בְּטוֹל תּוֹרָה

מוֹבָא בְּמְדַרְשׁ (קִהְלַת רַבָּה א, לה): 'מַעֲנַת לֹא יוֹכֵל לְתַקֵּן - אִם אָדָם מַעֲנַת עֲצָמוֹ מְדַבְּרֵי תּוֹרָה יָכוֹל הוּא לְתַקֵּן אֶת עֲצָמוֹ. וְחִסְרוֹן לֹא יוֹכֵל לְהַמְנִיחַ - אִם אֵין אָדָם מַחְסִיר עֲצָמוֹ מְדַבְּרֵי תּוֹרָה יָכוֹל הוּא עוֹד לְהַמְנִיחַ, מִשְּׂאָדָם מַעֲנַת עֲצָמוֹ מְדַבְּרֵי תּוֹרָה, אֵינוֹ יָכוֹל לְתַקֵּן. וּמִשְּׂאָדָם מַחְסִיר עֲצָמוֹ מְדַבְּרֵי תּוֹרָה אֵינוֹ יָכוֹל לְהַמְנִיחַ, כִּי הֵא דְרַבֵּי יְהוּדָה וְרַבֵּי אֶלְעָזָר הָווּ תַנְיִן כְּחֵדָא, וְנָסַב לֵה רַבֵּי יְהוּדָה אֲנַתְתִּיָּה וְקַדְמִיָּה רַבֵּי אֶלְעָזָר שְׂבַעַת יָמִים דְּמִשְׁתִּיתָא, וְעָבַר כַּמָּה שָׁנִים דִּימְטִי בֵּה וְלֹא מְטָא בֵּה, הָוִי "וְחִסְרוֹן לֹא יוֹכֵל לְהַמְנִיחַ". [רַבֵּי יְהוּדָה וְרַבֵּי אֶלְעָזָר הָיוּ לּוֹמְדִים בְּיַחַד, נִשְׂא רַבֵּי יְהוּדָה אֶשְׁתּוֹ, וּבְשַׁבְעַת יָמֵי הַמְשָׁתָה הַקְדִּימוֹ רַבֵּי אֶלְעָזָר בְּלִמּוּד, עָבְרוּ כַּמָּה שָׁנִים, וְלֹא הִצְלִיחַ לְהַשְׁגִּיחוֹ...]

וּבְגִמְרָא (פְּתוּבוֹת סב ע"ב): 'רַבֵּי חֲנַנְיָה בֶּן חַכִּינָאִי הָוֵה קְאָזִיל לְבֵי רַב, בְּשִׁילְהִי הַלּוּלִיָּה דְרַבֵּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי. אָמַר לוֹ, אֵיעֲכָב לִי עַד דְּאֵתָאִי בְּהַדְרָךְ. לֹא אֵיעֲכָב לִיָּה. אָזַל, וְתִיב תְּרִי סְרִי שְׁנֵי כְּבִי רַב'. [רַבֵּי חֲנַנְיָה בֶּן חַכִּינָאִי הִנִּיחַ הוֹלֵךְ לְלִמּוּד בְּיַשִּׁיבָה, בְּסוּף יָמֵי חַפְתּוֹ שֶׁל רַבֵּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי. אָמַר לוֹ: הִמְתֵּן לִי עַד שִׁיִּכְלוּ יָמֵי חַפְתִּי וְאֵלָךְ עִמָךְ לְבֵי רַב. לֹא הִמְתִּין לוֹ, הֵלֶךְ וְיָשַׁב שְׂתִים עֶשְׂרֵה שָׁנָה בִּישִׁיבָה].

וְאָמְרוּ עַל הַצְדִּיק שֶׁהִיָּה נִקְרָא "הַיְהוּדִי הַקְדוּשׁ מִפְּשִׁיחָא", שֶׁקְרָאוּהוּ כֵּךְ, מִשּׁוֹם שְׂבָכָל יוֹם נִתְעַלָּה מְדַרְגַת גוֹי לְיְהוּדִי... וּבְכָל עֲנִין בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יֵשׁ מְדַרְגָה הַשְּׂיִכַת

ההשגות המוגבלות של אדם הן דוקא ללא השאיפות

וכך מסביר הגאון רבי חיים שמואלבין זצ"ל (בא תשל"א) מאמר רבותינו ז"ל (סנהדרין לח ע"ב): 'אדם הראשון - מסוף העולם ועד סופו היה, שנאמר, (דברים ד, לב): "למן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ, ולמקצה השמים ועד קצה השמים". פיון שפּרַח - הניח הקדוש ברוך הוא ידו עליו ומעטו. דאין הפונה כפשוטו - במדות, אלא לכחותיו והשגותיו שכל העולם מסוף העולם ועד סופו, מהארץ ועד הרקיע הכל היה בהשגתו, ולא היה מגבל מחמת רחוק מקום עד שפּרַח, והגביל הקדוש ברוך הוא כחו ומעטו; אולם גם כעת כח האדם הוא רב ועצום.

וכן גבי פתיחה בת פרעה (סוטה יב ע"ב) שאין זה כפשוטו, שנתארכה וחוזרה ונתקצרה, אלא מכח הרצון והשאיפה, הגיעה לכחו של אדם הראשון להשיג את התבה בהושטת ידה אפלו ממרחק אמות הרבה.

וכן אצל יעקב נאמר (בראשית כט, י): "ויגל את האבן מעל פי הבאר", ופרשו, כמי שמעביר את הפקק מעל הצלוחית, מלמד שהיה כחו גדול, דאין הפונה לכח גופני פשוט, אלא שיחד לבו נכמו שייסד הפיט: 'זכור טען מקלו ועבר ירדן מים. יחד לב וגל אבן מפי באר מים וכו' - בעבורו אל תמנע מים] ולכן הצליח לגלל את האבן.

וכן "וישפב במקום ההוא" (בראשית כח, יא) ופרשו רבותינו ז"ל (עין מדרש תהלים קכד), שפ"ד שנה ששמש בבית מדרשו של שם ועבר לא שכב אפלו על אבן, וזו גבורה עצומה שאינה מתקיימת אלא על ידי יחוד לב. וכח זה מצוי ביד כל אחד ואחד, דהנה בשעת סכנה ושרפה, רחמנא ליצ'לן, מסגל אדם אחד לעשות דברים שפדרן פלל צריכים כמה בני אדם לעשותם, ההכרח והרגשות הצרף הגדול נותנים לאדם תנופת כח אדירה - הרבה למעלה מכחו הרגיל.

[ידוע שבעיר דוינסק שמשו שני רבנים בעת ובעונה אחת. האחד היה הגאון רבי מאיר שמחה הכהן בעל ה'אור שמח' זצ"ל, והשני היה הגאון רבי יוסף ראזין בעל צפנת פענח - הרוגאצ'ובר זצ"ל. הרוגאצ'ובר היה רב לעדת החסידים, וכשהאור שמח נסתלק לחיי העולם, בא הרוגאצ'ובר להספידו, ואמר, שעצמת חדושו בתורה נבעה מחמת שתמיד בערה בו אהבת התורה, ותדיר היתה דולקת בקרבו אש לזהטת של תורה, ומכח זה הצליח לחדש חדושים נפלאים].

הפשרונות החבויים בפנים מתגלים ברצונות

מוכא בתנא דבי אליהו (זוטא פרק יד): 'פעם אחת הייתי מהלך ממקום למקום ומצאני אדם אחד שלא היה בו לא מקרא ולא משנה, והיה מתלוצץ ומלעיג בדברים ובא כנגדי, ואמרתי לו: בני! מה אתה משיב לאבדי שפשמים ליום הדין? ואמר לי: רבי! יש לי דברים שאני משיבו, בינה ודעת לא נתנו לי מן השמים שאקרא ואשנה, ואמרתי לו: בני! מה מלאכתך? ואמר לי: ציד אני. ואמרתי לו: בני! מי למדך, ואמר לך שתביא פשתן, ותארגהו מצודות, ותשליכהו לים ותעלה הדגים מן הים? ואמר לי, רבי! בזה נתנו לי בינה ודעת מן השמים. ואמרתי לו: ומה להביא פשתן ולארג מצודות ולהשליך לים ולהעלות דגים מן הים - נתנו לך בינה ודעה מן השמים. ולדברי תורה שכתוב בה (דברים ל, יד): "פי קרוב אליך הדבר מאד בפיהך ובלבבך לעשותו", לא נתנו לך בינה ודעה מן השמים?! מיד היה מרים קולו ובוכה, ומתאנח. ואמרתי לו, בני! אל ירע לך, אלא פל שאר בני אדם באי עולם הן משיבין תשובה זו, על אותו ענין שהן עוסקין בו אכל מעשיהן מוכיחין עליהן. ועליהן ועל כיוצא בהן, ועל העושים כמעשיהן, מהו אומר הפתוב עליהן? (ישעיה יט, ט): 'ובשו עבדי פשתים שריקות וארגים חוריי'.

פְּרֻשֵׁת תְּרוּמָה

מֵאֵם אַחַת הַגְּדֻלִים עַל מַרְעָה אֶחָד וְהִטִּילוּ עֲלֵיהֶם גּוֹרְלוֹת, אֶחָד לְשֵׁם וְאֶחָד לְשֵׁם הַבַּעַל, וּבַחֲרוּ לָהֶם הַפָּר הָאֶחָד וּפְרוּ שֶׁל אֱלֹהֵי מִיָּד נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו וְהַפָּר שֶׁעָלָה לְשֵׁם הַבַּעַל נִתְקַבְּצוּ כָּל נְבִיאֵי הַבַּעַל וּנְבִיאֵי הָאֱשֵׁרָה, וְלֹא יָכֹלוּ לְהַזִּיזוּ אֶת רַגְלוֹ עַד שֶׁפָּתַח אֱלֹהֵי וְאָמַר לוֹ לֵךְ עִמָּהֶם, הַשִּׁיב הַפָּר וְאָמַר לוֹ לְעֵינַי כָּל הַעֵם: "אֲנִי וְחִבְרֵי יִצְחָק מִבְּטֶן אַחַת, מִפְּרָה אַחַת, וְגַדְלָנוּ בְּמַרְעָה אֶחָד, וְהוּא עָלָה בְּחֶלְקוֹ שֶׁל מְקוֹם וְשִׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְקַדֵּשׁ עֲלָיו, וְאֲנִי עֲלִיתִי בְּחֶלֶק הַבַּעַל לְהַכְעִיס אֶת בּוֹרְאִי? אָמַר לוֹ אֱלֹהֵי: פֶּר! פֶּר! אֵל תִּירָא! לֵךְ עִמָּהֶם, וְאַל יִמְצְאוּ עֲלֶיךָ, שֶׁכָּשֵׁם שִׁשְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְקַדֵּשׁ עַל אוֹתוֹ שְׁעָמִי, כִּי מִתְקַדֵּשׁ עֲלֶיךָ. אָמַר לוֹ: וְכִי אַתָּה מִיֵּעֲצָנִי? שְׁבוּעָה אֵינִי זֶז מִכָּאֵן עַד שֶׁתִּמְסְרֵנִי בְיָדָם שְׁנֵאמַר (מְלָכִים א, יח, כו): "וַיִּקְחוּ אֶת הַפָּר אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם", וּמִי נָתַן לָהֶם? אֱלֹהֵי! וְאַתָּה לָמַד מֵאֱלֹהֵי, שְׁאָמַר לָהֶם (שֵׁם פְּסוּק כג): "וַיִּתְּנוּ לָנוּ שְׁנַיִם פְּרִים", וְעוֹד אָמַר לָהֶם: בַּחֲרוּ לָכֶם הַפָּר הָאֶחָד וְעֲשׂוּ רֵאשׁוֹנָה, וּלְבַסוּף כְּתִיב: "וַיִּקְחוּ אֶת הַפָּר אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם", לְכִי כְּתִיב (אִיּוֹב לה, יא): "מִלִּפְנֵי מִבְּהֵמוֹת אֶרֶץ וּמִעוֹף הַשָּׁמַיִם יִחַכְּמוּ" וְכו', אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַדוֹ מִפְּרוֹ שֶׁל אֱלֹהֵי.

וְהַגָּאוֹן הַצַּדִּיק רַבְּנוּ יִשְׂרָאֵל סֶלְנֵטֶר זי"ע פִּרְשׁ, שֶׁהַלְמוּד הוּא מִכַּח הַרְצוֹן שֶׁל הַפָּר, שֶׁלֹּא הָיוּ יְכוּלִים שְׁמוֹנִים וְחִמְשָׁה אֲנָשִׁים לְהַזִּיזוֹ מִמְקוֹמוֹ בִּיּוֹן שֶׁלֹּא רָצָה לְהִשְׁחַט לְעִבּוּדָה זָרָה, וּמִכָּאֵן, שְׁאֵף בָּכחוֹ שֶׁל אָדָם כֵּן, כְּאֲשֶׁר יִבִּין נְחִיצוֹת אֵיזָה עֲנִין, הָרִי יֵשׁ בְּיָדוֹ כַּחוֹת שֶׁהֵם לְמַעַלָּה מִן הַטָּבַע כְּדֵי לְבַצְעוֹ.

הַהוּא אַמִּינָא הַמְּבַהֵלָה שֶׁל יָכוֹל כְּמוֹנִי?

אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל ל (ויקרא רבה כד, ט): "קְדוּשֵׁי תְהִיּוּ" (ויקרא יט, ב). יָכוֹל כְּמוֹנִי? תִּלְמוּד לומר: "כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי"! - קְדוּשַׁתִּי לְמַעַלָּה מִקְדְּשֵׁיכֶם. וְאוֹמַר הַגָּאוֹן רַבִּי חַיִּים שְׁמוּאֵלִבִּין זצ"ל, דָּבָר מְבַהֵל, הַסֵּלְקָא דְעֵתָךְ אַמִּינָא שֶׁל "יָכוֹל כְּמוֹנִי", הוּא דָּבָר מְבַהֵל

וּמוֹבָא בְּסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ 'רַמְתִּים צוֹפִים' (פְּרוּשׁ עַל הַתָּנָא דְבֵי אֱלֹהֵי לְהַרְבֵּה הַקְּדוֹשׁ רַבִּי שְׁמוּאֵל מְשִׁיבָה זי"ע) אֲשֶׁר הִרְבֵּה הַקְּדוֹשׁ הַרְבֵּי ר' בּוֹנָם מִפְּשִׁיטָחָא זי"ע אָמַר, דְּכֹנֶנֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לֹא הִיְתָה לְהַכְחִישׁוֹ שֶׁכֵּן יֵשׁ לוֹ כְּשִׁרׁוֹנוֹת, רַק רָצָה לְהַסְבִּיר לוֹ, שְׁאֵף אִמָּנָם שְׁאִין לֵךְ כְּשִׁרׁוֹנוֹת בְּגֻלוֹי, אַתָּה בְּכָל זֹאת יָכוֹל לְזַכּוֹת לְתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי אֵיךְ בְּאַמְתָּ לְמַדְתָּ לְעֲשׂוֹת רְשָׁאוֹת? הֲלֹא אֵין לֵךְ כְּשִׁרׁוֹן? רַק הַדַּחֲק וְהַהֲכַרַח - שְׁצָרִיךְ לְהַבִּיא פְּרִנְסָה לְבֵית, שֶׁהֵלְדִים לֹא יִרְעִבוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, זֶה גָּלָה אֶת הַכְּשִׁרׁוֹן הַחֲבוּי בָּךְ, וְכִי אִם תִּרְגִּישׁ שֶׁהַתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הִיא הַחַיּוֹת, "כִּי הֵם חַיִּינוּ" וְכו', וּבְלִי זֶה לְמָה לִּי חַיִּים? תִּגְלָה כַּחוֹת חֲדָשִׁים וְכְשִׁרׁוֹנוֹת חֲבוּיִים לְלַמּוּד הַתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

כְּשִׁאֲדָם רוּצָה מֵאִד מִתְגַּלָּה לוֹ יְכַלֵּת עַל אֲנוּשִׁית

עוֹד הוֹכִיחַ הַגָּאוֹן רַבִּי חַיִּים שְׁמוּאֵלִבִּין זצ"ל מִדְּבַרֵי הַגְּמָרָא (זְבַחִים סד ע"א): "אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בֵּא וּרְאֵה כַּמָּה גְּדוֹל כַּחַן שֶׁל כְּהֻנִּים, שְׁאִין לֵךְ קָל בְּעוֹפוֹת יוֹתֵר מִמְּרָאָה וְנוּצָה, פְּעָמִים שֶׁהִפְהִן זוֹרְקֵן יוֹתֵר מִבְּשִׁלְשִׁים אַמָּה, שְׂזָה בֵּא מִכַּח רְצוֹנָם לְקַיֵּם אֶת הָעִבּוּדָה מִשֵּׁם שְׁאָבוּ אֶת כַּחַם הָאֲדִיר. וְכֵן בְּמָה שְׁרָאָה פְּרָעָה בְּמַפְתַּ שְׁחִין דְּכְתִיב (שְׁמוֹת ט, ח): "קָחוּ לָכֶם מֵלֵא חֲפִנִיכֶם פִּיחַ כְּבָשָׂן, וְזָרְקוּ מִשֵּׁה הַשְּׁמִימָה לְעֵינַי פְּרָעָה", וּפְרַשׁ רַש"י: זָרְקוּ מִשֵּׁה, וְכָל דְּבַר הַנְּזָרֵק בְּכַח אֵינוֹ נִזְרָק אֶלָּא בְּיַד אַחַת, וְהוֹכִיחַ מִשְׁפָּתֵי חֲכָמִים שֵׁם, שֶׁהִנֵּס הָיָה בְּמָה שֶׁהִלֵּךְ הַמַּעַט אָבָק שֶׁהָיָה בַּחֲפֵן עַל פְּנֵי כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם, אָבָל בְּזָה שְׁזָרֵק עַד הַשְּׁמַיִם לֹא הָיָה גֵס, כִּי בְּכַח הָאָדָם לְזָרֵק פִּיחַ כְּבָשָׂן עַד הַשְּׁמַיִם, וְאֵין זֶה גֵס לְמַעַלָּה מִדְּרָךְ הַטָּבַע, אֶלָּא שְׁאִין גְּבוּל לְמָה שְׁאֲדָם יָכוֹל לְפַעַל בְּכַח הַרְצוֹן שֶׁלוֹ.

בְּכַח הַרְצוֹן מִתְגַּבְּרִים עַל כָּל בַּעֲלֵי הַכַּחוֹת

מוֹבָא בְּמִדְרָשׁ (פְּמִדְרָב רַבָּה כג, ט): 'מָה עֲשֵׂה אֱלֹהֵי? אָמַר לָהֶם: בַּחֲרוּ שְׁנֵי פְרִים תְּאוֹמִים

פְּרֵשֶׁת תְּרוּמָה

פה, ותבין שְׁזֶה רק רְמֵז קָטָן. "וְהִטִּי אֲזֹנֶיךָ" - תְּכוּפֶף עֲצָמְךָ וְתִבִּין הַעֲמֵק, וּמִמִּילָא "שְׂכַחִי עִמָּךָ וּבֵית אָבִיךָ", כָּל הַתְּאוּזוֹת וְכָל הַדְּבָרִים הַשְּׁפָלִים.

לְאִיזָה צִרְף הַכֹּפֶר נַעֲשִׂית מֵאֲלִיהֶן

ובספר הקדוש 'שְׁפַת אֲמֶת' באר, שְׁאֶחָד הַעֲנֻנִים שְׁאִיתָא בַּמְדְּרָשׁ (בַּמְדְּבָר רַבָּה טו, י): 'נִתְקַשָּׁה בָּהּ (מִשָּׁה רַבְנֵי בַּעֲשִׂית הַמְּנוּרָה), אָמַר לוֹ (שְׁמוֹת כה, מ): "וְרָאָה וַעֲשֵׂה", עַד שֶׁנִּשְׁטַל מְנוּרָה שֶׁל אֵשׁ וְהָרָאָה לוֹ. וְלִכְאוּרָה, אִם בְּסוּף נַעֲשִׂית מֵאֲלִיהֶן, לָמָּה הָרָאָה לוֹ מְנוּרָה שֶׁל אֵשׁ, כִּינּוּן שְׁבִין כֶּף לֹא עָשָׂהוּ, וּבְאֵר, שְׁכָן הַסֵּדֶר, שֶׁהַעֲקָר הוּא הַרְצוֹן, אֲבָל לִפְנֵי שְׂרֹאִים עֲדִין אֵין פֶּאן רְצוֹן, וְלִכֵּן אַחַר שֶׁיֵּשׁ קִצָּת רְצוֹן, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַאָּה קִצָּת כְּדֵי לְהַגְבִּיר בְּנֵו אֶת כַּח הַרְצוֹן, וּכְשֵׁיִשׁ יוֹתֵר רְצוֹן - מִתְּגַלֶּה יוֹתֵר. וְכֵן אֲצֵל מִשָּׁה רַבְנֵי, עָלִיו הַשְּׁלוֹם, בְּדַקוּת, בְּלִי שׁוּם הַשְּׂגָה לָנוּ, לֹא הִיָּה עֲדִין רְצוֹן כָּל כֶּף. וְזֶהוּ 'שְׁנַתְקַשָּׁה בַּמְּנוּרָה', הִיָּנוּ שְׁנַתְקַשָּׁה לְהַגִּיעַ לְשִׁלְמוֹת הַרְצוֹן. וְלִכֵּן הָרָאָהוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנוּרָה שֶׁל אֵשׁ, וְאַחַר שְׁרָאָה וְהִשִּׁיג הַהִתְקַרְבוֹת הַעֲצוּמָה שֶׁל הַמְּנוּרָה, הִגִּיעַ לְיוֹתֵר רְצוֹן, וְאִזּוֹ זָכָה לְהַמְשִׁיךְ לְמַעֲשֵׂה וְנַעֲשֵׂה מֵאֲלִיו.

וכמו שֶׁהִשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִתְּלַבֵּשׁ לְהַנְהִיג אֶת הָעוֹלָם בַּעֲשֵׂר סְפִירוֹת, וְכָל הַנְּהִגַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּכִיכּוֹל, הִיא עַל יְדֵי עֲשָׂר סְפִירוֹת קְדוּשׁוֹת, וְהַסְפִירָה הַגְּבוּהָה בְּיוֹתֵר הִיא סוּד בְּחִינַת הַפֶּתֶר, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַרְצוֹן, עָלָה בְּרִצּוֹנוֹ הַפְּשׁוּט, כֶּף עָלָה בְּמַחְשָׁבָה, שְׁזֶה סוּד קוּצוֹ שֶׁל יוֹד. וְכֵתֵר עֲלִיוֹן אֵין טַעַם לְרְצוֹן, כֶּף לְמַטָּה בְּאָדָם, הַדְּבָר הַגְּבוּהָה בְּיוֹתֵר הוּא הַרְצוֹן, דְּאִמָּנָם בְּגִשְׁמִיּוֹת לֹא מְשַׁלְמִים עַל רְצוֹן, שְׁאִם רָצָה לְתַקֵּן אִיזָה עֲנָנָן וְהִזְמִין בַּעַל מְלָאכָה, וְהִהוּא מִתְּנַצֵּל שְׁלֹא גָמַר הָעֲבוּדָה - רַק רָצָה... לֹא יִשְׁלְמוּ לוֹ כְּלוּם, אֲבָל בְּרוּחָנִיּוֹת זֶהוּ לְהַפֶּךְ. הַרְצוֹן, הוּא הַדְּבָר הַחֲזָק בְּיוֹתֵר, וְלִכֵּן "כָּל אֲשֶׁר לֹאִישׁ יִתֵּן בְּעַד נַפְשׁוֹ" (אִיּוֹב ב, ד) - הִיָּנוּ

עַד מָאד, וְאֵלְמָלָא אֲמַרוּהוּ חַז"ל לֹא הִיָּנוּ יְכוּלִים לְאָמְרוּ, כִּי חַז"ל הִשִּׁיגוּ הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵאִתְּנוּ בַּגְּדִלְתוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאַף עַל פִּי כֵן יֵשׁ מְקוֹם לְהוֹהֵא אֲמִינָא שֶׁל "יְכוּל כְּמוֹנִי", כִּי יָדְעוּ חַז"ל עַד כְּמָה אָדָם יְכוּל לְהִתְדַבֵּק בַּהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבַחֲחִינַת "כְּמוֹנִי". וְסוּף הַפְּסוּק הַמְּמַעַט אֵינֵנו מְגַבִּיל אֶת כַּח הָאָדָם, אֲלֹא "גְּדִלְתִּי לְמַעַלָּה מִגְּדִלְתְּכֶם" - "קְדַשְׁתִּי לְמַעַלָּה מִקְדַּשְׁתְּכֶם".

וְאִמָּנָם הַרְבֵּה הַקְּדוּשׁ, רַבִּי יִשְׂרָאֵל מְרוֹז'ין זי"ע, פָּרַשׁ: "קְדוּשִׁים תִּהְיוּ" - יְכוּל כְּמוֹנִי, בְּנִיחוּתָא, הִיָּנוּ יְכוּל הָאָדָם לְהִיּוֹת כְּמוֹנִי, כְּכִיכּוֹל, עַל פִּי מֵאֲמַר חַז"ל (בְּבָא בַּתְּרָא עה ע"א) 'עֲתִידִין צְדִיקִים שְׂאוּמְרִים לְפָנֵיהֶם קְדוּשׁ, וּמְפָרְשׁ, אֵיךְ יֵאמְרוּ? תִּלְמוּד לומר, הִיָּנוּ שֶׁתִּלְמַד אֶת עֲצָמְךָ לומר תְּמִיד "כִּי קְדוּשׁ אֲנִי", וְאִם כֹּה תֵאמַר תְּמִיד, אֲזִי אִם יְבוֹא הַיָּצֵר לְהַסִּיתְךָ לְחַטָּא, חַס וְשְׁלוֹם, תֵאמַר לוֹ: הֵיאֵךְ אֲחַטָּא? הֲלֹא קְדוּשׁ אֲנִי וְלֹא נָאָה לִי לְחַטָּא, וְאִם יְבוֹא הַיָּצֵר טוֹב לְהַסִּיתְךָ לְעֲשׂוֹת מִצְוָה, תֵאמַר, מִכֶּרַח אֲנִי לְעֲשׂוֹת, כִּי קְדוּשׁ אֲנִי וְלִי נָאָה לְעֲשׂוֹת הַמִּצְוָה (עִירִין קְדִישִׁין הַשְּׁלָם ח"א ע"ב קעז בְּשֵׁם 'אֲמַרִי יְהוּדָה' בְּרֵאשִׁית ע"ב ד).

שְׁמַעִי בַת וְרֵאִי... וְשַׁכַּחִי!

מוֹכָא בְּסַפְרִים הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהַדְּרָךְ בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִיא, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאִיר לְכַר יִשְׂרָאֵל אִיזָה אֹר בַּתְּחִלַּת עֲבוּדָתוֹ, נְכַמוֹ אַחַר סֵדֶר לְמוֹד רְצוּף בְּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אוֹ בְּהֶאֱרַת הַשֶּׁבֶת קִדְשׁ אוֹ בְּקִיּוּם אִיזָה מִצְוָה, וְכֵן בַּעֲמִידָה בְּאִיזָה נְסִיוֹן בְּסוּר מְרַע וְכוּ'... וְאַחַר כֶּף זֶה נִלְקַח מִמֶּנּוּ, וְהַתְּכַלִּית בְּזֶה הִיא, לְהוֹרוֹתָנוּ, שְׁנִבִּין מַה מְנַח בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם, וְלָמָּה אָנוּ יְכוּלִים לְהַגִּיעַ, וְנִשְׁתַּדֵּל לְהַגִּיעַ לְזֶה עַל יְדֵי עֲמָל.

ובספר הקדוש 'שְׁפַת אֲמֶת' כְּתַב, שְׁנִכְלַל בְּזֶה הַצְּוִי (תְּהִלִּים מה, יא): "שְׁמַעִי בַת וְרֵאִי וְהִטִּי אֲזֹנֶיךָ וְשַׁכַּחִי עִמָּךָ וּבֵית אָבִיךָ וַיִּתְּאוּ הַמַּלְאָךְ יְפִיךָ", כְּלוֹמַר, שְׁמַעִי בַת מַה שֶׁנַּעֲשֵׂה

פְּרֻשַׁת תְּרוּמָה

מַעוֹת וְנוֹסְעִים" ! כְּשִׁפְרוּ זֹאת לְהֵרֵב הַקְדוֹשׁ רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב זי"ע (שְׁהִיָּה הַמַּחֲתָן שֶׁל שְׁנֵיהֶם), אָמַר: הֵרֵב מוּוֹלָאֲטָשִׁיסק, שֵׁישׁ לוֹ גַּעְגּוּעִים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, יִזְכֶּה לְבִסּוּף לְהִיּוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְהֵרֵב מִחֲמַעַלְנִיק, שְׁאָמַר, שְׁלוֹקָחִים מַעוֹת וְנוֹסְעִים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל - לֹא יִהְיֶה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל! וְכֵן הָיָה, שְׁאַחַר כֵּן עָלָה הֵרֵב מוּוֹלָאֲטָשִׁיסק עִם כָּל בְּנֵי בֵּיתוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְדַר שָׁם כַּמָּה שָׁנִים (סֵפֶר שֵׁיחַ שְׂרָפֵי קֹדֶשׁ - בְּרֶסְלָב, חֶלֶק ב' סִימָן קכב, עֲמוּד לב).

כִּי הָעֵקֶר הוּא רְצוּנוֹת וְכִסּוּפִים. וְכֵן הוּא בְּכָל דְּבַר, כָּל מָה שְׁאֵדָם רוּצָה וּמִשְׁתַּוְּקָה אֵלָיו - יִזְכֶּה לְהִגִּיעַ אֵלָיו אִף לְדְבָרִים שֶׁלֹּא חָשַׁב לְזָכוֹת לָהֶם.

מַעֲשֵׂה נוֹרָא בְּעַם הָאֶרֶץ יוֹבֵל שָׁנִים שְׁנַעֲשֶׂה לְמִדָּן בְּכַח הַרְצוֹן

בְּסֵפֶר 'שְׂאִיפּוֹת' מִהֵרֵב יִצְחָק הַרְשָׁקוֹבִיץ שְׁלִיט"א (עֲמוּד קז) הִבִּיא בְּשֵׁם הַגָּאוֹן הֵרֵב שֶׁן וְצ"ל, שֶׁפַּעַם בָּא אֵלָיו אִיזָה יֵלֵד, שֶׁיִּבְרַכְנוּ שְׁיִגְדֵל בְּתוֹרָה וְיִרְאֵת שָׁמַיִם, וְהַשִּׁיב לוֹ הֵרֵב, 'אִם תִּרְצֶה לְלַמֵּד - תִּהְיֶה גְדוֹל בְּתוֹרָה', לוֹמַר, שְׁאִין הַהֲצֵלְחָה תְלוּיָהּ בְּבִרְכָה אוֹ בְּסִפָּה חִיצוֹנִית אוֹ סְבִיבִתִּית, לֹא בְּכִשְׁרוֹנוֹת, לֹא בְּיַחּוּס, אֲלֵא אִף וְרַק בְּמִדַּת הַרְצוֹן, הַשְׂאִיפָה וְהַתְּשׁוּקָה הַפְּנִימִית - אִם תִּרְצֶה תִּצְלִיחַ.

וְשֵׁם מְסַפֵּר עַל הַגָּאוֹן רַבִּי זְלַמֵּן סַנְדֵּר שְׁפִירָא וְצ"ל, שְׁהִיָּה יְדוּעַ בְּדוֹרוֹ כְּתַלְמִיד חֶכֶם עָצוּם, וְהִיָּה יְדוּעַ גַּם כֵּן בְּצַדִּיקוֹתוֹ וּבְקִדְשָׁתוֹ, יוֹם אַחַד יָשַׁב לוֹ רַבִּי זְלַמֵּן סַפּוֹן בְּחִדְרוֹ עֲמוּס הַסְּפָרִים, כְּשֶׁהוּא מְאַמֵּץ אֶת מַחוֹ בְּבִירוֹ סְגִיָּה עֲמָקָה. וְהִנֵּה הוּא שׁוֹמֵעַ אֶת פְּסִיעוֹתָיו שֶׁל זִמְלָל שׁוֹאֵב הַמַּיִם מִתְּקַרְבוֹת לְחִדְרוֹ, וְהַתְּפִלָּא הֵרֵב, מָה לוֹ לְבוֹא אֵלָיו, הֲלֹא בְּדֶרֶךְ כָּלֵל הִיָּה זִמְלָל מִפְּנֵה אֶת שְׁאֵלוֹתָיו הַמְזַדְּמָנוֹת לְרַב בֵּית הַכְּנֶסֶת 'בְּעֵלֵי מְלָאכָה', וּבְדְבָרֵי תוֹרָה, לְצַעֲרוֹ, לֹא הִיָּה לוֹ כָּל שֵׁיחַ וְשִׁיג, מִפְּנֵי שְׁתִּתּוֹם הִיָּה מְגִיל צַעִיר, וּבְזָמָן שֶׁחֲבָרָיו חִבְּשׁוּ אֶת סִפְסָלֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ הוּא כָּבֵר עָסַק בְּשְׂאִיבֵת

רְצוּנוֹ. וְעַבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ נִחְלָקַת לְשָׁנֵי חֲלָקִים. הַחֲלָק הָאֶחָד - עַבּוּדָה לְמַעֲשֵׂה. הַחֲלָק הַשֵּׁנִי - עַבּוּדָה בְּשְׂאִיפָה וְרְצוֹן! וְכִמּוֹ שֶׁפִּרְשׁוּ הַצַּדִּיקִים אֶת הַפְּסוּק (דְּבָרִים יד, כד): "כִּי יִרְחַק מִמֶּךָ הַדֶּרֶךְ", "כִּי יִרְחַק מִמֶּךָ הַמָּקוֹם" (שֵׁם יב, כא), כְּלוֹמַר, שְׁהָאֵדָם אֵינּוּ יוֹדְעַי אִיךָ לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ - "וְנִתְּתָה הַכֶּסֶף בְּיַדְךָ" (בַּמִּדְבָּר ג, מח) - כֶּסֶף הוּא מְלִשׁוֹן כְּסוּפִים וְגַעְגּוּעִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים פד, ג): "נִכְסְפָה וְגַם כָּלְתָה נַפְשִׁי" - שְׁיִשְׁקִיעַ כַּחוֹת בְּרְצוֹן, וְלֹא סִתָּם רְצוֹן, אֲלֵא שְׁיִהְיֶה בְּבַחֲיִנַת "וְצַרְתָּ" (דְּבָרִים יד, כה) לְשׁוֹן צוּרָה, שְׁיִחַקֵּק אֶת הַרְצוּנוֹת בְּלִבּוֹ פַּעַם אַחַר פַּעַם.

הָעֵקֶר הוּא הַרְצוֹן, שְׁפוּעֵל הַכֹּל

וְצַרִּיךָ לְזַכֵּר, שֶׁבְּכָל רְצוֹן פּוֹעֵל דְּבָרִים עָצוּמִים, וְכִמּוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ו"ל (זֶהר הַקְדוֹשׁ תְּרוּמָה קנ ע"ב) לִית רְעוּתָא טְבָא דְאַתְאֲבִיד, וּמְכַל תְּפִלָּה שְׁמַבְקָשִׁים עַל זֶה - נִבְרָא מְלֶאךָ קְדוֹשׁ וְנוֹרָא, וְהַמְלָאכִים הִלְלוּ מְסִיעִים לָנוּ לְהִגִּיעַ לָזֶה. וְהַמְהַרְשָׁא לְמַאֲמָרָם ו"ל (שִׁבְתָּ קד ע"א): הִבָּא לְהַטְהֵר מְסִיעִין בְּיָדוֹ. כְּתוּב 'מְסִיעִין' לְשׁוֹן רַבִּים - אֵלּוֹ הַמְלָאכִים שֶׁנִּבְרָאוּ מִהַשְׂאִיפּוֹת וְהַרְצוּנוֹת - הֵם מְסִיעִים לְקַיֵּם אֶת הַרְצוּנוֹת, וְלִפְעָמִים יְכוּלוֹת לְעַבּוֹר שָׁנִים רַבּוֹת, כִּי יֵשׁ דְּבָרִים הַצָּרִיכִים לְסִיוַע רַב, וְהַרְצוּנוֹת שֶׁל שָׁנִים רַבּוֹת מְסִיעִים לָזֶה, וְלִפְעָמִים זֶה מְסִיעַ לְיִלְדִים שֶׁלָּנוּ וְלַדּוֹרוֹת הַבָּאִים אַחֲרָנוּ.

יְדוּעַ מְצַדִּיקִים זי"ע, שֶׁכָּל עַנְיָן שֵׁישׁ לוֹ רְצוֹן וְהַשְׁתַּוְּקוֹת - לְבִסּוּף נִגִּיעַ אֵלָיו, וְאַפְלוֹ אִם לֹא נִגִּיעַ בְּעוֹלָם הַזֶּה - לְבִסּוּף נִגִּיעַ בְּעוֹלָם הַבָּא, וְהַכֹּל לְפִי הַרְצוֹן.

מְסַפֵּר, כִּי פַּעַם סִפְרוּ לְהֵרֵב הַקְדוֹשׁ מִחֲמַעַלְנִיק זי"ע, שְׁהֵרֵב הַקְדוֹשׁ מוּוֹלָאֲטָשִׁיסק זי"ע, כְּבֵר מִתְּגַעְגַּע אַרְבָּעִים שָׁנָה שֶׁיִּזְכֶּה לְבוֹא וְלְהִיּוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאָמַר הֵרֵב הַקְדוֹשׁ מִחֲמַעַלְנִיק: "מָה כָּל הַרְעַשׁ וְהַגַּעְגּוּעִים, מִשְׁף אַרְבָּעִים שָׁנָה לְבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל? לוֹקָחִים

פְּרִשְׁת תְּרוּמָה

רם ובכונה עצומה, שלש פעמים: "אני רוצה ללמד תורה, אני רוצה ללמד תורה, אני רוצה ללמד תורה..." אמר זאת ותרצה ישועות. זימל לא ידע את נפשו מרב אשר, כשראה שחלומו עומד להתגשם, מיתרי קולו נמתחו כקשת, והוא נהם בקול גדול לא טבעי, וזעק מקירות לבו: "אני רוצה ללמד תורה..." וכאבו העצום על היותו עם הארץ, העצים את קריאתו השניה: "אני רוצה ללמד תורה". ועוד זעק בפעם השלישית – "אני רוצה ללמד תורה..." השכנים אשר נזעקו למשמע השאגות האדירות, ראו את הרב וזימל מחבקים, כשהרב ממלמל ללא הרף: "ממש קבלת התורה! ואחר כך אמר לו הרב: לך בכחך זה ועסק בתורה, ואם תתקל בשאלה כלשהי, הנך מזמן לבוא ולהרצות בפני..."

זימל יצא מהרב כשכלו מאשר, הניח את דליו על מנת שלא לטלם שוב, ופנה לבית המדרש על מנת שלא לעזבו. הלומדים שהפתעו לראותו בבית המדרש, נסו ליעץ לו עצות שונות: תתחיל ללמד חמש רש"י, אחד אמר לו: אולי כדאי שתנסה ללמד בעין יעקב... אלא שזימל לא הסתפק בזה, שאיפתו היתה ברוחה, הוא רצה להיות תלמיד חכם ממש! הוא רצה ללמד ולגדל ולעלות עוד ועוד. ואכן להפתעת כלם, זימל לא נשבר, יום אחר יום, שבוע אחר שבוע, הוא מתייבב על מקומו, אותו קבע בבית המדרש, עמל והתיגע עוד שלב ועוד שלב בהכנת התורה הקדושה. ובשעה שהיה הגאון רבי איסר זלמן מלצר בעל ה'אבן האזל' וצ"ל מספר ספור זה, הוסיף: "ראו איזה פלא! אדם שהיה עם הארץ גמור עד גיל כה מבגור, יזכה בכח רצונו העז לגדל כאחד התלמידי חכמים המפורסמים שבדור".

ולקהין מהו רצון, נזכיר את מה שאמר פעם הרב הקדוש מקאצק זי"ע לאברהם אחד, כששאלו: אברהם! איך היהודי שבוך? וענהו האברהם: רבי! אני רוצה להיות יהודי. אמר לו הצדיק: הידע אמה מהו פרושו של 'רצון'?

מים מבקר ועד ערב, ואמנם היתה סבה לבקורו של זימל בבית הרב, ואף על פי שהיה נרגש מאד להפגש לרב, הרגיעו הרב, ואז פתח דבריו: תחלה ספר על הילדות הקשה שהיתה לו, שאביו נפטר בגיל צעיר, ואחר כך אמר שלא הצליחה לשאת בנטל – נפטרה אחר כמה חודשים, והותירה אותו, את זימל, בודד, בעולמו של הקדוש ברוך הוא – ספר זימל. "הרבה עברתי בחיי, לא קלה היא היתמות, ומעודי לא לקקתי דבש, אולם זה כבר לא פואב לי כל כך, לכה כבר התרגלתי, כאבי הגדול הוא על כך, שעוד מעט ימלאו לי חמשים שנה, ואלו ללמד תורה איני יודע! יתום אני מתורתנו הקדושה... המשיך זימל לספר. לפני כמה שבועות הזדמן לבית הכנסת 'מגיד מישרים' אשר האריך בדרשתו לכאר את גדל מעלת לומדי התורה, עיני זלגו דמעות למשמע הדברים, השתוקקות עצומה אחזתני, וכלבי התעורר רצון עז לזכות ללמד תורה. והאמת, שזה שנים שבקרבי מקנן החשק לזכות לחלק משלי בתורה הקדושה, וכאשר אני שומע דרשה על למוד התורה, באותו רגע מתמלא לבי רגש עז של קדושה, ומוכן אני לטל דף גמרא ולהגות בו יומם ולילה, כפי שאני רואה את כלם עושים בבית הכנסת... אבל לאחר כמה שעות, אני שוקע שוב בטורות היום, ודף הגמרא נשכח ממני עד הדרשה הבאה, אלא שדרשתו של המגיד האחרון היתה שונה... ההשתוקקות אשר אחזה בי תכף לאחר הדרשה לא התפוגגה, ומאותו יום בו שמעתי את הדרשה – אינני מוצא מנוחה לעצמי, והרצון להיות מיושבי בית המדרש אין מניח לי אף לרגע, מלבד זאת, כפי שאמרתי, מתקרב אני לשנת היובל לחיי, ועודני עם הארץ כתינוק שנוגד, ועתה אנה אני בא? על כן" – המשיך ואמר זימל בנחישות: "באתי לבקש מכבוד הרב לברכני – שאזכה לדעת ללמד תורה". הרב שהבין ללבו וראה את כנות דבריו, אמר לו: אמר אחרי את המשפט הבא שלש פעמים, ובעזרת ה' תתמלא בקשתך, אף אמר בקול

פְּרֻשַׁת תְּרוּמָה

אָדָם, אָמַר לָהֶם: אַתֶּם מַעֲלִין לִי אֶבֶן זוֹ?
אָמְרוּ לוֹ: תֵּן לָנוּ חֲמֹשֶׁה סְלָעִים, וְאָנוּ מַעֲלִין
לְךָ אֶבֶן לִירוּשָׁלַיִם, וּבִלְבַד שֶׁתֵּתֵן יָדְךָ וְאַצְבָּעֶךָ
עִמָּנוּ, נִתֵּן יָדוֹ וְאַצְבָּעוֹ עִמָּהֶם, וְנִמְצְאוּ עוֹמְדִים
בִּירוּשָׁלַיִם בְּקֶשׁ לִתֵּן לָהֶם שְׂכָרָן וְלֹא מִצָּאָן
נִכְנָס לְלִשְׁכַת הַגְּזִית וְשָׂאֵל בְּשִׁבְלִים, אָמְרוּ
לוֹ: דּוּמָה שֶׁמְלֹאכֵי הַשְּׂרֵת הֵעִלוּ אֶבֶן לִירוּשָׁלַיִם,
וְקָרְאוּ עָלָיו הַמְקַרָּא הַזֶּה (מְשָׁלִי כב,
ט): "חֲזִיתָ אִישׁ מְהִיר בְּמִלְאֲכָתוֹ לְפָנָי מְלָכִים
יְתִיצֵב", קָרִי בֵּיה 'לְפָנָי מְלָאכִים יְתִיצֵב'; עַד
כָּאֵן לְשׁוֹן הַמְדַרְשׁ. וְכֵן בְּבִתְיָה בַת פְּרָעָה,
שְׁלֹא יָדְעָה שֶׁתְּצַלִּיחַ לְהִגִּיעַ לְמִשָּׁה, אַף נִסְתְּהָ
בְּכַח הַרְצוֹן וְהַשְׁתַּוְקָקוּת.

וּבִשְׁלַחַן עֲרוּף הָרַב (הַלְכוֹת תְּלִמּוּד תּוֹרָה פָּרָק
א', סוֹף הַלְכָה ד) כְּתוּב, שֶׁלְכָל יְהוּדֵי יֵשׁ חֵלֶק
בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁיִכּוּל לְהַשִּׁיג, וְרַק עַל יְדֵי
זֶה יִגִּיעַ לְשִׁלְמוֹתוֹ, וְכֵן בַּתְּפִלָּה, וְכֵן בְּכָל פְּרָטֵי
הַמִּדּוֹת וּבְכָל פְּרָט, וְעַל יְדֵי שְׁמֻחֵיבִים אֶת
הַרְצוֹן זֹכִים לְהִגִּיעַ לְהַכֵּל. וְאָמַר הַגְּרָ"א –
'הַעֲקֹשׁן יִצְלִיחַ!'

מוֹל רְצוֹן רַע צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר בְּרְצוֹנוֹת עֲצוּמִים

בְּאֵרוֹ הַצְּדִיקִים זִי"ע עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים סג,
א): "צִמְאָה לְךָ נַפְשִׁי כְּמָה לְךָ בְּשָׂרִי", שֶׁהוּא
מוֹרָה עַל גְּדֵל הַרְצוֹן וְהַשְׁתַּוְקָקוּת, וּכְמוֹ
שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל 'צִמְאָה לְךָ נַפְשִׁי': אֵין לוֹ
דְּמִיוֹן בְּמַקְרָא, וּבְרַמְזוֹ מִפְּרָשִׁים, שְׂאִין תְּאוּר
שֶׁל הַשְׁתַּוְקָקוּת גְּדוֹל מְזֵה, וְאַחַר כֵּן כְּתוּב:
"כֵּן בְּקֶדֶשׁ חֲזִיתָךְ" – כְּלוֹמַר שֶׁכִּפֵּי הַרְצוֹן,
כֵּן זֹכִים לְרֵאוֹת, וּכְכֹל שְׁמוֹסִיפִים רְצוֹן – כֵּן
זֹכִים לְרֵאוֹת. וְאַחַד הָעֵנִינִים כְּמָה שֶׁאָמְרוּ
חַז"ל (מְגִלָּה יג ע"ב) גְּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנָי הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא שֶׁעֲתִיד הֵמָּן לְשַׁקֵּל שְׁקָלִים לְכָךְ
הַקְּדִים שֶׁקְלִיהֶם לְשַׁקְלֵיו, שֶׁלְכַאוּרָה, צָרִיךְ
לְהִבִּין, אֵיזָה כַח יֵשׁ בְּכֹל לְשַׁקְלֵי הֵמָּן הַרְשָׁע,
שֶׁרְצָה לְאִבֵּד אִמָּה שְׁלֵמָה עַל לֹא דְבָר, רַק
מִחֲמַת שֶׁאֶחָד לֹא רָצָה לְהַשְׁתַּחֲוֹת לוֹ,
שֶׁצָּרִיכִים נִגְדוֹ כַח נוֹרָא כְּזֶה – שֶׁקְלֵי יִשְׂרָאֵל!

הֵינּוּ שְׁלֹא תִהְיֶה שְׁעָרָה אַחַת בְּרֹאשׁ שְׁלֹא
תִרְצָה בָּהּ! אִם בְּאִפְסָן כְּזֶה הַנֶּךָ רוֹצָה – וְדַאי
תִּזְכֶּה לְכָךְ.

אֵין דְּבַר הָעוֹמֵד בְּפָנָי הַרְצוֹן

בְּכָל יְהוּדֵי יֵשׁ כַּחוֹת עֲצוּמִים, שֶׁהֵם גְּנוּזִים
וּטְמוּנִים, וְהָאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ בְּכֹל שֵׁשׁ לוֹ
כַּחוֹת אֵלוֹ, וְעַל יְדֵי כַח הַרְצוֹן, שְׂאִין דְּבַר
הָעוֹמֵד בְּפָנָי הַרְצוֹן – מוֹצֵאִים כַּחוֹת כְּאֵלוֹ,
וְלָכֵן אָמַר לָנוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא (תְּהִלִּים פא,
יא): "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלֶךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם,
הַרְחֵב פִּיךָ" – בְּכֹסוּפֵיךָ וְרְצוֹנוֹת. "וְאַמְלֵאֵהוּ"
– מְלֵא חֲפָנָיו, וְאָמְרוּ חַז"ל (בְּרֵכוֹת נ' ע"א) הֵהוּא
בְּדַבְרֵי תּוֹרָה כְּתִיב. וּבְאֵמַת הַנְּשֻׁמָּה שֶׁלָּנוּ
מִשְׁתַּוְקָקֵת יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְמֵלֵא אַחַר רְצוֹן אֲבִינוּ
שֶׁבְּשָׂמִים, וְדוּד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁהִיָּה
כְּלוּל מִכְּלִיּוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אָמַר בְּסִפְר
תְּהִלִּים, שֶׁהַנְּשֻׁמָּה שֶׁלָּנוּ צִמְאָה וּמִשְׁתַּוְקָקֵת
בְּכֹסוּפֵיךָ שֶׁל אֵשׁ לְמֵלֵא אַחַר רְצוֹן אֲבִינוּ
שֶׁבְּשָׂמִים, רַק הַגּוֹף מְכַסֶּה וּמַעֲלִים אֶת הַרְצוֹן
שֶׁל הַנְּשֻׁמָּה שֶׁלָּנוּ – "צִמְאָה לְךָ נַפְשִׁי כְּמָה
לְךָ בְּשָׂרִי בְּאֶרֶץ צִיָּה וְעֵיף בְּלֵי מַיִם" (תְּהִלִּים
סג, ב), אֲפֹלוּ כְּשֶׁהַגּוֹף יָבֵשׁ בְּאֶרֶץ צִיָּה וְעֵיף,
אֵף עַל פִּי כֵן הַנְּשֻׁמָּה מִשְׁתַּוְקָקֵת, "כְּאֵיל תַּעֲרֹג
עַל אֲפִיקֵי מַיִם, כֵּן נַפְשִׁי תַעֲרֹג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים,
מִתִּי אָבוֹא וְאֶרְאֶה פָּנָי אֱלֹהִים".

וּמוֹבָא בְּמַדְרַשׁ (קַהֲלַת רַבָּה א, א): 'מַעֲשֵׂה
בְּרַבִּי חֲנִינְיָא בֵּן דּוּסָא שְׂרָאָה בְּנֵי עִירוֹ מַעֲלִין
נְדָרִים וּנְדָבוֹת לִירוּשָׁלַיִם, אָמַר הַכֹּל מַעֲלִין
לִירוּשָׁלַיִם נְדָרִים וּנְדָבוֹת, וְאֵנִי אֵינִי מַעֲלֵה
דְּבָר, מָה עֲשֵׂה? יִצְא לְמַדְבָּרָה שֶׁל עִירוֹ, וְרָאָה
שֵׁם אֶבֶן אַחַת וּשְׁכָבָהּ, וְסִתְּתָהּ, וּמְרָקָהּ. וְאָמַר
'הָרִי עָלַי לְהַעֲלוֹתָהּ לִירוּשָׁלַיִם', בְּקֶשׁ לְשַׁכַּר
לוֹ פּוֹעֲלִים, נִזְדַּמְּנוּ לוֹ חֲמֹשֶׁה בְּנֵי אָדָם. אָמַר
לָהֶן: מַעֲלִין לִי אַתֶּם אֶבֶן זוֹ לִירוּשָׁלַיִם? אָמְרוּ
לוֹ: תֵּן לָנוּ חֲמֹשֶׁה סְלָעִים, וְאָנוּ מַעֲלִים אוֹתָהּ
לִירוּשָׁלַיִם, בְּקֶשׁ לִתֵּן לָהֶם וְלֹא נִמְצְאָ בְּיָדוֹ
דְּבָר לְשַׁעֲרָה, הַנִּיחֻוּהוּ וְהִלְכוּ לָהֶם. זְמַן לוֹ
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲמֹשֶׁה מְלָאכִים בְּדַמוֹת בְּנֵי

פְּרִשְׁת תְּרוּמָה

את דְּרִשְׁת תּוֹ"ל (דְּבָרִים רַבָּה ח, ו) עַל הַפְּסוּק (דְּבָרִים ל, יב): "לֹא בַשָּׁמַיִם הִיא", שָׂאם בַּשָּׁמַיִם הִיא, אַתָּה צָרִיף לְעֵלוֹת אַחֲרֶיךָ, וְאִם מֵעַבְר לָיִם הִיא אַתָּה צָרִיף לְעַבְר אַחֲרֶיךָ... וְחִזֹּר וְשִׁנְן אֶת הַדְּבָרִים בְּאַהֲבָה עֲזָה, עַד שֶׁהֲרִגִישׁ בְּקַרְבּוֹ רוּחַ גְּבוּרָה, וּמִיָּד רָץ בְּכַחוֹ בַּחֲפוּזוֹן רַב אֶל הָאֲרָגוֹז, וְהִגְבִּיהוּ לְבַדּוֹ לֹא אָדָם נוֹסֵף, וְנִמְצָא שֶׁהַחֲלִישׁוֹת חִיל שָׂאָנוּ מְרַגִּישִׁים בְּעֲצָמָנוּ, אֵינָה בַּחֲסֻרוֹן כַּח הַגּוֹף אֲלָא בְּהַעֲדֵר כַּח הַרְצוֹן.

אָדָם יְכוֹל לְהִנְכַח, שֶׁהִיכֵלֵת מִשְׁתַּנָּה בְּהִתְאָם לְרְצוֹן, כְּמוֹ שְׂרֹאִים לְפַעֲמִים, שָׂאָדָם מִמָּאן לְעוֹר לְאָדָם מְסִים מִפְּמָה סְבוֹת שָׂאִינוּ יְכוֹל, וְלִחְבְּרוֹ הָאֵהוּב, בְּאוֹתוֹ עֲנִין שֶׁמִּמָּאן לְרֵאשׁוֹן, עוֹזֵר לְשֵׁנִי לֹא קָשִׁי. וְהַטַּעַם, שֶׁלֹּזָה רוּצָה וְלֹזָה אֵינוּ רוּצָה, וְכֵן יֵשׁ אָדָם שֶׁבְּדַרְךָ כָּלֵל קָשָׁה עָלָיו הַקִּיָּמָה בְּבִקְרָה, וְהִנֵּה בְּיָמִים מְסִיָּמִים, כְּגוֹן שֵׁשׁ עֲנִין חֲשׁוּב - קָם לֹא קָשִׁי, אָף שֵׁשׁן מַעֲט שְׁעוֹת, וְהַטַּעַם, שֶׁכָּאן רוּצָה וְכָאן אֵינוּ רוּצָה.

הַשְּׂאֵלָה אֵינָה "אִם אֲנִי יְכוֹל" ... אֲלָא "אִם אֲנִי צָרִיף"!

כִּף הִיָּה אוֹמֵר הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יוֹסֵף יוֹזֵל הוֹרְבִיץ, הַסִּפָּא מְנוּבְּהֶרְדוֹק זי"ע: אֲנִי אָף פַּעַם לֹא חוֹשֵׁב עַל דְּבָר אִם אֲנִי יְכוֹל לְעֲשׂוֹתוֹ, אֲלָא אִם אֲנִי חַיֵּב לְעֲשׂוֹתוֹ, כִּי אִם אֲנִי חַיֵּב לְעֲשׂוֹתוֹ - אוֹכֵל לְעֲשׂוֹתוֹ. וְכִף בְּדַרְךָ זֹאת, הֵלֵךְ וְהִצְלִיחַ.

בְּשָׁנוֹת מְלַחֲמַת הָעוֹלָם הִרְאִישׁוֹנָה, בְּאֶשֶׁר הִיְשִׁיבוֹת הַתְּפָרְקוֹ מִחֲסָר מְקוֹם וּמְזוֹן, וּבַחֲנוּרֵי הִיְשִׁיבוֹת נִדְדוֹ בְּדַרְכִּים לְהִצִּיל אֶת נַפְשָׁם, הוּא פָּרְסָם קוֹל קוֹרָא "מִי לֵה אֵלֵי", וְהַבְּטִיחַ, שְׂמִי שִׁיבּוֹא לְלַמֵּד בִּישִׁיבְתוֹ הוּא מְבַטִּיחַ לוֹ לְהִנְצִל מִגִּיּוֹס לְצָבָא, וְהוּא מְבַטִּיחַ לוֹ אֲכָל וּמְקוֹם לִינָה, וְאֲכֵן מְאוֹת בַּחוּרִים נִעְנּוּ לְקִרְיָאָה וּבְאוֹ לִישִׁיבוֹתֵיהֶם הַקְּדוֹשׁוֹת - וְכִבְשׁוּ שִׂיאִים רוּחָנִיִּים, הוּא הִצְלִיחַ לְהִקִּים בְּאוֹתָהּ תְּקוּפָה

שֶׁהֵם בְּבַחֲנֵינָת 'מְטַבֵּעַ שֶׁל אֵשׁ' (מְנַחוֹת כֹּט ע"א) - וְהַעֲנִין הוּא, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַטְּבִיעַ בְּטַבֵּעַ הַבְּרִיאָה שְׂרַצוֹנוֹת יְכוֹלִים לְפַעַל לְמַעֲלָה מְדַרְךָ הַטְּבִיעַ, וְלִכֵּן בֵּינָן שֶׁלְהִמֵּן הַרְשַׁע הִיָּה רְצוֹן חֲזָק בְּלָב, וְהִיָּה מוֹכֵן לְשֵׁלֵם מִמּוֹן רַב, וְלִהְפֹךְ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּדִי לְהַפְטִיר מִמְּרָדְכֵי אַחַד, וּכְדִי לְהַתְּגַבֵּר עַל זֶה, הִיוּ צָרִיכִים אֶת כַּח הַרְצוֹן שֶׁל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, לְהַקְדִּים שְׁקָלֵיכֶם לְשִׁקְלֵי - מְטַבֵּעַ שֶׁל אֵשׁ, וְזֶה נִתְעוֹרֵר בְּכָל שָׁנָה בְּשַׁבָּתוֹת הַלֵּלוּ, שֶׁבָּא בְּאֶדָר מִשְׁמִיעִין עַל הַשְּׁקָלִים הוּא לְכָל הַחֲדָשׁ, וְרַק מֵרֵאשׁ חֲדָשׁ 'גּוֹפָא בְּתֵר רִישָׁא גְרִיר' (עֲרוּבִין מֵא ע"א) - כָּל הַחֲדָשׁ נִגְרַר אַחַר הָרֵאשׁ. וּמִדָּה טוֹבָה מְרַבָּה (יוֹמָא עו ע"א), כְּמָה כַּח יֵשׁ לְכָל יְהוּדֵי לְפַעַל עַל יְדֵי רְצוֹן קְדוֹשׁ לְהִיּוֹת נְקִי וְטַהוֹר וּמְקַרְב לְאֲבִינוּ שְׁבַשְׂמִים.

וְכֵן לְהַשְׁכֵּמָה שֶׁל בְּלַעַם, אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: 'רְשַׁע! כְּבָר קְדַמְךָ אַבְרָהָם אֲבִינוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם' (בְּמִדְבָר רַבָּה כ, יב), וְאָף עַל פִּי כֵן צָרִיף אֶת זְכוֹת הַמַּאֲכֵלֵת, לְפִי שֶׁהִיָּה לְבַלַּעַם כַּח רְצוֹן חֲזָק, וְיְכוֹל לְפַעַל עַל יְדוֹ, לְוֹלָא הַהַשְׁכֵּמָה שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם.

וְיָדוּעַ מִצְדִּיקִים, שֶׁאַחַד מֵעַקְרֵי הַמוֹנְעִים לְגֵלוֹת אֶת הַרְצוֹן הַקְּדוֹשׁ שְׁלָנוּ, הֵם רְצוֹנוֹת אַחֲרִים לְדְבָרִים שֶׁל הֶבֶל, וְהֵם מְכַסִּים וּמְסַתְרִים אֶת הַרְצוֹן הַקְּדוֹשׁ שְׁלָנוּ, וְכֵן כְּתוּב (מְשַׁלִּי כֵא, כג): "שִׁמְר פִּי וְלִשׁוֹנוֹ שִׁמְר מִצְרוֹת נַפְשׁוֹ". שְׁעַל יְדֵי שִׁשׁוּמֵר פִּי שֶׁהִיא הַהִתְחַלָּה שֶׁל הַטְּהָרָה, שׁוּמֵר מִצְרוֹת [מְלִשׁוֹן צְרוּתִיהֶן - צֵרַת אִשָּׁה] נַפְשׁוֹ - רְצוֹנוֹ.

הִיכֵלֵת מִשְׁתַּנָּה בְּהִתְאָם לְרְצוֹן

בְּסִפְר 'תּוֹלְדוֹת אָדָם' מְסַפֵּר עַל הַגָּאוֹן הַצְּדִיק רַבִּי זְלַמְלָה זי"ע, אָחִיו שֶׁל הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ רַבְנּוֹ חֵיִים מוֹוֵאלוֹז'יִין זי"ע. פַּעַם אַחַת גְּבָרָה בְּלָב הַצְּדִיק הִנֵּה תְּשׁוּקָה גְּדוֹלָה וְנִפְלְאָה לְלַמֵּד אֵיזָה סִפֵּר יְקָר, אָף הִיָּה מְבַדִּיל בֵּינּוּ לְבֵין הַסִּפֵּר אֲרָגוֹ גְּדוֹל וְכַבֵּד, הַנִּשְׂא בְּדַרְךָ כָּלֵל עַל יְדֵי שְׁלִשָּׁה בְּנֵי אָדָם, מָה עָשָׂה? שִׁנְן

פְּרֵשֶׁת תְּרוּמָה

כָּף, וְאֶלְמַד לֹלֵא יִגְיַעָה. וּפְתָאָם כָּהוּ עֵינֵי מְרֵאוֹת, הֶלְכְתִי לְרוּפָא גְדוּל, אַחַר בְּדִיקוֹת אָמַר לִי הַרוּפָא: עֵינַיִם חֲדָשׁוֹת אֵינִי אָנִי יָכוֹל לָתֵת לָךְ, אֲךָ אָנִי עוֹמֵד וְתַמָּה, אֵיךְ יִכְלֹתָ בְּכֻלָּל לְרֵאוֹת עַד עַכְשָׁו, כִּי הֲלֵא עַל פִּי הַבְּדִיקוֹת שְׁעֵשִׂיתִי, מִתְבָּרַר, שְׁלִמְעֵלָה מֵעֵשֶׂר שָׁנִים לֹא הָיָה צְרִיךְ לְהֵיחֹת לָךְ כַּח רֵאִיָּה, וְזֶה פְּלֵא גְדוּל! וְאָמַר הַגָּאוֹן רַבִּי אִיסֵר וְלִמֵּן זִי"ע, מִכָּאֵן לְמַדִּים עַד כְּמָה כַּח הַרְצוֹן יָכוֹל לְקַבֵּעַ אֶת הַיְכָלֶת שֶׁל הָאָדָם.

וְכֵן פַּעַם אָמַר הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק רַבִּי יַחֲזַקְאֵל לְיִנְשֻׁטִיִּין זִי"ע, אֶפְשֶׁר לְרֵאוֹת כְּמָה כָּחוּ שֶׁל אָדָם גְּדוּל, מֵאֲנָשֵׁי הַרִיקוּשֻׁט [אֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ סוֹחְבִים עֲגָלוֹת וּמִשְׁאוֹת כְּבֵהמוֹת], וְכִמְעַט שָׂאִין הַבְּדֵל בֵּינֵיהֶם לְבֵהמוֹת, וְיֵשׁ בֵּינֵיהֶם גַּם כֵּן כְּאֵלוֹ שְׂאִינָם בְּעֵלֵי כַח, וְנִרְאָה שֶׁלֹּא יוֹכְלוּ לְשֵׂאת מִשָּׂא, וּבְאֶמֶת נוֹשְׂאִים הָיוּ מִשְׁאוֹת כְּבָדִים בְּמִשְׁךָ כָּל הַיּוֹם, וְהַהֲרֵגֵל אֶצְלָם נִעְשָׂה טַבֵּעַ, וּמִזֶּה רוֹאִים אֵלּוֹ כַּחוֹת עֲצוּמִים יֵשׁ לְאָדָם כְּאֶשֶׁר הוּא מְכַרְחַח. וּבְזֶה מוֹכֵן מֵה שְׂאוֹמֵר הַתְּנָא (אָבוֹת ה', כ'): 'הָיִי עוֹז כְּנֹמֵר וְקַל כְּנֹשֶׁר וְרַץ כְּצִבִי וְגַבּוֹר כְּאַרְיֵ', שֶׁהַבְּאוֹר בְּזֶה הוּא כְּפִשׁוּטוֹ מִמֶּשׁ, וְאֶפְשֶׁר לְכָל אֶחָד לְהַתְּרֵגֵל בְּפַעֲלוֹת כְּאֵלוֹ שְׂאִינָם לְפִי מְדַרְגָּתוֹ.

עֲנִין שׁוֹבְבִי"ם - לְהַטְהֵר מִרְצוֹנוֹת זָרִים

הַהַקְדָּמָה לְחֹדֶשׁ אֶדְר הוּא שׁוֹבְבִי"ם - לְרַחֵץ וּלְטַהֵר אֶת כָּל הַרְצוֹנוֹת הַזָּרִים, בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים ל"ד, כ"ג): "פְּדָה ה' נַפְשִׁי עֲבָדִיו" - הֵינּוּ רְצוֹן עֲבָדִיו. וְלִכֵּן מִשְׁמִיעִים בָּא בְּאֶדְר עַל הַשְּׁקָלִים, וְכֵן עַל הַכְּלָאִים - לְהוֹצִיא אֶת הַרְצוֹנוֹת הַזָּרִים, וְלִכֵּן הַשְּׁקָל הוּא כְּפָר נַפְשִׁי - לְכַפֵּר עַל הַנֶּפֶשׁ, שֶׁהוּא רְצוֹן, "לְכַפֵּר עַל נַפְשׁוֹתֵיכֶם" (שְׁמוֹת ל', טו) - עַל רְצוֹנוֹתֵיכֶם.

צַדִּיקִים הַרְעִישׁוּ, שְׂגַדְעוּ, שְׁכָל דְּבַר שִׁיהוּדִי עוֹשֶׂה לְהַתְּגַבֵּר עַל אֵיזָה רְצוֹן גִּשְׁמִי, כָּל אֶחָד לְפִי דְרָגָתוֹ, הֵן בְּקֹדֶשׁ עֲצֻמָּה בְּמִתָּר לָךְ (בְּכֵמוֹת כ' ע"א), וְכָל שְׂכָן בְּאֶסּוֹר, חֵס וְשְׁלוֹם, כְּאֶשֶׁר

קָשָׁה כְּמָה עֲשׂוֹת יְשִׁיבוֹת בְּכָל רַחְבֵי לִיטָא, פּוֹלִין, רוֹסְיָה, צְרַפַּת וְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל.

כְּאֶשֶׁר שְׁאַלוּהוּ, הֵיחֲתֵן שְׁכַחוּ שֶׁל אָדָם אֶחָד לְבָנוֹת כָּל כָּף הַרְבֵּה יְשִׁיבוֹת? נִעֲנֶה וְאָמַר: תֵּאָרוּ לָכֶם יְדֵי הַיְקָרִים! אָדָם אֶשֶׁר בָּנוּ חָלָה בְּמַחְלָה נְדִירָה וּמְסַכְּנָת... כְּמָה הַשְׁתַּדְּלִיּוֹת וּמֵאֲמָצִים הוּא עוֹשֶׂה כְּדֵי לְהַצִּיל אֶת חַיָּו שֶׁל בָּנוּ מִחֲמַדוֹ, הָרִי אֶת כָּל הָעוֹלָם יִהְיֶה מוֹכֵן לְהַפְּךָ בְּשִׁבִיל כָּף, הוּא לֹא יֵאָכֵל וְלֹא יִישָׁן יָמִים עַל גְּבֵי יָמִים, הוּא יִלְוֶה כְּסָפִים וַיִּמְשְׁכֵן אֶת כָּל רְכוּשׁוֹ, הוּא יַעֲבֹד וַיִּתְאַמֵּץ יוֹמָם וְלַיְלָה לֹלֵא הַרְף וּבִלְבָד שְׁבָנוּ יַחֲלִים!

דַּעוּ לָכֶם! אִם הִצַּלְתָּ עוֹלָם הַתּוֹרָה הַיְתֵה חֲשׁוּבָה לְכָל אֶחָד מִכֶּם כְּהַצַּלְתָּ בָּנוּ יַחֲדוֹ מִחֲמַדוֹ, הָרִי אֶת כָּל הָעוֹלָם יִהְיֶה מוֹכֵן לְהַפְּךָ בְּשִׁבִיל כָּף! הוּא לֹא יֵאָכֵל וְלֹא יִישָׁן יָמִים עַל גְּבֵי יָמִים, הוּא יִלְוֶה כְּסָפִים וַיִּמְשְׁכֵן אֶת כָּל רְכוּשׁוֹ, הוּא יַעֲבֹד וַיִּתְאַמֵּץ יוֹמָם וְלַיְלָה לֹלֵא הַרְף, וּבִלְבָד שְׁבָנוּ יַחֲלִים! כִּי אוֹתָם כַּחוֹת אֶשֶׁר מִשְׁקִיעַ הָאֵב בְּשִׁבִיל הַצַּלְתָּ בָּנוּ - מְסַפִּיקִים בְּכַדִּי לְבָנוֹת מֵאֵה יְשִׁיבוֹת, אִם הִצַּלְתָּ עוֹלָם הַתּוֹרָה הַיְתֵה חֲשׁוּבָה לְכָל אֶחָד מִכֶּם כְּהַצַּלְתָּ בָּנוּ יַחֲדוֹ - הוּא הֵיחֵיד - הוּא הֵיחֵיד מוֹצֵא בְּנַפְשׁוֹ אֶת הַכַּחוֹת בְּכַדִּי לְפַתַח יְשִׁיבוֹת כְּהֵנָּה וְכֵהֵנָּה! הַבְּעִיָּה הִיא, שְׂאִינְכֶם מִכִּירִים בְּחֲשִׁיבוֹת עוֹלָם הַתּוֹרָה, וּמִמִּילָא אֵינְכֶם רוֹצִים וְאֵינְכֶם מוֹכְנִים לְהַשְׁקִיעַ אֶת הַהַשְׁקָעָה הַנְּדַרְשֶׁת, וְאַתֶּם שׁוֹאֲלִים: מֵאֵינן הַכַּחוֹת?

נְצוּל מְעוֹרוֹן בְּכַח הַרְצוֹן

בְּסִפְר 'דְּבֵרוֹת אֱלִיהוּ' (לְהַגָּאוֹן רַבִּי אֱלִיהוּ פִּנְחָסִי שְׁלִיט"א) מְסַפֵּר מֵעֲשָׂה בְּתַלְמִיד חֲכָם זְקֵן שְׁנֹכְנֵס אֶצְל הַגָּאוֹן רַבִּי אִיסֵר וְלִמֵּן מְלַצֵּר וְצ"ל, וְהֵרָאָה לוֹ שְׁנֵי סְפָרִים שְׁחֵבֵר, וְהֵרָאָה לוֹ אֶת הַחֲדוּשׁ הָאֲחֵרוֹן שְׁחֲדָשׁ, שְׂאֵל הַרְבֵּ: מֵה הַפְּנִיָּה הַחֲדוּשׁ 'הָאֲחֵרוֹן'? עֲנָהוּ אוֹתוֹ תַלְמִיד חֲכָם: "אָנִי הֵיחֵיד כָּל יָמֵי מִתְּנַגֵּעַ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה, וְלִעֵת זִקְנָתִי כְּכֹר הָיָה הַדְּבָר קָשָׁה עָלַי, וְכִשְׁסִימְתִי חֲדוּשׁ זֶה, חֲשַׁבְתִּי שֶׁלֹּא אֶתְיַגַּע כָּל

פְּרֻשֵׁת תְּרוּמָה

וּכְמוֹכֵן שְׁצַרִיף לְשֹׁמֵר בְּכָל הַפְּחוֹת שֶׁלֹּא לְהִתְרַפּוֹת אֲלָא שְׂיִישׁ יְרִידוֹת שְׁבָאוֹת מִהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאַפְלוּ בְּדִבְרֵי שְׁנֵסָה עֲשׂוֹת, מֵאוֹת וְאַלְפֵי פְעָמִים וְלֹא הִצְלִיחַ, מְכַל מְקוֹם צַרִיף לְהִתְחַזֵּק שֶׁלֹּא לְהִתְרַפּוֹת, וְיִדַע שֶׁבְּכָל פַּעַם עֲשֵׂה רְשִׁימָה דִקְדוּשָׁה, וּבּוֹדָאֵי כָּל זֶה יִתְקַבֵּץ בַּעַת הַצַּרִּף.

וְזֶה אֶחָד מֵהַבְּאוּרִים שֶׁמִּשָּׂה רַבְּנוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, הֵיךְ לִוְמַד הַתּוֹרָה אַרְבָּעִים יוֹם וְהֵיךְ שׁוֹכְחָה, וְאֵין לָנוּ שׁוֹם הַשְּׂגָה בְּקִדְשֵׁי מִשָּׁה רַבְּנוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁהֵיךְ גְּבוּהָ הַרְבֵּה יוֹתֵר מִמְּלֵאכִים וְשָׂרְפִים וְנִתְקַדַּשׁ בְּקִדְשָׁה נוֹרָאָה עַד שֶׁעָלָה לְשָׁמַיִם, וּמָה כָּבֵד יָכַל לַעֲשׂוֹת יוֹתֵר כְּדִי לְהִתְעַלּוֹת, הֵיךְ רוּאָה שְׁלוֹמֵךְ וְשׁוֹכַחַת וְהֵיךְ לוֹ לְהִתְרַפּוֹת, וּמְכַל מְקוֹם לֹא הִתְרַפָּה, וְאַחַר אַרְבָּעִים יוֹם שֶׁנִּתְנָה לוֹ בְּמִתְנָה הַתּוֹרָה, הִתְבַּרְרָה, שֶׁכָּל הָאֲרָבָעִים יוֹם שֶׁהָיוּ מְקַדְּשִׁים עֲשׂוּ רְשִׁימוֹ דִקְדוּשָׁה, רַק שֶׁלֹּא הֵיךְ נִפְרָה, וּכְמוֹ כֵּן כָּל יַחֲדֵי, אֲף שְׁנֵסָה הַרְבֵּה פְעָמִים - אֵין לְהִתְרַפּוֹת, שֶׁבְּכָל פַּעַם שְׁנֵסָה עֲשֵׂה רְשִׁימָה, וְלִבְסוּף, בְּכָל הַנְּסִיווֹת יִזְכֶּה לְדִבְרֵי נוֹרָאִים.

מוֹבָא בְּאַבוֹת דְּרַבִּי נִתָּן (פְּרָק ו' הַלְכָה ב):
'מָה הֵיךְ תַּחֲלָתוֹ שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא? אָמְרוּ, בֵּן אַרְבָּעִים שָׁנָה הֵיךְ וְלֹא שָׁנָה כְּלוּם. פַּעַם אַחַת הֵיךְ עוֹמֵד עַל פִּי הַבְּאֵר, אָמַר, מִי חִקַּק אֶבֶן זֶה? אָמְרוּ: לֹא הַמַּיִם שֶׁתְּדִיר [נוֹפְלִים] עָלֶיךָ בְּכָל יוֹם? אָמְרוּ לוֹ: עֲקִיבָא! אֵי אַתָּה קוֹרָא (אֵיב יד, ט): "אַבְנִים שֶׁחֲקוּ מֵיִם"? מִיֵּד הֵיךְ רַבִּי עֲקִיבָא דֵּן קַל וְחֹמֶר בַּעֲצָמוֹ, מָה רַף פִּסַּל אֶת הַקֶּשֶׁה? דְּבַרִּי תוֹרָה שֶׁקֶשָׁה כְּבָרוֹל עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה שֶׁיִּחַקְקוּ אֶת לְבִי שֶׁהוּא בְּשׂוֹר וְדָם. מִיֵּד חֲזוֹר לְלַמֵּד תּוֹרָה; עַד כָּאֵן.

רַבִּי עֲקִיבָא הִתְפַּעַל מֵהָאָבֶן שֶׁנַּעֲשָׂה בָּהּ נִקְבָּה, אֲף עַל פִּי שֶׁאֵין רוּאִים שֶׁהִטְפָּטוּף עֲשָׂה אֶת הַחֹר, מְכַל מְקוֹם בְּרוּר הֵיךְ לְרַבִּי עֲקִיבָא, שֶׁכָּל טַפָּה מוֹרִידָה שֶׁכְּבָה דְקָה מֵהָאָבֶן, עַד שֶׁבְּסוּפוֹ שֶׁל תַּחֲלִיף נַעֲשֵׂתָה מַחֲרַרְתָּ, וּמִזֶּה נִתְעוֹרֵר לְשִׁנוֹת דְּרַכּוֹ.

מִתְגַּבְּרַת אֵיזוֹ תַּאֲוָה, חֵס וְשְׁלוֹם, זֶה פּוֹעֵל בְּאִפְן עֲצוּם לְגַלוֹת אֶת הַרְצוֹן הַקְּדוּשׁ.

כָּל יוֹם הוּא הָאֲרָה חֲדָשָׁה

עֲצָה נוֹסֶפֶת כְּדִי לְהִיֹּת מוֹסִיף וְהוֹלֵף, לְדַעַת שֶׁכָּל יוֹם הוּא אוֹר חֲדָשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית א, ה): "וַיִּקְרָא אֱלֹקִים לְאוֹר יוֹם", הֵינּוּ הַשְּׁפָעָה חֲדָשָׁה. וּבְאֵרוֹ הַצְּדִיקִים עַל הַמִּשְׁנָה (אָבוֹת ב, טו): 'הַיּוֹם קָצֵר וְהַמְּלָאכָה מְרַבָּה', דְּמִיֵּרִי עַל מָה שֶׁאֲפָשֵׁר לְהַשִּׁיג הַיּוֹם - 'עֵבֵר זְמַנּוֹ בְּטַל קְרַבְּנוֹ' (עֵין בְּרֵכוֹת כו ע"א בְּתוֹסְפוֹת), וּבְכָל יוֹם הָיוּ בְּעֵינֵיךְ כְּחֲדָשִׁים (רִש"י דְּבָרִים כו, טז) - הַשְּׁפָעוֹת חֲדָשׁוֹת בְּכָל יוֹם, לְכֵן כְּשֶׁמִּתְחִילִים יוֹם אוֹ לִילָה אוֹ סֵדֵר לְמוֹד מְסִיִּם, צַרִיף לְהִתְחִיל עִם הַתְּלַהּבוֹת מְחֻדָּשׁת, וְאֵז נִתָּן לְהַשִּׁיג בְּזִמְנָה מַעֲט מָה שֶׁהֵיךְ עוֹשֶׂה מִתּוֹךְ עֲצָלוֹת זְמַן רַב. וְנִכְלָל בְּזֶה עֲנָנָה שֶׁל 'תְּגַבֵּר כְּאֲרִי לַעֲמֵד בְּבִקְרָה לְעַבּוֹדַת הַבּוֹרָא', וְאַפְלוּ אִם יִהְיוּ הַהִתְחַלּוֹת קְשׁוֹת (מְכִילְתָּא פְּרָשַׁת בְּחֻדָּשׁ פְּרָשָׁה ב), אֲבָל לְזַכֵּר דְּמִכָּאֵן וְאֵילָף יַעֲרֵב לָכֵם.

הַנְּפִילוֹת - חֶלֶק מְסֻלָּם הָעֲלִיָּה

וְכֵן צַרִיף לְזַכֵּר, שֶׁאֲף שֶׁיִּהְיוּ צַרִיף לְהִיֹּת תְּמִיד בְּבַחֲיַנַּת 'מוֹסִיף וְהוֹלֵף', מְכַל מְקוֹם אֵין הַכּוֹנֵה שְׂגָה הוֹלֵף בְּלִי נְפִילוֹת וּמְכַשׁוּלִים - גְּדוּלִים וּקְטַנִּים, מִפְּנֵי שֶׁכָּף הוּא הַסֵּדֵר מֵאַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּכַרְיָתוֹ שֶׁל עוֹלָם בְּרִישָׁא חֲשׁוּכָא וְהֵדֵר נְהוּרָא [בְּהִתְחַלָּה חֲשָׁף וְאַחַר כֵּן אוֹר] (שְׁבַת עו ע"ב), וְלִיכָא נְהוּרָא אֲלָא הֵהוּא דְנִפְיִיק מִגּוֹ חֲשׁוּכָא [וְאֵין אוֹר אֲלָא זֶה שִׁיּוּצָא מִתּוֹךְ הַחֲשָׁף] (וְהֵר ח"א לב ע"א).

וּמוֹבָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ 'שְׁפַת אֲמַת', עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים לד, כ): "רַבּוֹת רַעוֹת צְדִיק" - מֵהַרְבֵּה רַעוֹת נַעֲשָׂה הַצְּדִיק, וְחֶלֶק מִהַמְּדַרְגּוֹת שֶׁל הַסֵּלֶם הֵן נְפִילוֹת, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְי"ל (גִּטִּין מג ע"א) עַל הַפְּסוּק (שְׁעִיָּה ג, ו): "וְהַמְּכַשְׁלָה הַזֹּאת תַּחַת יְדִיד" - 'אֵין אָדָם עוֹמֵד עַל דְּבַרִּי תוֹרָה אֲלָא אִם כֵּן נִכְשַׁל בְּהֵם',

פְּרִשְׁת תְּרוּמָה

וַיַּעֲלֶה מַעֲלָה מַעֲלָה מֵעֹלָה בְּתוֹרָה וַיִּרְאֵת שָׁמַיִם, וְלִשְׁנֵי אָמַר שְׁלֵא יַצְלִיחַ, וּכְשֶׁשָּׁאֲלוּ הַשְּׁנֵי מַדּוּעַ הֵרַב חֶרֶץ גּוֹרְלוֹ כִּי? הַשִּׁיב לוֹ: הַהֲבִדְלָה פְּשׁוּט, חֲבֵרְךָ בָּא רַק לְלַמֵּד תּוֹרָה, וְאֵלּוּ אִתָּה בָּאתָ גַם בְּשִׁבִיל כְּבוֹד, וּכְיוּצָא בְּזֶה. וּכְדִי לְהַצְלִיחַ בְּתוֹרָה וּבִירְאֵת שָׁמַיִם חֲיִבִים לַעֲזֹב אֶת הַכֹּל וְלִרְצוֹת רַק תּוֹרָה וַיִּרְאֵת שָׁמַיִם.

וּמִסְבָּה זֹאת הִיָּה הַגְּרִי"ז מִבְּרִיסק וְצ"ל מִזְהִיר אֶת בְּנָיו בִּימֵי בַחֲרוּתָם שְׁלֵא יִשְׁתַּתְּפוּ בְּהַפְגָּנוֹת, שְׁלֵא יִקְרְאוּ עֲתוּנִים, שְׁלֵא יִדְבְּרוּ בְּפוֹלִיטִיקָה, וְהִיָּה מִסְבִּיר: "בַּחֲוֹר יָכוֹל לְהַצְלִיחַ בְּתוֹרָה וּבִירְאֵת שָׁמַיִם אֲךָ וְרַק אִם יִקְדִּישׁ אֶת כָּל זְמָנוֹ הַפְּנוּי כְּדִי לְהַתְּעִלוֹת בְּתוֹרָה, וְלֹא יִתְעַסֵּק בְּשׁוּם דְּבָרִים אֲחֵרִים".

וְכֵן בְּסִפְרֵי קַרְיָנָא דְאַגְרָתָא – (מִכְתָּבֵי הַסְּטִיפֶלֶר זי"ע) מוּבָא (ח"א אגרת לו): בֵּן תּוֹרָה אֵינוֹ מַצְלִיחַ בְּתוֹרָה, אֲלֵא אִם כֵּן כָּל שְׂאִיפְתּוֹ הִיא הַתּוֹרָה בְּלִבּוֹ - לְהַתְּעִלוֹת בְּתוֹרָה וּבִירְאֵת שָׁמַיִם! אֲךָ אִם מַצְטַרְפֵּת עִמּוֹ עוֹד שְׂאִיפָה נוֹסֶפֶת, אֲךָ שְׂהִיא לְכַאוֹרָה רַק כְּסָנִיף לַעֲקֹר שְׂאִיפְתּוֹ לְהַשְׁתַּלְּמוֹת בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, מְכַל מְקוּם, כְּבָר אִי אֶפְשָׁר לְהַצְלִיחַ כְּרֵאוּי, וּבְמִשְׁךָ זְמַן קֶצֶר הוּא מִתְרַחֵק מִהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עַד שְׁלִמּוֹדוֹ עָלָיו כְּמִשְׁא!

הַגָּאוֹן הַצְּדִיק רַבִּי רְאוּבֵן יוֹסֵף גְּרִישׁוֹנוֹבִיץ זצ"ל, נִתְקַל בְּעֵתוֹן חֲרָדִי מִחֲלָק חֲנָם שֶׁהִשְׁלַף לְחֻצְרוֹ בְּכָל פֶּעַם, וְלֹא הִגִּיב. פֶּעַם הִכְחִיץ בְּנִכְדוֹ שֶׁהָרִים אֶת הָעֵתוֹן וְהִחַל קוֹרֵא בוֹ, פָּנָה אֵלָיו וְאָמַר: הֲרַבִּי [ר'] בְּרוּךְ בָּעַר לִיבּוֹבִיץ, רֵאשׁ יְשִׁיבַת קַמְנִיץ וּבְעַל הַבְּרֵכַת שְׁמוּאֵל, זְכָר צְדִיק וְקְדוּשׁ [לְבָרְכָה] אָמַר, כִּי מִי שֶׁקוֹרֵא עֵתוֹן לֹא יִגְדַל תַּלְמִיד חֶכֶם. וּמִיָּד הוֹדִיעַ לְשׁוֹלְחִים שִׁיחֲדָלוּ מִלְּשַׁלַּח, כְּדִי לֹא לְהַכְשִׁיל אֶת בְּנֵי הַמְּשֻׁפָּחָה בְּכַטּוֹל תּוֹרָה.

הַתְּמַדְתּוֹ שֶׁל רַבִּי עוֹבְדֵיהַ יוֹסֵף זצ"ל מוֹצֵעֵירוֹתוֹ

הַגָּאוֹן רַבִּי יִצְחָק יוֹסֵף שְׁלִיט"א בְּסִפְרוֹ אַגְרָת לְבֵן תּוֹרָה (עֲמוּד ע"ט) מְסַפֵּר עַל אָבִיו

וְזֶהוּ "אַבְן מְאֹסוֹ הַבּוֹנִים" (תְּהִלִּים קיח, כב) – תַּלְמִידֵי חֲכָמִים שְׂרוּצִים לְהַתְּעִלוֹת, מוֹאֲסִים בְּמַנִּיעָה שֶׁהִיא בַּחֲנִינַת אָבֵן, כִּי נִדְמָה לְתַלְמִיד חֶכֶם שֶׁזֶּה מוֹנֵעַ אֶת גְּדֻלּוֹתוֹ בְּתוֹרָה, אֲךָ לְבִסּוּף יִרְאֶה אִיךָ שְׁכָל הָאָבִיבִים סִיעוּ לְצַמִּיחָה, וְלְבִסּוּף "הִיָּתָה לְרֵאשׁ פְּנָה".

וּכְשֶׁכָּבַר עוֹמֵד לְנִצָּחַת, אֲזִי יֵשׁ יֵצֵר מִיָּחַד לַעֲזֹב כְּמוֹ בַחֲטָא הַעֲגָל, וּכְמוֹ שֶׁאֲמָרוּ בְּגִמְרָא (שְׁבַת פט ע"א) עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת לב, א): "כִּי בִשֵׁשׁ מִשֵּׁה" - בָּא שֵׁשׁ, וְאֵז הֵיִצֵר מִתְאַזֵּר בְּכָל כַּחוֹ שִׁיתְרַפָּה הָאָדָם, וְדוֹקָא כְּשֶׁמְרַגְּשִׁי שְׁכָבַר רוּצָה לַעֲזֹב הָעֲנִיָּן, יִדַּע שֶׁהוּא קְרוֹב מְאֹד לְהַצְלָחָה.

הַשְּׂאֵלָה 'אִיךָ' הוֹלְכִים לְלַמֵּד תּוֹרָה

וּבְגִמְרָא (פְּתוּבוֹת סג ע"א) מוּבָא עַל הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא, שְׁחִמְיוֹ, כְּלָבָא שְׁבוּעַ, הַדִּירוֹ מִנְכֻסְיוֹ בְּתַחֲלָה כְּשֶׁהָיָה עִם הָאֶרֶץ, וְאַחֵר כִּי שָׁמַע שֶׁנִּשְׁעֵשָׂה לְגְדוֹל הַדּוֹר, חָפֵשׁ לְהַתִּיר אֶת הַנֶּדֶר, וְרַבִּי עֲקִיבָא אָמַר לוֹ, הָאִם נִדֵּר עַל דַּעַת שִׁיְהִיָּה אָדָם גְּדוֹל, וּבְזֶה הַתִּיר לוֹ אֶת הַנֶּדֶר.

וְשׁוֹאֲלִים שֵׁם הַתּוֹסְפוֹת, הֲלֹא מְבָאָר (נְדָרִים סד ע"א) דְּאִין פּוֹתְחִים בְּנוֹלָד, כְּלוֹמַר דְּבָר שֶׁנִּשְׁעֵשָׂה אַחֵר הַנֶּדֶר. וְתַרְצוּ, דְּלֹא חָשִׁיב נוֹלָד, דְּדַרְךָ הוּא בְּהוֹלֵף לְלַמֵּד שֶׁנִּשְׁעֵשָׂה אָדָם גְּדוֹל. וּמְבָאָר מִדְּבָרֵי הַתּוֹסְפוֹת, דְּדַרְךָ הוּא - כְּלוֹמַר, הוּא חָק טְכֵעֵי רוּחֵנִי שֶׁחֲקַק הַבוֹרָא בְּכִרְיָאָה - שְׁמִי שֶׁהוֹלֵף לְלַמֵּד נִהְיָה לְהִיּוֹת גְּדוֹל בְּתוֹרָה.

וְשׁוֹאֲלִים הָעוֹלָם, הֲלֹא אָנוּ רוֹאִים הַרְבֵּה שֶׁהוֹלְכִים לְלַמֵּד תּוֹרָה וְאֵינָם מַגִּיעִים לְהִיּוֹת בְּגִדְרֵי אָדָם גְּדוֹל. וְתַרְץ בְּזֶה הַמַּגִּיד הַגְּדוֹל וְהַקְּדוּשׁ, רַבְּנוּ דִּבְבַר עַר מְמַעֲזְרִיטֵשׁ זי"ע, שֶׁהַתּוֹסְפוֹת שֶׁאֲמָרוּ 'בְּדַרְךָ', בְּהוֹלֵף לְלַמֵּד שֶׁנִּשְׁעֵשָׂה אָדָם גְּדוֹל - מִתְּיַחֲסִים דּוֹקָא לְאָדָם שֶׁהוֹלֵף לְלַמֵּד, וְהֵינּוּ שֶׁהוֹלֵף רַק לְלַמֵּד וְתוֹ לֹא, שְׁכָל מִי שֶׁלֵּנְגַד עֵינָיו עוֹמֵד הֵן לְמוֹד וְהֵן רְצוֹנוֹת אֲחֵרִים, עָלָיו לֹא אֲמָרוּ שִׁיעֵשָׂה אָדָם גְּדוֹל. וּמַעֲשֵׂה הִיָּה בְּשֵׁנֵי תַלְמִידִים שְׁבָאוּ לְקַבֵּל תּוֹרָה מִפִּיו, לְאַחַד אָמַר, שֶׁהוּא יַצְלִיחַ

פְּרִשְׁת תְּרוּמָה

הַגִּבְיָא אֲשֶׁר בָּא וּפְתַח לוֹ אֶת הַדֵּלֶת, וְאִזְ הֵלֵךְ לְסַעַד אֶת סַעֲדַת שַׁבַּת קֹדֶשׁ.

עוד הוסיף הגאון רבי יצחק שליט"א לספר על הליכותיו של אביו רבנו הגאון הגדול שליט"א, כי עוד בימי בחרותו היה נוהג להקדיש את ימי ששי ושבת לעין בדברי הפוסקים וספרי השו"ת הרבים, והיה הוגה בהם ולומד תשובות שלמות של ראשונים ואחרונים, כְּאֲשֶׁר רוֹאִים תְּשׁוּבוֹת שֶׁכָּתַב עוֹד בְּבַחְרוּתוֹ - עוֹמְדִים מִשְׁתוֹמְמִים עַד כְּפֹה יָדַע כָּכָר אִזּוֹ מִתְּשׁוּבוֹת הַגְּאוּנִים, סְפָרֵי הַשׁו"ת שֶׁל הָרֵאשׁוֹנִים וְעַד לְתְּשׁוּבוֹתֵיהֶם שֶׁל הָאַחֲרוֹנִים וְאַחֲרוֹנֵי הָאַחֲרוֹנִים.

סוד ההצלחה בלמוד

מְמַשֵּׁף הַרֵב: וְאֶכֶן זֶהוּ סוּד הַהֲצֻלְחָה בְּלִמּוּד, הַתְּשׁוּקָה לְדַעַת עוֹד וְעוֹד - בְּכָל מְכַל כָּל! וְלֹא לְהִסְתַּפֵּק בְּזִמְן קָצוּב שֶׁל לִמּוּד, אֲלֵא לְהִיּוֹת שְׂקוּעַ אֶף וְרַק בְּלִמּוּד, וּלְפִיכָף הִיָּה מְעוֹרֵר וּמְחַזֵּק בְּשִׂיחוֹתָיו לְבָנָי יְשִׁיבָתוֹ רַק עַל דְּבַר אֶחָד: לְהִיּוֹת שְׂקוּעִים בְּלִמּוּד! וְלִשְׁאֵף לְדַעַת, וְלִהְבִּין עוֹד וְעוֹד - עַד בְּלִי סוּף!

כְּשֶׁהִיִּיתִי בִישִׁיבַת 'חֲזוֹן עוֹבְדֵיה' בְּרֵאשׁוֹת מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ רֵאשׁ הַיְשִׁיבָה הַגְּאוּן רַבִּי יִצְחָק יוֹסֵף שְׁלִיט"א (בְּשִׁבְעַת פְּרִשְׁת בֵּא תַשִּׁס"ה) הִבְחִנְתִּי בַּהוֹדְעָה שֶׁהִיָּתָה תְּלוּיָה עַל לוּחַ הַמוֹדְעוֹת, וְבָה הִיָּה מְצִיָּן אֶת הַהִסְפֵּק הַמְּבַקֵּשׁ עַל יָדוֹ מִתְּלִמִּידָיו, מַה שֶּׁהֵם צְרִיכִים לְהִסְפִּיק עַד מוֹעֵד הַבְּחִינָה, וְכָתַב שֵׁם, שֶׁהוּא מְקַפֵּיד שֶׁיִּלְמְדוּ בְּחִבְרוּתָא, וּמִי שֶׁלֹּא יִבְחֵן - לֹא יִמְשִׁיף בִישִׁיבָתוֹ בְּזִמְן הַבֵּא. וְכָל זֶה לְזַרְזוֹ אֶת הַתְּלִמִּידִים שֶׁיִּצְלִיחוּ בְּלִמּוּדָם.

וְגַם אֶת הָאַבְרָכִים הַיּוֹצְאִים לְמִסִּירַת שְׁעוּרִים לְרַבִּים הִיָּה מְחַזֵּק, שָׂאִין לָהֶם לְרֵפוֹת אֶת יְדֵיהֶם וְלִנְוֹחַ עַל מִשְׁכָּבָם עִם חֲזִרְתָּם מִהַשְׁעוּר, אֲלֵא עֲלֵיהֶם לְהַקְדִּישׁ אֶת זְמַנָּם לְהִיּוֹת שְׂקוּעִים בְּלִמּוּד, לְמִרוֹת טְרָדוֹת הַשְׁעוּרִים בְּהִלְכָה וּבְאַגְדָּה.

הָרֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן, הַגְּאוּן רַבִּי עוֹבְדֵיה יוֹסֵף שְׁלִיט"א, שֶׁמְעוֹלָם לֹא קָרָא עִתוֹן בְּצַעֲרֵירוֹתוֹ (כְּמִיּוֹן אֶף עִתוֹן חֲרָדִי) וְכִמְהָ שָׁנִים אַחַר נִשׁוּאָיו, גַּם כֵּן, מְעוֹלָם לֹא רָאָה עִתוֹן, וְלֹא הִיָּה שׁוֹמֵעַ חֲדָשׁוֹת בְּרִדּוֹ כְּלָל וְעַקֵּר, הוּא הִיָּה אוֹמֵר, סוּד הַצֻּלְחָתוֹ שֶׁל אָבִי מוֹרֵי הִיָּה אֶף וְרַק מִפְּנֵי שֶׁהִיָּה שְׂקוּעַ כָּל כְּלוֹ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה, בְּלֹא שֶׁהִתְעַנְּנָן בְּשׁוּם עֲנִיָּן אַחַר, וְכָל מַה שֶׁהִיָּה מְעַנְּנָן אוֹתוֹ בּוֹ אֶף וְרַק דְּבָרֵי הַגְּמָרָא וְהָרֵאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים! וְגַם לֹא רָאָה שׁוּם עִיר אַחֲרַת בְּאַרְץ עַד אַחַר חֲתֻנָּתוֹ, וְהַתְּרַפּוּז כָּל כְּלוֹ אֶף וְרַק בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה.

כָּל יְמוֹת הַשְּׁבוּעַ הִיָּה הוֹגֵה בְּגְמָרָא רִש"י וְתוֹסְפוֹת עִם הַמְּפָרְשִׁים, וְכִמּוֹ שֶׁסְּפָר הַחִבְרוּתָא שְׁלוֹ הַגְּאוּן רַבִּי בֶּן צִיּוֹן אָבִא שְׁאוּל זצ"ל, כִּי הָיוּ הוֹלְכִים יַחַד בְּכָל עָרֵב מִישִׁיבַת 'פּוֹרְת יוֹסֵף' בְּעִיר הַעֲתִיקָה עַד לִישִׁיבַת 'חֲבָרוֹן' בְּשִׁכּוּנַת גְּאֵלָה, וְהָיוּ חוֹזְרִים עַל דְּפֵי גְמָרָא בְּעַל פֶּה. וְאַמֵּר הַגְּאוּן רַבִּי בֶּן צִיּוֹן זצ"ל, כִּי הוּא עֲצָמוֹ הִיָּה זוֹכֵר אֶת הַשְּׁקָלָא וְטְרַיָא שֶׁבְּגְמָרָא וּבְתוֹסְפוֹת וְהָרֵא"ש, וְאֵלוֹ יִבְדֵּל לְחַיִּים טוֹבִים, רַבִּי עוֹבְדֵיה, הִיָּה זוֹכֵר אֶת שְׁמוֹת הַתְּנָאִים וְהָאַמּוֹרָאִים וּבְעֲלֵי הַתּוֹסְפוֹת בְּאַפֵּן מְדֻקָּה, וְכִף הָיוּ חוֹזְרִים עַל כָּל דְּפֵי הַש"ס עִם הַתּוֹסְפוֹת - מְלָה בְּמֵלָה, וְהָיוּ דְנִים בְּדִקְדוּקָי הַמְּהַרְש"א, וּמְרַבִּים לְעִיָּן בְּמֵאִירֵי, מְהַר"ם שִׁיף, מְהַר"ץ חַיּוֹת, וּבְדָבְרֵי הַפְּנִי יְהוֹשֻׁעַ.

וְכֵן הָיוּ יוֹשְׁבִים יַחַד בִּימֵי שְׁשִׁי, הַגְּאוּן רַבִּי בֶּן צִיּוֹן זצ"ל וְיִבְדֵּל לְחַיִּים רַבְּנוּ עוֹבְדֵיה יוֹסֵף שְׁלִיט"א, וְרַבִּי בֶּן צִיּוֹן הִיָּה מְזַדְרָז לְלֶכֶת לְבֵיתוֹ לְהַתְּכַוֵּן לְשַׁבַּת קֹדֶשׁ, אֶף רַבִּי עוֹבְדֵיה הִיָּה עוֹד מְמַשֵּׁף בְּעִיּוֹן הַסּוּגָיָא. וְאַרְעַ פְּעַם, שֶׁגִּבְיָא בֵּית הַכְּנֶסֶת לֹא שָׁם אֶל לְבוֹ כִּי בְּעִזְרַת הַנְּשִׂים יוֹשֵׁב רַבְּנוּ עוֹבְדֵיה כְּשֶׁהוּא רְכוּן עַל סְפָרָיו וְלוֹמֵד בְּשִׁקְיָה גְדוֹלָה, וְלִכֵּן יֵצֵא מִבֵּית הַכְּנֶסֶת, וְנַעַל אַחֲרָיו אֶת הַדֵּלֶת, בְּסִבְרוֹ כִּי אִין אִישׁ, וְכִף נִשְׂאָר רַבְּנוּ עוֹבְדֵיה לְלִמּוּד, בְּלֹא שְׁשִׂים אֶל לְבוֹ כִּי נַעוּל הוּא לְבָדוֹ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, עַד שֶׁאַחַר זְמַן הַרְגִּישׁ בְּדָבָר, דְּפַק עַל הַדֵּלֶת, עַד שֶׁהִשְׁכַּנִּים שְׁמַעוֹ וְהִזְעִיקוּ אֶת

פְּרֵשֶׁת תְּרוּמָה

ואלו בעלי הכשרונות המפלגים, כִּינן שלא היו להם שאיפות – לא הגיעו למצוי אפלו מחצית יכולותיהם.

המושגים הצרים והקטנים של בני דורנו

היה אומר הגאון הגדול רבי יחיאל מיכל פינשטיין זצ"ל: "משגי דורנו לענינים רוחניים ושאיפותיהם – הם קטנים, ולכן לא מצליחים. בדור שלפנינו, השאיפה לגדלות היתה עזה, המשגים היו לידיעה מקיפה בכל הש"ס ובכל התורה כלה – שאפו להיות כמו רבי עקיבא אייגר, וכמו שמספרים שהגאון הקדוש רבנו ישראל מסלנט זי"ע התבטא פעם, שכִּינן ששאפתו להיות כמו הגר"א – יצא ממני רבי ישראל מסלנט".

הגאון הקדוש רבנו יצחק איזיק מקאמארנא זי"ע התבטא פעם: "בילדותי האמנתי כי אעלה בסערה השמימה כמו אליהו הנביא, עכשו שזקנתי יש לי רק תפלה אחת: שלא ארד לשאול תחתי, אבל בלי אותה אמונת נעורים, מי יודע היכן הייתי נמצא כעת..."

וּמְכַל מְקוֹם נִרְאָה שְׁאִין זֶה סוֹתֵר לְמָה שְׁאָמַר הַרְבֵּי ר' אֱלִימֶלֶךְ זי"ע, עַל מָה שְׁאָנּוּ אוֹמְרִים בְּבִרְכַת הַתּוֹרָה: וְנִהְיָ אֲנַחְנוּ, שְׁעֲלִינוּ לְשָׁאֵף לְהִיּוֹת כְּמוֹ שְׁאָנּוּ, וְכְמוֹ שְׁפַעַם הַתְּבַטָּא הַרְבֵּי ר' זושא זי"ע, שֶׁלֹּא יִשְׁאַלְוּהוּ בְּשִׂמִּים לְמָה אֵינּוּ כְּהַרְבֵּי ר' אֱלִימֶלֶךְ, אֲלֵא לְמָה אֵינּוּ הַרְבֵּי ר' זושא... שֶׁהַכּוֹנֵה, שְׁאֵת הַכֹּלִים שֶׁנִּתֵּן לָךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשְּׁתַדֵּל לְמִצּוֹת אוֹתָם עַד תָּם, וְזֶה תּוֹכֵל לַעֲשׂוֹת, אִם תִּשְׁאָף לְגַדְלוֹת, וְכִבֵּר אֲמָרוֹ חו"ל (בְּכָא בְּתָרָא כַּא ע"א): קִנְאַת סוֹפְרִים תְּרַבָּה חֻכְמָה.

להשתמש במתנת ה' בכלה

כְּכֹר הַסְּפִימוֹ הַרוֹפְאִים, שְׁמַתוּךְ תָּאִי הַמַּחַ הַקְּנָמִים בְּאֶדָם, רַב הַבְּרִיּוֹת מְנַצְלִים רַק בֵּין שְׂנִים לְשִׁלְשָׁה אַחוּזִים, וְאִם כֵּן, הֲלֹא כָּל הַכֹּלִים שֶׁנִּתֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲבוּדָתוֹ יִתְבַּרְךְ אֵינָם מְנַצְלִים.

הוא היה אומר: "חובה קדושה היא על האברכים היקרים שיחיו, להיות שקועים בלמוד, ושכל מעיניהם יהיו אף ורק בלמוד, ושום דבר וענין לא יענין אותם כהוא זה, ורק כף יצליחו בלמודם!"

רעת השאיפות הסותרות

רבנו ה'חפץ חיים' זי"ע היה אומר (הובא בקבץ מאמרים להרב פינק): 'לעתים אנו רואים אנשים המשתדלים ומתאמצים בכל עז להשיג מטרה כלשהי, ואף על פי כן לא עולה הדבר בידיהם. ולכאורה הכיצד? הלא נתבאר כי על ידי השאיפה והרצון נתן להשיג הכל! ומתוך ה'חפץ חיים' זי"ע, שהאדם מלא הוא ברצונות רבים ושאיפות הסותרות זו את זו, והן מניעות את האדם... באפן כזה, אכן קשה להגשים את שאיפותיו, הואיל והן מתנגשות אלו באלו! אלו היה האדם מתרכז ברצון אחד בלבד, והיה משקיע בו את כל כחותיו – אין ספק, כי המצב היה שונה! כי אדם אשר שאיפה אחת ממלאה את כל ישותו, ודאי שלבסוף ישיג את מטרתו. ולכן אמרה התורה (דברים ו, ה): "ועבדת את ה' אלקיך בכל לבבך" – בשני יצריך (ברכות נד ע"א), שפדי להצליח צריך לכונן את כל לבבו ורצונו לאפיק אחד בלבד!

הגאון הצדיק רבי ישראל גרוסמן זצ"ל (רבה של שכונת פתי ורשא בירושלים) היה מרבה לדבר על מעלת השאיפה שבה תלויה כל עליתו הרוחנית של האדם, והיה חוזר תדיר ואומר: "הייתי ראש ישיבה ברב שנות חיי, עברו אצלי מאות ואלפי תלמידים, מהם בעלי כשרונות נפלאים ומהם בלי כשרונות, בינוניים וחלשים, אלו שהצליחו היו רק אלו שהיו להם שאיפות לגדל בתורה ויראת שמים, והיו להם שאיפות לדעת ש"ס, לדעת ארבעה חלקי שלחן ערוך, הם אלו שהצליחו ועשו חיל רב, מהם רבנים, מהם דינים, מהם גדולי תורה – ללמדך שהכל תלוי בשאיפה לגדלות,

פְּרִשְׁת תְּרוּמָה

וְצִרְיָךְ לְדַעַת שְׂיִשׁ לָנוּ סִיעָתָא דְשָׁמַיָא
מְפֻלְגַת בְּדַבְרֵךְ, וּכְמוֹ שְׁאֲמָרוּ בְּגִמְרָא (מְכוּת י'
ע"ב): 'בְּדַרְךָ שְׁאֲדָם רוּצָה לִילָף מוֹלִיכִין אוֹתוֹ',
וְעוֹד אָמְרוּ בְּגִמְרָא (שְׁבֵת קד ע"א) 'הִבָּא לְטָהָר
מְסִיעִין אוֹתוֹ'. וּבְמִדְרָשׁ (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה ה, ב):
'פְּתַחוּ לִי פֶתַח כְּחֵדוֹ שֶׁל מַחֲט וְאֲנִי אֶפְתַּח
לָכֶם פֶּתַח כְּפֶתַחוֹ שֶׁל אוֹלָם'. וְהוּא חַיִּיב לְשַׁאֵף
לְרוּם פְּסָגַת הַמַּעְלָה כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ חַז"ל (תְּנַא
דְּבִי אֵלֵיהוּ רַבָּה פָּרָק כה): 'חַיִּיב אָדָם לֹמַר מִתִּי
גִּיעֵנוּ מַעֲשֵׂי לְמַעֲשֵׂה אַבוֹתַי - אֲבָרְהָם יִצְחָק
וְיַעֲקֹב, הֵינּוּ עַד לְדִרְגַת הָאֲבוֹת הַקְּדוּשִׁים.

בְּמִדְרָשׁ (דְּבָרִים רַבָּה ה, ב) זֶה שְׁאֲמַר הַכֹּתוּב
(מְשָׁלִי ו, ו): "לֵךְ אֶל נִמְלָה עֲצַל רְאֵה דְרָכֶיהָ
וּחֲכָם אֲשֶׁר אֵין לָהּ קִצְיִן שִׁטְר וּמִשָּׁל תִּכְיִן
בְּקִינָן לְחֻמָּה אֲגָרָה בְּקִצְיִר מֵאֲכָלָה" - מָה
רְאֵה שְׁלֵמָה לְלַמֵּד לְעֲצַל מִן הַנִּמְלָה? רַבְּנָן
אָמְרִי, הַנִּמְלָה הַזֶּה, שְׁלֵשָׁה בְּתִים יֵשׁ לָהּ,
וְאֵינָה כּוֹנֶסֶת בְּעֵלְיוֹן מִפְּנֵי הַדֶּלֶף, וְלֹא בְּתַחְתּוֹן
מִפְּנֵי הַטִּינָה, אֲלֵא בְּאֲמִצְעֵי, וְאֵינָה חִזְיָה אֲלֵא
שְׁשֵׁה חֲדָשִׁים. לְמָהּ? שְׁמִי שְׁאֵין לוֹ גִּידִים
וְעֲצָמוֹת אֵינָה חִזְיָה אֲלֵא שְׁשֵׁה חֲדָשִׁים, וְכָל
מֵאֲכָלָה אֵינָה אֲלֵא חֲטָה וּמְחֻצָּה, וְהִיא הוֹלֶכֶת
וּמְכַנְסֶת בְּקִינָן כָּל מָה שְׁמוּצָאָה - חֲטִינ וְשְׁעוֹרִין
וְעֲדָשִׁים. אָמַר רַבִּי תַנְחוּמָא: 'וְכָל חִזְיָה אֵינָה
אֲלֵא חֲטָה וּמְחֻצָּה, וְהִיא כּוֹנֶסֶת אֶת אֵלֶיהָ.
וְלְמָהּ הִיא עוֹשָׂה כֵּן? שְׁאֲמָרָה שְׁמָא יִגְזֹר עָלַי
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חַיִּים, וְיִהְיֶה לִי מוֹכֵן לְאָכַל,
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי: מַעֲשֵׂה הָיָה,
וּמִצָּאוּ בְּבוּר שְׁלָה שְׁלֵשׁ מֵאוֹת כּוֹר, מָה
שְׁמַכְנֶסֶת מִן הַקִּיץ לַחֲרָף. לְפִיכָף אָמַר שְׁלֵמָה:
"לֵךְ אֶל נִמְלָה עֲצַל רְאֵה דְרָכֶיהָ וּחֲכָם", אָף
אַתָּם הַתְּקִינּוּ לָכֶם מִצּוֹת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה לְעוֹלָם
הַבָּא. וְאֵם נִמְלָה בְּכַחַה הַזֶּעִיר מְצַלַּחַת כָּף,
אָנוּ בְּנֵי אָדָם שְׁכַחְנוּ מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ
- עַל אַחַת כְּפָמָה וְכַמָּה שְׁנוֹכַל לְהַצְלִיחַ.

לְכֵן עַל כָּל אֶחָד מֵאֲתַנּוּ לְהַשְׁתַּדֵּל לְרִצּוֹת
לְדַעַת אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְלַעֲשׂוֹת קִיּוּם
לְרִצּוֹן, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (דְּבָרִים יד, כה): "וְרִצַּרְתָּ
הַכֶּסֶף בְּיָדְךָ", וּבְכָף לְעֵלוֹת בְּמִסִּילָה הָעוֹלָה

וּכְבָר יְדוּעַ מָה שְׁבָאָר בְּזֶה רַבְּנּוּ ה'חֲפִצִּי
חַיִּים' זי"ע, דְּהוּא כְּמוֹ מְשָׁל לְעֵנִי שְׁבַקְשׁ
הַלּוֹאָה מַעֲשִׂיר וְנָתַן לוֹ, וּכְשֶׁהֲגִיעַ זְמַן הַפְּרָעוֹן,
הַחֲזִיר הָעֵנִי הַנַּ"ל, וְאָמַר לוֹ לְעֲשִׂיר תּוֹדָה
רַבָּה עַל הַהַלּוֹאָה, הִנֵּה הִיא בְּחֻזְרָה,
וְהַשְׁתַּמְשַׁתִּי רַק בְּחַמְשָׁה אַחֲזוּזִים מֵהַהַלּוֹאָה.
וּכְשֶׁשָּׁמַע הָעֲשִׂיר כָּף, כָּעַס עָלָיו, כִּי נִמְצָא
שְׁלַחֲנָם הָעֵנִיק לוֹ אֶת הַהַלּוֹאָה, וְהָיָה יָכוֹל
לְהַעֲבִיר אֶת הַכֶּסֶף לְמִישֵׁהוּ אַחַר שְׁיַפִּיק מִזֶּה
אִיזוֹ תוֹעֵלָה, וְהַנְּמָשָׁל מוֹכֵן, שְׁהַבּוּרָא יַחְבְּרָךְ
נָתַן לְאָדָם כְּלִים - שְׁיִזְכָּה בָהֶם לְחַיִּי נִצַּח,
וְהוּא מְנַצֵּל מֵעַט מְאֹד מֵהֶם...

וְהַשְׂאִיפָה הִיא הַמְרָאָה וְהַמְטָרָה לְהַצְלָחָה,
וּכְמוֹ שְׁלִפְנֵי שְׁבוּנִים בְּנִין, צִרְיָךְ לְתַכְנֵן אוֹתוֹ,
לְדַמֵּין אֵיךְ הוּא יִרְאֶה, וְאִזּוֹ לְשַׁרְטֵט עַל גְּבִי
נִיר, כְּדִי שְׁהַבְנָאִים יִדְעוּ כִּיצַד לְכַנּוֹת - כָּף
בְּתַחוּם הַרוּחִינִי, כְּלִי שְׁיַחֲלֵם וְיִדְמֵן כִּיצַד הוּא
גְּדַל בְּתוֹרָה - לֹא שְׁיָף שְׁיַגִּיעַ לְכָף! אִם הוּא
לֹא יַתְכַנֵּן לְדַעַת אֶת הַש"ס הוּא לֹא יִדַע ש"ס.

אֲנִי אֶהְיֶה גְדוֹל בְּיִשְׂרָאֵל!!!

הַגָּאוֹן הַגְּדוֹל רַבִּי מְרַדְכֵי גִיפְטֵר זצ"ל
מְרָאשֵׁי יְשִׁיבַת טְלוֹז בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית, כְּשֶׁהָיָה
יָלֵד קָנוּ לוֹ הוֹרָיו תְּמוּנוֹת שֶׁל רַבָּנִים וְאֲדַמּוּרִי"ם
בְּכַדִּי שְׁיַשְׁחַק עִמָּן, בְּאַחַד הַיָּמִים הַחֲלִיט לְסַדֵּר
אֶת הָאֲלָבוּם שֶׁהָיָה מְלֵא לְגַמְרִי, אָף בְּאֲמִצְעַ
הָאֲלָבוּם, בְּמִקּוֹם הַכִּי מְרַבְזִי - הוּא הַנִּיחַ
עַמּוּדִים רִיקִים, וּכְשֶׁשָּׁאֲלָה אִמּוֹ לְפֶשֶׁר הַמִּקּוֹם
הַרִיק שֶׁהִנִּיחַ בְּמַכְנֵן, עָנָה לָהּ: "הַשְׂאִרְתִּי מִקּוֹם
לְתַמוּנָה שְׁלִי, כְּשֶׁאֲגִדֵּל, אֲשַׁב וְאֶלְמַד תּוֹרָה
בְּהַתְמַדָּה, עַד שְׁאֲזַכָּה לְהִיּוֹת כָּכֵל הַצְּדִיקִים
וְהַגָּאוֹנִים הַלְלוּ, וְתַמוּנָתִי תִצַּג כְּאֵן".

וְכֵן כָּתַב בְּהַקְדָּמָה לְשׁו"ת 'אֲגָרוֹת מְשָׁה'
(הַקְּדָמָה לְחֶלֶק ח'): בְּשׁוּם עֲנִינָן אֲסוּר לְאָדָם לְשַׁאֵף
יּוֹתֵר מִמָּה שְׁמִדְרַגְתּוֹ וְאִישִׁיתּוֹ מֵאֲפִשְׁרַת, חוּץ
מֵאֲשֶׁר בְּנוֹגַע לְגְדֻלוֹת בְּתוֹרָה, שֶׁהַשְׂאִיפָה אֵלֶיהָ
צִרְיָכָה לְהִיּוֹת לְלֹא גְבוּל, כִּי רַק כָּף אֲפִשֶׁר
לְהַצְלִיחַ.

פְּרִשֵׁת תְּרוּמָה

שְׁהוֹלְכִים לִישָׁן... - וְכִּי צוּמְחִים לְגִדְלוֹת
בַּתּוֹרָה וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם. וַיְהִי רְצוֹן שְׁנֵזֶכָה לְהַגְבִּיר
אֶת רְצוֹנוֹתֵינוּ בְּכָל עֲנָן בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם בְּכֻלּוֹ,
וּבְעֶסֶק הַתּוֹרָה בְּפֶרֶט, וּבְעֶזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ יְכוּל
נוֹכַח, עֲלֵה נְעִלָה, וְנִזְכָּה לְגֵאֲלָה שְׁלֵמָה בְּמַהֲרָה
בְּיַמֵּינוּ, אָמֵן.

בֵּית אֵל, מְדֻרְגָה אַחַר מְדֻרְגָה, וְכִמוֹ שְׁמִסְפָּרִים
שִׁשָּׁאֲלוּ אֶת רַבֵּנוּ ה'חֶפֶץ חַיִּים' זי"ע אִיךָ
אֶפְשָׁר לְגַדֵּל בַּתּוֹרָה? וְהַשִּׁיב: זֶה פְּשׁוּט,
קָמִים בְּבִקְרָה, מְתַפְּלִים, אוֹכְלִים מְשֻׁהוּ,
לוֹמְדִים עַד הַצְּהָרִים, אוֹכְלִים מְשֻׁהוּ, לוֹמְדִים
עַד הָעֶרֶב, אוֹכְלִים מְשֻׁהוּ, לוֹמְדִים עַד

מַעֲלַת הַרְצוֹן בַּעֲבוּדַת ה'

שִׁיחַת חֲזוּק לְשַׁבַּת פְּרִשְׁת תְּרוּמָה

רב אשי: חשב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה - מעלה עליו הכתוב כאלו עשאה'.

ביד כל אחד להיות גאון וצדיק - להשרות שכינת ה' בנו

בספר 'שאיפות' כתב כמה עניינים נפלאים בענין מעלת השאיפה בעבודת ה'. ומביא שם מה שספר האדמו"ר הקדוש רבי קלונימוס קלמיש מפיאסצנא זי"ע, ספור שהוא משל ומליצה (חובת התלמידים פרק רביעי): מעשה בסנדלר, יהודי עני, שדר על אם הדרך, כל פרנסתו היתה מן העוברים והשבים, אם יקרע לאחד סנדלו ויתקנהו, אם תפסק לאחד רצועתו וירצענה. פרנסתו היתה מצמצמת, אבל שלו היה תמיד גם הוא וגם אשתו ובניו, כי היה האיש ירא את ה' מאד, וגם את אנשי ביתו למד, שכל חיי האיש עלי אדמות קצרים וארעיים, והעקר הם החיים הנצחיים אשר בעולם העליון, שתתענג הנפש בהתקרבותה אל תפארת יקר מלכות שמים ותהנה מזיו שכינתו ותברך. ומה יועיל לו לאיש כל הונו אם יתבטל, את אלקיו לא יעבד ואליו לא יתקרב. למדן לא היה, אבל כפי יכולתו גם ביום וגם בלילה כל שעה שהיה פנוי למד והתפלל לה', ויש אשר תתעורר נפשו ותתלהב מאד להתפלל ולהשתפך לה' באין מפריע ומבלבל, לכן יצא מביתו הצר ומדינתו בת חדר אחד אל היער, אשר לא רחוק ממנו. העוברים והשבים כאשר ראו מרחוק והנה איש עומד פניו בוערים, משבח, מודה ומתפלל ומדבר לה' כאלו גם בעיני הבשר שלו ראה את הוד כסא כבודו לפניו, תמהו ופחדו, אבל מפיריו ידעו כבר, ואמרו, בודאי הסנדלר החסיד הוא, כי כן יכנוהו מפיריו מביין הגויים.

בסיעמא דשמיא, נראה להתבונן במעלת השאיפה לתורה ולעבודת השם יתברך, כי אדם צריך תמיד להיות מוסיף והולך בכל פרט בעבודת השם יתברך. להיות חי את הדברים, בבחינת לך לך, שיש לאדם מדרגה של 'מהלך'.

נראה להתחזק בעבודה זו שגלו לנו רבותינו ומקורה כבר בזהר הקדוש, שאין דבר העומד בפני הרצון - 'לית רעותא דאתאביד קמי מלכא' (תרומה קנ ע"א). ובפרט בזמן הקדוש הזה כאשר הרב הקדוש רבי מנחם מענדל מקאסוב זי"ע בעל 'אהבת שלום', רמז, אשר אד"ר ראשי תבות ר'ענא ד'רעוין א'ש'תכח. הינו רצון שברצונות נמצא.

הנה זה ידוע כי כל מה שנפעל בשמים, כנגד זה נפעל גם בארץ, ואם בשמים יש איזו שעת רצון, בודאי גם כאן למטה נשפע מזה אור גדול. וזה אחד מהיסודות היותר גדולים בעבודת השם, וזה יכול לקדם את האדם מאד בכל פרטי העליה - בתורה, ביראה, בקדושה, בטהרה ובדבקות. כך גלו לנו הצדיקים, שזו עבודה שאדם צריך להיות מוסיף והולך בה, לשאף לרום המדרגות בכל ענין בעבודת ה' - עד הסוף, כי לשאיפות חלק מקריע מאד בעלית האדם.

בעולם הזה, אין לרצון שום ערך, ואין משלמים על שאיפות. לרגמה, אם אדם הזמין ארון אצל נגר, והוא באמת רצה לעשות כרצון המזמין, אבל בסוף נאנס ולא עשה - לא יקבל שום תשלומים על הרצון. אבל בשמים על רצונות מחשיבים לו כאלו עשה המצוה בפעל, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות ו' ע"א) 'מאי (מלאכי ג, טז) "ולחשבי שמו"? אמר

פְּרִשְׁת תְּרוּמָה

בְּשָׂר עֲנִיִּים, אֲשֶׁר כָּל כֶּף מְטַמְּטֶמֶת אֶת הַלֵּב וּמְטַרִידוֹת אֶת הַנֶּפֶשׁ עַד שְׁמַעְבִּירוֹת אוֹתָנוּ עַל דַּעַת קוֹנְנוּ, חַס וְשְׁלוֹם. רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם! לֹא עָלֵי בְלֶבֶד אֲנִי מִתְפַּלֵּל רַק עַל כָּל בְּנֵיךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אֲב הַרְחֵמֵן! אִיךָ עֹבֶרְתָּ אֶת בְּנֵיךָ בְּעוֹלָם כָּל כֶּף עֲצוּב וְאִים לְבָדָם, וְאִיךָ תִּבְטֵיט כְּשֶׁהֵם מִתְבוֹסְסִים בְּדָם מִכּוֹתֵיהֶם וְתִחְרִישׁ, אֲבָל לֹא אֶת פְּרִנְסָתָנוּ בְּלֶבֶד אֲנִי מְבַקֵּשׁ, רַק אוֹתְךָ אֲבִי אֶהוּבִי וְאֶת קִדְשֵׁךָ מִלְּפִי וְקִדּוּשֵׁי אֲנִי מְבַקֵּשׁ, קֶרֶב אוֹתָנוּ וְהַתְּגַלָּה לָנוּ, רַחֵם עָלֵינוּ, פָּדֵה אוֹתָנוּ, וְשַׁלַּח לָנוּ אֶת מְשִׁיחַ צִדְקָךָ עִתָּה, וְנַעֲבֹדְךָ בִּירְאָה וּבְאֵהֳבָה כְּאֲשֶׁר עִם לְבַבְנוּ מִשְׁתַּוְּקָקִים וּמִיַּחְלִים לִישׁוּעָתְךָ.

וַיְהִי כִי הִרְבָּה לְבָכוֹת וּלְהִתְפַּלֵּל וַיִּיעֶף, וְלֹא הָיָה לוֹ בְּמָה לְהִשִּׁיב אֶת רוּחוֹ אֵלָיו מִן הַרְעֵב וּמִן הַבְּכִי וַיִּתְעַלֵּף. וְהִנֵּה הֵרִיחַ רִיחַ טוֹב חֲזַק מְאֹד וַתִּשָּׁב אֵלָיו רוּחוֹ מֵעַט, וַיֵּרָא וְהִנֵּה פָּרַח יָפָה מְאֹד אֲשֶׁר גָּדַל בַּיַּעַר וּמִמֶּנּוּ נוֹדַף רִיחוֹ הָעָרֶב. וַיִּתְחַזַּק וַיַּעֲמֵד וַיִּקְצַר אֶת הַפָּרַח וְאָץ לְבִיתוֹ לְהִשִּׁיב מֵעַט גַּם אֶת נֶפֶשׁ אִשְׁתּוֹ וּבְנָיו בָּיָה עַל כָּל פָּנִים. וַיְהִי בַדְרֹךְ וְהִנֵּה מִרְפָּכָה נוֹסַעַת וְכֵה אֲדוֹן אַחֲדָה, וַתַּעֲמֵד הַמִּרְפָּכָה וַיִּקְרָא אֵלָיו הָאֲדוֹן: 'שְׁמַע נָא עָנִי, לְמָה לָךְ פָּרַח בְּזֶה? תִּנֵּה אוֹתוֹ לִי וְאֶתְנָה אֶת שְׂכָרְךָ כֶּסֶף'. וַיַּעַן הָעָנִי: 'לֹא אֶמְכְּרֶנּוּ בְכֶסֶף, רַק אִם תִּתֵּן לִי כֶּסֶף לְחֵם בְּעַד אִשְׁתִּי וּבְנֵי הַגּוֹזְעִים בְּרַעֲב זֶה שְׁלֹשָׁה יָמִים, אֶתֵּן לָךְ אֶת הַפָּרַח וְעוֹד אֲבָרְכְךָ לְפָנֵי ה'.' וַיִּמְכַּר אֶת פָּרָחוֹ בְּעַד הַלֶּחֶם וַיִּרְץ אֶל בֵּיתוֹ שְׂמֵחַ.

וַיְהִי בַלַּיְלָה, וַיֵּרָא אֶת אָבִיו בְּחִלּוּמוֹ וְהִנֵּה קוֹרֵעַ אֶת בְּגָדָיו צוֹעֵק וּבוֹכָה וּמִפָּה עַל לְבוֹ, וְאוֹמֵר: 'דַּע לָךְ, שְׁתַּפְּלֵתְךָ אֲשֶׁר הִתְפַּלַּלְתָּ הַיּוֹם בַּיַּעַר, עָלְתָה בְּרַעַשׁ לְמָרוֹם. וְכָל מְלֹאכֵי רַחֲמִים הִתְעוֹרְרוּ וְצָעֲקוּ אֵל ה', עַד מְתִי לֹא תִרְחַם עַל צֹאנְךָ הַמְדַבְּאִים וְעַל בְּנֵיךָ הַטְּבוּעִים כָּל כֶּף בְּצָרוֹת, וְאֶת שְׂמֵךְ אֵינִם שׁוֹכְחִים וּבָךְ כָּל כֶּף קְשׁוּרִים. מְחַצֵּצַת הַפְּרִזָּל אֲשֶׁר בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׂמִים כְּכֹר חֲשִׁבָה לְהִשְׁבֵּר, וְכָל הַתְּפִלוֹת שֶׁהִתְפַּלְלוּ יִשְׂרָאֵל מֵאֲזוּ וְלֹא עָלוּ,

וַיְהִי בְּרֵאשִׁית יָמֵי הַמְּלַחְמָה הָאֲחֵרוֹנָה, כְּאֲשֶׁר שָׁבַת כָּל עוֹבֵר אֶרֶץ, וְנִפְסְקָה גַם פְּרִנְסָתוֹ הַדְּחוּקָה, וַיַּעֲבֵר יוֹם וְאֵין לֶחֶם גַּם לוֹ גַם לְאִשְׁתּוֹ וּבְנָיו. וְהִנֵּה גַם בַּיּוֹם הַשְּׁנִי לֹא מִצָּא פְּרִנְסָה כְּדִי מַחֲיָתוֹ, וַיִּלְדְּוֵי הַקְּטָנִים מִתְעַנִּים וּבוֹכִים: הוּי אֲבָא תִנָּה לָנוּ לֶחֶם וְלֹא נִגּוּעַ בְּרַעֲב. וְהִנֵּה גַם יוֹם הַשְּׁלִישִׁי כָּלֵם כְּכֹר שׁוֹכְבִים, חֲלָשִׁים וְהוֹמִים כִּיּוֹנִים, 'אָבִי! לֶחֶם...! רַק שְׁפֹתוֹתֵיהֶם נִעוֹת וְקוֹלָם לֹא יִשְׁמַע, כִּי חֲזַק עָלֵיהֶם הַרְעֵב וְכַח אֵין לָהֶם לְצַעֵק. וְגַם הוּא גּוֹפּוֹ נִחְלַשׁ וּבְרַכְיוֹ כּוֹשְׁלוֹת מִן הַרְעֵב וּמִן גְּדֹל שְׂכָרוֹן לְבוֹ עַל אִשְׁתּוֹ וּבְנָיו. וַיִּתְחַזַּק וַיִּצָּא הַחוּצָה. אִשְׁתּוֹ צָעֲקָה: 'הוּי בְּעָלִי אֵל תִּצָּא! אִם נָמוֹת בְּרַעֲב, כְּלָנוּ יַחַד נָמוֹת', אֲבָל הוּא, גַּם אֲזוֹ לֹא סָר בְּטַחֲוֹנוֹ מֵה', וַיֹּאמֶר: 'לֹא אֶל הַמָּוֹת אֲנִי הוֹלֵךְ רַק אֶל אֱלֹקִים חַיִּים, אֶל הַיַּעַר לְהִתְפַּלֵּל אֶל אָבִי שְׁבַשְׂמִים אֲנִי הוֹלֵךְ, שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּנוּ נֶס וְחַיִּינוּ'.

וַיִּלֶךְ הַלֵּךְ וּבְכֵה, וַיִּשָּׂא אֶת עֵינָיו לְמָרוֹם וַיֹּאמֶר: 'אֲנָה ה'! עוֹד קָדָם שְׁבַרְאֵת אֶת עוֹלְמְךָ בְּחֵרֶת בְּנוֹ, לְהִיּוֹת בְּנֵיךָ, עֲבָדֶיךָ הַקְּרוֹבִים אֵלֶיךָ. תִּמִּיד דְּרָה שְׁכִינְתְךָ הַקְּדוּשָׁה עִמָּנוּ בְּאֶרֶץ. וְאוֹתָנוּ עַל כְּנִפְי נְשָׁרִים הַעֲלִיתָ, אֶף לְמָרוֹם אֶל זְרוּעֶךָ וְאֶל חִיקְךָ כְּבִיכּוֹל. וּמָה טוֹב הָיָה לָנוּ אֲזוֹ, כְּאֲשֶׁר הָיָה לָךְ דְּבַר דְּבַרְתָּ עִמָּנוּ, לֹא מִן הַשְּׂמִים בְּלֶבֶד הַשְּׁמַעְתָּ אֶת הוֹד קוֹלְךָ, גַּם בְּנוֹ דְּבַרְתָּ, נִגְלִיתָ בְּנִבְיָא וּבְאִישׁ מִבְּיַנְיָנוּ, שְׁמַעְנוּ אֶת קוֹל ה' מְדַבֵּר עִמָּנוּ, מוֹכִיחַ וּמְיַשֵּׁר אוֹתָנוּ, גַּם הָעוֹלָם כְּלוֹ חַל מִפְּנֵיךָ וּמִפְּנֵינוּ, כִּי מִי כָּל בְּשׂוֹר אֲשֶׁר לֹא יַחַת מִפְּנֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אֲדוֹן הָעוֹלָם שׁוֹכֵן עִמָּהֶם, מְקִיף אוֹתָם אֶף דֹר בְּקֶרֶב גּוֹפִם וּנְפִשָׁם, וּמָה מְאֹד מֵר לָנוּ עִתָּה שֶׁהִסְתַּרְתָּ אֶת פְּנֵיךָ מִמֶּנּוּ, הַלֵּב מִתְגַּעְגַּע אֶל קִדְשֵׁךָ אֲשֶׁר נִסְתַּרְהָ, וְהַנֶּפֶשׁ צוֹעֲקָתָה: "קֶרְבְּנִי אָבִי" וְאֵין קֶשֶׁב. וְאֶף בְּשַׁעֲהָ שְׁמַתְעוֹרֵר הַרְהוּר תְּשׁוּבָה בְּאִישׁ יִשְׂרָאֵל, וּמִתְיַשֵּׁב, הֲלֹא עַל גְּדֹל עֲוֹנוֹתֵי רַחֲמֵי ה', נְשׁוּב נָא אֵלָיו וְנַעֲבֹדְהוּ. וְגַם הוּא כְּאֲב רַחֲמָן אֵלֵינוּ יְשׁוּב, גַּם אֲזוֹ מֵר לָנוּ, כִּי מֵאֲזוֹ הִסְתַּרְתָּ מֵאִתָּנוּ פְּנֵיךָ, תִּקְפּוּ עָלֵינוּ כָּל כֶּף צָרוֹת רַבּוֹת, הֵן בְּעֵנֵינוּ פְּרִנְסָה וְהֵן

פְּרֵשֶׁת תְּרוּמָה

אֶלָּא בְּתוֹךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד (מוֹבָא בְּאַלְשִׁיף הַקְדוּשׁ ז"ע), כָּל אֶחָד יָכוֹל לִהְיוֹת מְשַׁכֵּן לַהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּל יְהוּדֵי יָכוֹל לִקְרַב הַרְבֵּה יְהוּדִים לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לִקְרַב אֶת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, וְאִם בְּקַל מִתְפַּתֵּה לְעִצְתוֹ שֶׁל הַיֵּצֵר, שְׂכָאֵלוּ אֵינוֹ מְסַגֵּל - אֲזִי הוּא מְאַבֵּד הַרְבֵּה חֲלָקִים שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵיוּ נִתְּוֵנִים בְּיָדָיו.

כָּל יְהוּדֵי יָכוֹל לִגְדֹל מְאֹד, וְהַפֵּל תְּלוּי בְּרִצּוֹן שְׁלוֹ

הַגָּאוֹן הַקְדוּשׁ ה'חֲפִיץ חַיִּים' ז"ע אָמַר, שְׂאָדָם צְרִיף לַחַיּוֹת בְּחֻשְׁבוֹן, לְחֻשָׁב לְמָה הוּא מְסַגֵּל וּמָה גְדוֹלִים כַּחוֹתָיו - וְכֵן לְשֵׁאֵף לְדַרְגָּה הַגְּבוּהָה בְּיִתְרָה. הַעֲנֵשׁ הַיִּתְרָה גְדוֹל שֶׁנִּתֵּן לְאָדָם בְּשָׂמִים הוּא עַל זֶה שֶׁהוּא חַי בְּלֹא חֻשְׁבוֹן. רְבוּתֵינוּ הָיוּ רִגְלִילִים לְעוֹרֵר עֲצָמָם בְּזֶה, לְדַבֵּר לְעֲצָמָם בְּלִשׁוֹן מוֹסֵר - בְּבִחְיֵינָה מְרַגְלָא בְּפִמְיָהוּ דְרַבְּנָן, כְּלִשׁוֹן חַז"ל (בְּרִכּוֹת יז ע"א) - וְעֲלִינוּ לַהְיוֹת 'רִגְלִילִים' לְדַבֵּר בְּלִשׁוֹנָם.

יְדוּעַ שְׂפָבִית הַמְדַרְשׁ שֶׁל 'קָלָם' הָיוּ רִגְלִילִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכַח הַצִּיּוֹר לְתַאֵר עֲנִינִים מְפֹשְׁטִים בְּדֶרֶךְ מְצִיאֵי תִיבָה וּלְפָרְטָם בְּכַח הַתַּאֲוָר עַד שֶׁהָיָה הַצִּיּוֹר מוֹחֲשֵׁי וְנִחְקָק בְּלֵב הַשׁוֹמְעִים, כְּשֶׁרָצָה הַמְשַׁגֵּיחַ מִסְּלַבּוֹדְקָא וְצ"ל לְחַזֵּק אֶת תְּלִמְיָדָיו, דְּבַר עָמָם דְּבוּרֵי אֲמוּנָה פְּשׁוּטִים בְּכַח הַצִּיּוֹר, אָמַר: - 'מָה יִהְיֶה לְאַחַר אֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים, הֲלֹא "יָמֵי חַיֵּינוּ בְּהֵם שְׁבָעִים שָׁנָה" (תְּהִלִּים ז, י) - הַזְּמַן חוֹלֵף מְהֵרָה מְאֹד, אִם אָנוּ מְגִיעִים עֲכָשָׁו לְמַעְלָה - מָה קוֹרָה שֵׁם? ...'

תַּאֲרָה לָהֶם הַמְשַׁגֵּיחַ אוֹדוֹת אֶחָד שְׁקוֹרָאִים לוֹ "יְצַחְקוּ אֶלְחָנָן סְפָקְטוֹר", וְצִיר בְּלִשׁוֹן צִיּוֹרִית מָה הָיָה מְצָבּוֹ בְּתַחֲלַת יָמֵי נְעוּרָיו, וּמָה הָיָה קוֹרָה לוֹ הָיָה נִפְתָּה לְעִצְתָּה יְצוּרוֹ. וְכֵן הַחֵל לְסַפֵּר אֵיךְ שֶׁלְמִשְׁפַּחְתּוֹ הוּא לֹא נוֹלַד בְּקַלּוֹת, כִּי בְּתַחֲלָה הָיוּ הוֹרָיו חֲשׁוּכֵי בָנִים, כְּמָה תְּפִלוֹת הַתְּפִלָּה, כְּמָה דְּמַעוֹת הַזִּילוֹ מְעִינֵיהֶם, וּפְנוּ לְבָרְכַת צְדִיקִים, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם - הֵן אֵל כְּבִיר וְלֹא יִמָּאָס, שְׁמַע לְתַפְלָתָם, וְהִילָד, בְּשִׁעָה

עֲתָה עָלוּ, וְעוֹרְרוּ רַחֲמִים מִבְּעַל הַרְחָמִים לְגִלּוֹת אֶת הַקֶּץ. וְיֵצֵא הַפְּרוֹז, בֵּינּוֹן שְׂאֵתָה בְּתַפְלָתְךָ קְרַבְתָּ אֶת הַקֶּץ, לְכֵן יִתְגַּלֶּה לְךָ הַפְּרַח אֲשֶׁר בּוֹ כַח לְהַחְיֹת אֶת הַמַּתִּים (עֵין קִהְלַת רַבָּה ה', שֵׁשׁ עֶשֶׂב שֶׁל תַּחֲיַת הַמַּתִּים וְנִתְגַּלֶּה לְאֶחָד), וְאוֹתֵי שְׁלַחוּ לְבוֹא אֵלֶיךָ בְּחִלּוֹם הַלֵּילָה וְלַהוֹדִיעַךָ שְׂתַלַּף לְמַעֲרַת הַמְכַפְלָה וּשְׂאֵר קְבֻרוֹת הַנְּבִיאִים לְהַחְיֹתָם. וְיָבִיאוּ אֶת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, וּבְכָל הַשָּׁמַיִם וְהַיְכָלֵי עֲלִיוֹן נַעֲשֶׂה אוֹרָה וְשִׂמְחָה. מְלֶאכִי עֲלִיוֹן וְנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שְׂמַחוּ, וְרַעַשׂ גְדוֹל וְיִלְלָה נַעֲשֶׂה אֲצֵל הַשֵּׁטֶן וְהַפֶּת דִּילָה, וּמָה יַעֲשׂוּ מַעֲתָה... וְיִתְיַעֲצוּ לְרַמּוֹת אוֹתְךָ וְלִטַּל אֶת הַפְּרַח הַזֶּה מִיָּדְךָ, וְזֶה הָאֲדוֹן אֲשֶׁר קָנָה מִמֶּךָ אֶת הַפְּרַח - שְׁלִיחַ הַשֵּׁטֶן הָיָה, שֶׁהִתְגַּבַּב לְחַטֵּף אֶת הַפְּרַח שֶׁל תַּחֲיַת הַמַּתִּים.

וְעֲתָה אוֹי וְאֲבוֹי! בְּנֵי! לֹא לְךָ לְבַד הַרְעוֹת, גַּם לְכָל יִשְׂרָאֵל, הַכֹּל הָיָה בְּיָדְךָ, גַּם הָאֲבוֹת, גַּם הַנְּבִיאִים וְכָל הַצְּדִיקִים, אֵף הַמְשִׁיחַ בְּיָדְךָ הָיָה, וְאֶת הַפֵּל בְּעַד כְּפַר לְחֵם אֲבָדְתָה. הַשֵּׁטֶן וְכָל מְלֶאכִי חֲבָלָה עֲתָה שְׂמַחִים, וְעֲלִינוּ מְצַחְקִים וּמְהַתְלִים, בּוֹשִׁים וּבוֹכִים אֲנַחְנוּ כְּלָם, וְכָלֵם צוֹעֲקִים וְעֲלִיף שׁוֹאֲלִים, מִי הוּא הָאִישׁ אֲשֶׁר אֶת כָּל אֵלֶּה הַחֲרִיב, וְאוֹר הַקְּדוּשָׁה כְּפָה, הֵאֵם יָכוֹל לַהְיוֹת שְׂאִישׁ יְהוּדֵי הוּא, וּבִשֵּׁם יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה!.

וּמִסְכָּם שֵׁם בְּעַל 'חֻבַּת הַתְּלִמִּידִים': וְנִתְּבוֹנָן, אֲנַחְנוּ דּוֹאֲגִים מָה יִהְיֶה עִם אוֹתוֹ יְהוּדֵי, כִּי הַחֲרִיב אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּרַגְעַ שְׂמַסֵּר אֶת הַפְּרַח שֶׁל תַּחֲיַת הַמַּתִּים לְאוֹתוֹ שְׁלִיחוֹ שֶׁל הַשֵּׁטֶן, וּמַעוֹרֵר הַרְבֵּ: 'מְדוּעַ אֲנַחְנוּ דּוֹאֲגִים עָלָיו? הֲבֵי וְנִדְאָג עַל עֲצָמָנוּ, שְׂאֲנוּ יוֹדְעִים שְׂתַמִּיד אָנוּ עוֹמְדִים בְּנִסְיוֹן, וּמְכָל מְקוֹם לְפָנָי כָּל דְּבַר קֶטֶן נִכְרַע וְלֹא נַעֲמַד בּוֹ, חַס וְשָׁלוֹם. בְּיַד כָּל אֶחָד לַהְיוֹת גָּאוֹן וְצַדִּיק - לְהַשְׁרוֹת שְׂכִינָתוֹ יִתְבָּרֵךְ בָּנוּ, שְׁגַם אֲנָשִׁים אַחֲרֵים מִמֶּנּוּ יִתְקַדְּשׁוּ, וְעַל יָדֵינוּ אֵל ה' יִתְקַרְבוּ' וְכו'. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

וְזֶה כְּמוֹבָא בְּפִרְשֵׁתָנוּ (שְׁמוֹת כה, ח): "וְעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם" - 'בְּתוֹכְכוֹ לֹא נִאָּמַר,

פְּרֻשֵׁת תְּרוּמָה

פּוֹתַח אֶת הַדֵּלֶת הַשְּׂמַאלִית, וְהוּא רוֹאֵה דָבָר מִבְּהֵיל מִמֶּשׁ פֶּחַד פְּחָדִים, אִיזוֹ אֵשׁ! אֵיזָה עֵמֶק! מִיָּד סָגַר אֶת הַדֵּלֶת בַּחֲזָרָה. כִּי אָמַר לְנַפְשׁוֹ: זֶה בְּוַדַּי לֹא בִשְׂבִילִי, הֲרֵי עֲסַקְתִּי כָּל יְמֵי בְּמַצּוֹת וּבְגִמְלוֹת חֻסְדִּים. וְהִנֵּה הוּא פּוֹתַח אֶת הַדֵּלֶת הַיְמָנִית וְהוּא רוֹאֵה 'צַדִּיקִים יוֹשְׁבִים וְעֹטְרוֹתֵיהֶם בְּרָאשֵׁיהֶם וְנִהְיִין מִזֵּי הַשְּׂכִינָה' (בְּרִכּוֹת יז ע"א); בְּאִפֶּן שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְתַאֲר, לְפִי שְׂאִין לָנוּ הַשְּׂגָה בַּדְּבָרִים אֵלּוּ...

פְּתָאם הוּא שׁוֹמֵעַ בַּת קוֹל: שְׂמַאלָה! וְהוּא אוֹמֵר: שְׂמַאלָה? זֶה לֹא יָכוֹל לְהִיּוֹת, אוּלַי אִם אָבּוֹא מִהַכּוֹוֹן הַשְּׂנִי, אוּלַי זֹו טְעוּת... לִי מִגִּיעַ יְמִינָה אֲנִי שִׁיף לְגַן עֵדֶן... וְאִזּוֹ שׁוֹמֵעַ אֶת הַקּוֹל הַרוֹעֵם שֶׁל הַבַּת קוֹל: "יִצְחָק אֶלְחָנָן - שְׂמַאלָה!" וְהוּא פּוֹנֵה בַּתְּחִנּוּנִים: כְּבוֹדוֹ, אוּלַי זֹו טְעוּת כִּי כָּל יְמֵי עֲסַקְתִּי בַּחֻסְדִּים. עָנּוּ לוֹ: כֵּן, עַל הַחֻסְדִּים שֶׁלָּךְ נִשְׁלַם לָךְ. אָבֵל חוּץ מִזֶּה אֵתָּה מֵאֲשֶׁם בְּרַצַּח! הוּא שׁוֹאֵל: רַצַּח? בַּר מִנֵּן! אֲנִי לֹא נִגְעַתִּי בְּאֵף יְהוּדִי מִזְּמִי, אֲנִי רַק הֵאֲרַתִּי פָּנִים לְכָל אָדָם, אֵיזָה רַצַּח? אָמְרוּ לוֹ: אֵתָּה מֵאֲשֶׁם בְּרַצַּח הַגָּאוֹן הַגָּדוֹל, רַבֵּן שֶׁל כָּל בְּנֵי הַגּוֹלָה, רַבֵּנוּ יִצְחָק אֶלְחָנָן סֶפֶקְטוֹר מִקּוֹבְנָא. הוּא שׁוֹאֵל: קוֹרְאִים לִי אֲמַנָם יִצְחָק אֶלְחָנָן, אָבֵל מִי הוּא זֶה רַבִּי יִצְחָק אֶלְחָנָן הַזֶּה? וְעַל אֵיזָה רַצַּח מְדַבֵּר? אוֹמְרִים לוֹ: דַּע לָךְ! אֵתָּה הֵייתָ מְסַגֵּל לְהִיּוֹת עֹנֵק בַּתוֹרָה, נְכוֹן שֶׁבַתְחַלְּהָה הַצְּבָנִי לָךְ הַרְבֵּה קְשִׁיִּים, הֵייתָ צְרִיף לְעַבְרֵי אוֹתָם קְשִׁיִּים... וְסִיסִים הַמְשַׁגִּיחַ מִסְּלַבּוֹדְקָא וְצ"ל אֶת הַסְּפוּר שְׂאֲכֹן "יִצְחָק אֶלְחָנָן" לֹא שָׁמַע לְעֲצַת הַיִּצָּר, וְזָכָה לְהַעֲשׂוֹת גְּדוֹל בִּישְׂרָאֵל, וְזָכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ (עֵין בְּאַרְיִכוֹת בַּסֵּפֶר 'שְׂאִיפּוֹת' עֲמוּד יז וְאֵילָף).

וְכָל לֵב יוֹדַע מֵרַת נַפְשׁוֹ שֶׁבְּאַמַּת הַכָּל תִּלְוִי בְּרַצּוֹן

הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק רַבִּי שְׁמִשׁוֹן פִּינְקוֹס וְצ"ל, הַסִּבִּיר בְּדֶרֶךְ מְשָׁל, אִם הֵיוּ מַצִּיעִים לְאָדָם סָכוּם כֶּסֶף מִכְּבֹד עַל זֶה שִׁיתְפַּלֵּל בְּכּוֹנֵה אוֹ יִלְמַד פֶּרֶק זְמַן בְּהַתְמַדָּה - וְוַדַּי הִיָּה גְּאוֹת

טוֹבָה נוֹלַד, וְהִזְמִינּוּ אֶת כָּל הַצַּדִּיקִים, (יֵשׁ מַעֲלָה גְּדוֹלָה שִׁישְׁתַּפּוּ צַדִּיקִים בְּמִילָה) וְקָרְאוּ: 'אֶלְהִינּוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, קָיָם אֶת הַיָּלֶד הַזֶּה לְאֲבִיו וְלְאִמּוֹ, וְיִקְרָא שְׁמוֹ בִּישְׂרָאֵל "יִצְחָק אֶלְחָנָן".'

כְּשֶׁגָּדַל הַיָּלֶד, כַּמּוּכָן הוֹרִיו דָּאָגוּ לוֹ וּפְזָרוּ הַרְבֵּה צְדָקָה שִׁיגְדַל כְּמָה שְׂאֶפְשָׁר יוֹתֵר בְּקִדְשָׁה וּבְטְהָרָה, וּמִיָּד כְּשֶׁפָּתַח פִּיו, נִתְּנוּ צְדָקוֹת, וְהֵיוּ יוֹשְׁבִים אִתּוֹ לְלַמֵּד - 'אֶלְף בֵּית', 'קֶמֶץ א' וְקֶמֶץ ב', וְהֵיוּ מְדַבְּרִים אִתּוֹ וּמְתַפְלְלִים אִתּוֹ - שִׁיגְדַל בַּתוֹרָה, וּכְשֶׁהִתְחִיל לְגַדֵּל וְרָאוּ שֶׁהַתְּפִיסָה שֶׁלוֹ קָשָׁה מְאֹד, אָמְרוּ - נוֹ, נִרְאָה מָה יְהִיָּה הַלָּאָה, וּכְשֶׁנַּעֲשֶׂה נַעַר, רָאוּ שִׁישׁ לוֹ מִמֶּשׁ קְשִׁיִּים. וְכַמָּה שָׁנָסוּ וְהִבִּיאוּ לוֹ מוֹרִים פְּרֻטִיִּים, לֹא הַצְּלִיחַ לְהַתְּאַקְלָם בְּאֵף מְקוֹם - וְכַמְעַט שֶׁנִּשְׁבַּר לְגַמְרִי, וּבְדַחַק, עִם הַרְבֵּה קְשִׁיִּים הַכְּנִיסוּהוּ לִישִׁיבָה קֶטְנָה...

בְּשֶׁלֶב מְסִים אֲנָשִׁים 'טוֹבִים' שֶׁרָצוּ לְדַאֵג לְמַשְׁפָּחָה אָמְרוּ לָהֶם: 'אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שְׂאֵתָם כָּל כֶּף דּוֹאֲגִים לְבָן, כָּל כֶּף רוֹצִים בְּטוֹבָתוֹ שִׁיגְדַל בַּתוֹרָה, אָבֵל הוּא אֵינּוּ קוֹלֵט... יֵשׁ הַרְבֵּה דְּבָרִים טוֹבִים שֶׁהוּא מְסַגֵּל לְעֲשׂוֹת, הַרְבֵּה עֲנִינֵי חֻסְדִּים - יֵשׁ לוֹ לֵב כָּל כֶּף טוֹב, הוּא יָכוֹל לְהִיּוֹת מְאֲרָגֵן חֲבֵרָה לְתַהֲלִים, חֲבֵרָה לְצַדִּיקוֹת, חֲבֵרָה לְאַרוּחַ וְכוּ', נִכְנָסוּ הַדְּבָרִים בְּלֵב הוֹרִיו וְהַחֲלוּ לְהַצִּיעַ לְבָן כָּל מִינֵי הַצְּעוֹת, כִּינּוֹן שֶׁהַכָּל יִדְעוּ שֶׁהוּא צַדִּיק וְאוֹהֵב חֻסֵּד, פָּנוּ אֵלָיו בְּבִקְשַׁת עֲזָרָה וְהוּא עֲזַר לְכָלֶם, וְכֶף לְצַד קְבִיעַת זְמַן לְשַׁעוֹר, אֲמִירַת תְּהִלִּים וְכַדוּמָה הִיָּה עוֹסֵק בְּצַדָקָה וְחֻסֵּד.

לְאַחַר אֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים (הֵלֵא אֵף אָדָם לֹא נִשְׂאָר כָּאֵן לְנִצָּח...), בְּהַלְוִיתוֹ הַשְּׁתַּתֵּף הַמּוֹן רַב, כִּי הוּא הִיָּה בְּעַל חֻסֵּד גְּדוֹל, וְכַמּוּכָן הוּא נִכְנָס לְבֵית דִּין שֶׁל מַעֲלָה (כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בַּאֲגָרַת הַרַמְבַּ"ן - 'עֵינִיד יְבִיטוּ לְמַשָּׁה לְאַרְץ וְלִבֶּךָ לְמַעֲלָה' - וְאִין זֶה פְּשוּט, כִּי מִי יַעֲמַד לְפָנֶיךָ בְּדִין?) וְהִנֵּה הוּא רוֹאֵה שְׁתֵּי דִלְתוֹת, דִּלְת שְׂמַאל וְדִלְת יְמִין, הוּא שׁוֹאֵל: מִי פֵה? אֵף אָחַד לֹא עוֹנֵה לוֹ, וְהוּא אוֹמֵר לְעַצְמוֹ: טוֹב, אֲנִי אֶפְתַּח... הוּא

פְּרֻשֵׁת תְּרוּמָה

הַשֵּׁם 'בְּקִיאִים' (בְּלִשׁוֹן סְגִי נְהוּר) בְּשׁ"ס, בְּבִקְיָאוֹת נִפְלְאָה... בְּשׁ"ס שֶׁל שְׁטִיּוֹת, שׁ"ס שֶׁל הַבָּלִים, שׁ"ס שֶׁל פְּלֶאפּוֹנִים, שׁ"ס שֶׁל מַחֲשָׁבִים, שׁ"ס שֶׁל פּוֹלִיטִיקָה, רַק לֹא בְּשׁ"ס הַקְּדוּשׁ, וְכָל זֶה מַחֲמַת שְׁלוֹקָחִים אֶת הַכָּלִים שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לָנוּ, וּבִמְקוֹם לְנִתְבָּח לְאֶפִיקִים הַנְּכֹנֵי, עוֹשִׂים אֶת הַהֶפֶךְ - רַחֲמָנָא לִיצְלָן! כִּי הַכֹּל תְּלוּי לְאִיזָה אֶפִיק פּוֹנָה הָאָדָם.

הַגָּאוֹן רַבֵּי חַיִּים קִנְיָבְסְקִי שְׁלִיט"א עָשָׂה זֹאת בְּעֶצְמוֹ - עַד גִּיל בַּר מִצְוָה סִיּוּם עִם בְּנוֹ אֶת הַשׁ"ס, זֹאת הַנְּהִיגָה (כֶּף אָמַר הַחַזוֹן אִישׁ שְׁלִיט"א עַד בַּר מִצְוָה צְרִיף לְסִיּוּם אֶת הַשׁ"ס), לְמִרְוֹת שְׁלֹא יִדַע הַיֶּלֶד בְּדִיוֹק אֶת הַכֹּל וְלֹא יִזְכֵּר, אֲבָל מַשְׁהוּ בְּכַח שִׁישְׁאָר אֲצִלוֹ. וְאַחַר כֶּף כְּשִׁיבָא וַיִּגְדַּל שִׁיחֵיהּ לוֹ בְּסִיּוּם שֶׁל תּוֹרָה.

אָדָם צְרִיף לְהַגְדִּיל אֶת הַשְּׂאִיפּוֹת שְׁלוֹ, לְפַעֲמִים אָדָם חוֹשֵׁב: "זֶה הָרִי לֹא שִׁיף אֵלַי... אוֹלַי תִּדְבֵּר עַל דְּבָרִים יוֹתֵר פְּשׁוּטִים, מוֹסְרִים יוֹתֵר קָלִים..." אֲבָל עֲלֵינוּ לְדַעַת כִּי לֹא זֹאת הִיְתָה הַהֶסְתַּפְּלוּת שֶׁל רַבּוֹתֵינוּ. וּמוֹכָא בְּתַנָּא דְּבִי אֱלִיהוּ רַבָּה (פְּרָק ט'): 'מַעִיד אֲנִי עָלֶיךָ אֶת הַשְּׂמִים וְאֶת הָאֲרָץ בֵּין יִשְׂרָאֵל בֵּין עַבּוּרִים בֵּין אִישׁ בֵּין אִשָּׁה בֵּין עֶבֶד וּבֵין שְׂפָחָה הַכֹּל לְפִי הַמַּעֲשֵׂה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה כֶּף רוּחַ הַקְּדוּשׁ שׁוֹרָה עָלָיו. וְכַתֵּב הַרְמַב"ם (הַלְכוֹת תְּשׁוּבָה פְּרָק ה', הַלְכָה ב'): 'אֵל יַעֲבֹר בְּמַחֲשַׁבְתְּךָ דְּבַר זֶה שְׂאוּמְרִים טְפָשִׁי אֲמוֹת הָעוֹלָם וְרַב גְּלָמִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר עַל הָאָדָם מִתְחַלֵּת בְּרִיתוֹ לְהִיּוֹת צַדִּיק אוֹ רָשָׁע אִין הַדְּבַר כֵּן, אֲלֹא כֹל אָדָם רְאוּי לוֹ לְהִיּוֹת צַדִּיק כְּמַשָּׁה רַבְּנוּ'.

עֲנִי, וְעֲשִׂיר, וְרָשָׁע, בְּאִין לְדִין

מוֹכָא בְּגִמְרָא (יוֹמָא לַה ע"ב): 'תָּנוּ רַבָּנָן, עֲנִי, וְעֲשִׂיר, וְרָשָׁע, בְּאִין לְדִין. לְעֲנִי אוֹמְרִים לוֹ, מִפְּנֵי מָה לֹא עֲסַקְתָּ בַתּוֹרָה? אִם אָמַר, עֲנִי הִיְתָה, וְטָרוּד בְּמַזְנוֹנְתֵי הִיְתָה, אוֹמְרִים לוֹ, כָּלוּם אַתָּה עֲנִי יוֹתֵר מֵהֵלֶל?! וְכוּ'... לְעֲשִׂיר אוֹמְרִים לוֹ, מִפְּנֵי מָה לֹא עֲסַקְתָּ בַתּוֹרָה? אִם אוֹמַר, עֲשִׂיר הִיְתָה, וְטָרוּד בְּמִמּוֹן הִיְתָה,

לְעַמֵּד בְּמַשְׁמָה, מִשׁוּם שֶׁהַפֶּסֶף נְחוּץ לוֹ... אִם כֵּן, בְּשָׂמִים דְּנִים, וְכִי אֵינְךָ מַשְׁוֶה אֶת עֵצֶם קִיּוּם הַמִּצְוָה, שְׂעָרְכָה לֹא יִסְלָא בְּפִזּוֹ לְאוֹתוֹ סְכוּם כֶּסֶף? וְכִי עֵצֶם קִיּוּם רְצוֹן הַשֵּׁם אֵינָה סִבָּה מִסְפָּקָת לְגַבֵּר עַל הַמְּנִיעוּת וְהַמְּכַשׁוּלִים? וְכָל לֵב יוֹדֵעַ מֵרַת נַפְשׁוֹ, שְׂבָאָמַת הַכֹּל תְּלוּי בְּרְצוֹן, כְּמוֹ בְּעֵנֵן קִימָה בְּבִקְרָה, לְדְבָרִים שְׂאֵנוּ מְעַנְיָנִים בָּהֶם אִין לָנוּ בְּעֵינָה לְקוּם, וּפְעָמִים שְׂלַתְפֵּלָה וּלְמִוּד תּוֹרָה הֵיִצֵּר כֹּה מַקְשָׁה לְקוּם עַד שְׂכַמְעַט נִרְאָה בְּלִתִּי אֶפְשָׁרִי.

הַמְּשָׁגִים שֶׁל פַּעַם

בְּדוֹרוֹת שְׂעָבְרוּ, הַשְּׂאִיפּוֹת לְדַעַת אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה לְלֹא שׁוּם חֶסְרוֹן, הָיוּ מִהַדְּבָרִים הַפְּשׁוּטִים בְּיוֹתֵר. בְּאַחַת מִדְּרָשׁוֹתָיו שֶׁל הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק רַבֵּי שְׂמִשׁוֹן פִּינְקוּס זצ"ל, הוּא סִפֵּר אֶת הַסְּפּוּר הַבָּא בְּשֵׁם ה'חֶפֶץ חַיִּים' זי"ע (שְׂאֵל אֲבִיךָ וַיִּגְדַּךְ עֲמוּד קָלוּ, 'שְׂאִיפּוֹת' עֲמוּד לַה).

מַעֲשֵׂה הָיָה בְּבַחֲרוֹר בְּגִיל אַרְבַּע עָשָׂרָה, אֲשֶׁר יָדַע אֶת כָּל הַשׁ"ס, וּלְפִיכֶךָ נִמְצָא עַל יְדֵי אַחַד הַגְּבִירִים רְאוּי לְהִיּוֹת חֶתֵן לְבִתּוֹ הַמְּהֻלָּה. הַגְּבִיר שְׂלַח אֲבָרָה תְּלָמִיד חֶכֶם מִמִּידְעָיו לְבַחֵן אֶת הַבַּחֲרוֹר וּלְבַרֵּר אִם אֲמַת דְּבַר הַשְּׂמוּעָה, וּמַשְׁעַמֵּד הַבַּחֲרוֹר בְּמַבְחָן וְהוֹכִיחַ אֶת יְדִיעוֹתָיו - נִגְמַר הַשְּׂדוּף לְמַזְל טוֹב. אֲלֹא שְׂלַאחַר הָאֲרוּסִין, נוֹדַע כִּי נִפְלָה טְעוֹת בְּאֲשֶׁר לְגִילוֹ שֶׁל הַחֶתֵן... הַתְּבַרֵּר, כִּי הַבַּחֲרוֹר לֹא הִיְתָה כֵּן אַרְבַּע עָשָׂרָה, כִּי אִם כֵּן חֲמֵשׁ עָשָׂרָה... טְעוֹת 'קָלָה' זוֹ אֲשֶׁר נִרְאִית לָנוּ בְּלִתִּי מַשְׁמַעוֹתִית בְּעֵלִיל - הַבִּיאָה אֶת הַגְּבִיר לְכַטּוּל הַשְּׂדוּף, וְטַעַנְתוּ בְּפִיו: בַּחֲרוֹר בְּגִיל חֲמֵשׁ עָשָׂרָה שְׁיִוְדַע אֶת הַשׁ"ס - נו... אִין זֶה חֲדוּשׁ גְּדוּל...'

אֵלוֹ הָיוּ הַמְּשָׁגִים שֶׁל פַּעַם. וְזֶה הִיְתָה לֹא בְּמִים קְדָמוֹנִים אֲלֹא בְּתַקּוּפָה שֶׁל ה'חֶפֶץ חַיִּים' זי"ע שֶׁהִיא אֵינָה רַחֲוֹקָה מֵאַתָּנוּ.

וּמַעִיר הַרַב פִּינְקוּס זצ"ל: הִבָּה וְנִסְתַּכַּל עַל עֲצָמָנוּ בְּדוֹר שְׁלָנוּ, גַּם הַיּוֹם יֵשׁ לָנוּ בְּרוּךְ

פְּרֵשֶׁת תְּרוּמָה

מִן תָּמַן עַד זְמַן דִּחְמוֹן כְּמִין חֲרָדָה דְדָמָא
עַל אִפֵּי מִיָּא, וְהָרִי דְבָרִים קַל וְחֶמֶר, וּמָה
אִם הָרוּחוֹת שְׁלֵא נִבְרָאוּ לְשׁוּם סִיּוּעַ צְרִיכִין
סִיּוּעַ אָנוּ שְׁנַבְרָאנוּ לְסִיּוּעַ עַל אַחַת כְּמָה
וְכַמָּה; עַד כָּאן לְשׁוֹן הַמְדָרֶשׁ.

[תְּרַגּוּם (עַל פִּי מְדָרֶשׁ הַמְבֹאֵר): מַעֲשֵׂה הָיָה
בְּאִישׁ כְּפָרִי שֶׁהָיָה אִישׁ חֲסִיד, בְּאָבָא יוֹסִי,
אִישׁ כְּחוּשׁ וְיָבֵשׁ וְחֶסֶר כָּל, שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב וְשׁוֹנֶה
אֶת מִשְׁנֵתוֹ עַל פֶּתַח מַעְיָן, נִגְלָה עָלָיו אוֹתוֹ
רוּחַ שֶׁל שָׁד שֶׁהָיָה שׁוֹרֵה שָׁם, אָמַר לוֹ הַרוּחַ
לְאָבָא יוֹסִי: אַתָּם יוֹדְעִים כְּמָה שְׁנַיִם אָנִי כְּכֹר
שְׂרוּי כָּאן, וּבָאִים וְיוֹצְאִים אַתָּם וְנִשְׁכַּם בְּלִילָה
וּבְצִהָרִים וְאֵין אַתָּם נְזוּקִים, שְׁמַעוּלָם לֹא הִזְקַתִּי
כָּאן לְשׁוּם בְּרִיָּה. וְעַתָּה הָיוּ יוֹדְעִים שֶׁהִנֵּה
רוּחַ רַע בָּא עָלַי מִמְּקוֹם אַחֵר וּמִבְּקֶשׁ לְהוֹצִיאֲנִי
מִכָּאן, וְלִשְׁרוֹת כָּאן, וְהוּא מְזִיק אֶת הַבְּרִיּוֹת,
וְהוּא רַע מְאֹד וְלֹא יֵנִיחַ חַיִּים לְכָל בְּרִיָּה, וְאִם
רְצוֹנְךָ שְׁלֵא יִנְזְקוּ הַבְּרִיּוֹת, סִיעֲנִי מִמֶּנּוּ
וְאִמִּיתֶנּוּ. וְכֹונְתוֹ הָיְתָה בְּעֶקֶר לְקַבֵּל סִיּוּעַ
וְהִצְלָה מִבְּנֵי הָאָדָם בְּמִלְחַמְתוֹ עִם הַרוּחַ הַחֲדָשׁ
הַבָּא עָלָיו לְגַרְשׁוֹ מִשָּׁם.

אָמַר לוֹ אָבָא יוֹסִי לְרוּחַ: וּמָה נַעֲשֵׂה, וְאֵיךְ
אֲסִיעֶךָ? אָמַר לוֹ הַרוּחַ: לֵךְ וְהַעֲד, וְהִזְהַר,
בְּבִגְדֵי הָעִיר, וְאָמַר לָהֶם: כָּל מִי שֵׁישׁ לוֹ מְעַדֵּר
חַד, שְׁחוּפְרִים בּוֹ בְּאֶדְמָה קָשָׁה, כָּל מִי שֵׁישׁ
לוֹ אֶת - כֹּף רְחֻבָה שְׁעוֹדְרִים בָּהּ בְּעֶפֶר תִּיחוּחַ,
וְכֵן מִי שֵׁישׁ לוֹ מִגְרָפָה שְׁגוֹרְפִים בָּהּ בְּשִׁדָּה
עֶפֶר וְזָבֵל, כָּלֵם יֵצְאוּ לְכָאן לְמַחֵר עִם זְרִיחַת
הַיּוֹם. וְיִהְיוּ מְסַתְּפָלִים עַל פְּנֵי הַמַּיִם. וְכֹאֲשֶׁר
יֵרְאוּ מְעַרְבֵלֵת שֶׁל מַיִם, יִהְיוּ מְקִישִׁים בְּבִרְזֵל
וְאוֹמְרִים: שְׁלָנוּ נוֹצַח! וְלֹא יֵצְאוּ מִכָּאן עַד
עַת שִׁירָאוּ כְּמִין טַפַּת דָּם עַל פְּנֵי הַמַּיִם.

הֵלֶךְ אָבָא יוֹסִי וְהַעֲדִיד וְהִזְהִיר בְּבִגְדֵי הָעִיר,
וְאָמַר לָהֶם אֶת דְּבָרֵי הַרוּחַ. וְאִמְנָם לְמַחֲרָת
מִי שֶׁהָיָה לוֹ מְכוּשׁ, מִי שֶׁהָיָה לוֹ אֶת, מִי
שֶׁהָיְתָה לוֹ מִגְרָפָה, יֵצְאוּ לְמַחֵר עִם זְרִיחַת
הַיּוֹם, וְעַמְדוֹ נְכוּנִים לְהִיּוֹת מְסַתְּפָלִים עַל פְּנֵי
הַמַּיִם, כִּינּוֹן שְׂרָאוּ מְעַרְבֵלֵת בַּמַּיִם, הָיוּ מְקִישִׁים
בְּבִרְזֵל, וְאָמְרוּ, שְׁלָנוּ נוֹצַח, שְׁלָנוּ נוֹצַח. וְלֹא

אוֹמְרִים לוֹ, כָּלוּם הָיִיתָ עֲשִׂיר יוֹתֵר מְרַבִּי
אֲלַעְזָר בֶּן חֲרָסוּם? ! וְכוּ'... רְשַׁע, אוֹמְרִים לוֹ,
מִפְּנֵי מָה לֹא עֲסַקְתָּ בַתּוֹרָה? אִם אוֹמֵר, נִאֵה
הָיִיתִי, וְטָרוּד הָיִיתִי בְּיִצְרֵי, אוֹמְרִים לוֹ, כָּלוּם
נִאֵה הָיִיתָ מִיוֹסֵף הַצְדִּיק? ! וְכוּ'; עֵינֵי שָׁם.
וְהַקְשָׁה הַמְשֻׁגָּיַח הַגָּאוֹן הַצְדִּיק רַבִּי מֵאִיר
חֲדָשׁ, זָכַר צְדִיק וְקָדוֹשׁ לְבָרְכָה: וְכִי אֵיךְ
פוֹנִים אֵלֵינוּ בַתְּבִיעוֹת כָּאלוֹ, אֲנַחְנוּ הַלֵּל?
אֲנַחְנוּ רַבִּי אֲלַעְזָר בֶּן חֲרָסוּם? אֲנַחְנוּ יוֹסֵף
הַצְדִּיק? וְכִי נִתֵּן לְהַשְׁוֹתֵנוּ לְדוֹרוֹת רֵאשׁוֹנִים?
אֵלָּא שְׁבֹאֲמַת בְּשָׁמַיִם מְעֲרִיכִים אוֹתֵנוּ יוֹתֵר
מֵאֲשֶׁר אָנוּ סְבוּרִים, וְאֵף שְׁאֲנַחְנוּ מִחֲשִׁיבִים
אֶת עֲצָמָנוּ כְּכָלוּם שְׁבִכְלוּם, אֲבָל בְּשָׁמַיִם
מִתְיַחֲסִים אֵלֵינוּ כָּאלוֹ הָיִינוּ הַלֵּל, רַבִּי אֲלַעְזָר
בֶּן חֲרָסוּם וְיוֹסֵף הַצְדִּיק.

גְּדֵל כַּח הַעֲדוּד

יֵשׁ מְדָרֶשׁ מִפְּרָסָם, מִמֶּנּוּ לְמַדִּים אָנוּ גְּדֵל
כַּח הַעֲדוּד שְׁאָדָם 'דוּחַף' אֶת חֲבָרוֹ לְדָבָר
טוֹב. וְזוֹ לְשׁוֹן רַבּוֹתֵינוּ (וַיִּקְרָא רַבָּה כַד, ג):
'מַעֲשֵׂה בְקִרְתָּנִי בְּאָבָא יוֹסִי אִישׁ צִיְתוֹר, שֶׁהָיָה
יוֹשֵׁב וְשׁוֹנֶה עַל פֶּתַח מַעְיָן. אֲתַגְלִי עָלָיו הַהוּא
רוּחָא דְהָהוּ שְׂרִי תָמַן. אָמַר לֵיה: אַתּוֹן יְדַעִין
כְּמָה שְׁנַיִן אֲנָא שְׂרִי הָכָא וְאַתִּין וְנַפְקִין אַתּוֹן
וְנִשְׁכּוֹן בְּרַמְשָׁא וּבְטִיְהִרָא וְלִית אַתּוֹן מִתְנַזְקִין.
וְכַדוֹן תְּהוֹן יְדַעִין דְּהָא רוּחַ בִּישׁ בְּעֵי מִישְׂרָא
הָכָא וְהָא מְזִיק בְּרִיָּתָא. אָמַר לֵה וּמָה נַעֲבִיד
אָמַר לֵה אֲזִיל וְאַסְהִיד בְּבִגְדֵי מְתָא, וְאָמַר לְהוֹן
מֵאן דְּאִית לֵה מְכוּשׁ, מֵאן דְּאִית לֵה פֶס, מֵאן
דְּאִית לֵה מִגְרּוּפֵי יַפְקוֹן הָכָא לְמַחֵר עִם
מְצַמְחִיה דְּיוֹמָא וְיִהוֹן מְסַתְּפָלִין עַל אִפֵּי מִיָּא,
וְכַד אֵינוֹן חֲמֵן עַרְבוּבָא דְּמִיָּא יְהוֹן מְקַשְׁיִין
בְּפִרְזָלָא וְאָמְרִין דִּידֵן נַצַּח, וְלֹא יַפְקוֹן מִן
הָכָא, עַד זְמַן דִּיחְמוֹן חֲרָדָה דְדָמָא עַל אִפֵּי
מִיָּא. אֲזִיל וְאַסְהִיד בְּבִגְדֵי קִרְתָּא וְאָמַר לְהוֹן
מֵאן דְּהָהוּ לֵה מְכוּשׁ, מֵאן דְּהָהוּ לֵה פֶס,
מֵאן דְּהָהוּ לֵה מִגְרּוּפֵי, נַפְקוֹן לְמַחֵר לְתָמַן
עִם מְצַמְחִיה דְּיוֹמָא, וְיִהוֹן מְסַתְּפָלִין כְּלָפֵי
מִיָּא, כִּינּוֹן דִּחְמוֹ עַרְבוּבָא בְּמִיָּא הוֹן מְקַשְׁיִין
בְּפִרְזָלָא וְאָמְרוּ דִּידֵן נַצַּח, דִּידֵן נַצַּח וְלֹא עָלוֹן

פְּרֵשֶׁת תְּרוּמָה

שַׁעַר שְׁנֵי אוֹת כו): 'אִם הָאָדָם לֹא יַעֲרֹר נַפְשׁוֹ, מִה יוֹעִילוּהוּ הַמוֹסְרִים'.

בְּשִׁלְשָׁה חֳדָשִׁים לְמָדוּ 704 דְּפִי גַמְרָא

הִיָּה זֶה בַּחֲרָף תְּרַצ"א, כְּשֶׁקְבוּצַת תְּלַמִּידִים נִכְנְסָה לְבֵיתוֹ שֶׁל הַמְּשָׁגִיחַ הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק רַבִּי מֵאִיר חֲדָשׁ זְכָר צַדִּיק וְקָדוֹשׁ לְבָרְכָה, לְהִתְעַדוֹת, וְהַגָּאוֹן הַצַּדִּיק רַבִּי שְׁלֹם שְׁבַדְרוֹן זצ"ל [שְׁהִיָּה אֲזוּ תְּלַמִּיד בְּבַחְרוּתוֹ], בְּתוֹכָם. רַבִּי שְׁלֹם אָהֵב לְחַזֵּר וּלְסַפֵּר עַל אוֹתוֹ וְעַד (מוֹבָא בְּסֵפֶר תּוֹלְדוֹתָיו 'קוֹל חוֹצֵב', עֲמוּד 151 וּבְסֵפֶר 'שְׂאִיפּוֹת' עֲמוּד כה) כִּי לְגַבְיֵוֹ הִיָּה זֶה סֵפֶר חַיִּים.

וְכֵה סֵפֶר: רַבִּי מֵאִיר בִּקֵּשׁ מִבְּנֵי הַקְּבוּצָה שֶׁכָּל אֶחָד מֵהֶם יִחַשְׁבֵּ לְעֲצֻמוֹ כַּמָּה זְמַן לֹקַח לוֹ לְלַמֵּד דָּף גַּמְרָא אֶחָד: שְׁעָה, שְׁעֵתִים, אוֹ אוּלַי רַק חֲצֵי שְׁעָה - כָּל בַּחֲזוֹר יִחְלִיט לְעֲצֻמוֹ עַל פִּי נְתוּנָיו הָאִישִׁיִּים, אִישׁ אִישׁ לְעֲצֻמוֹ. כְּשִׁסְיָמוּ, פִּתַּח בְּדַבְּרָיו, הוּא דָּבַר בְּקוֹל נְמוּדָה וּבְגִאוֹנוֹת פְּשֻׁטָּנִית, וְהַחֵל לְמַנּוֹת: "בְּבִקְרָא יֵשׁ לְנוּ סֵדֵר אֶחָד בֵּין אַרְבַּע שְׁעוֹת בּוֹ אֲנִי לּוֹמְדִים בְּיִשְׁבִּיבָה אֵת הַמַּסְסֶכֶת בְּעִיּוֹן, אַחֵר כִּף נּוֹתְרוֹ עוֹד שְׁמוֹנֶה שְׁעוֹת יוֹמִיּוֹת לְלַמּוֹד תּוֹרָה, אִם כִּף הִבָּה נִחְשָׁב יָחַד, מִי שֶׁסָּבוֹר שֶׁהוּא יָכוֹל לְלַמֵּד דָּף גַּמְרָא בְּחֲצֵי שְׁעָה הִרִי יָכוֹל הוּא לְהִסְפִּיק שְׁשֶׁה עֶשֶׂר דָּף בְּיוֹם, שְׁנַי דְּפִים לְשְׁעָה כְּפוּל שְׁמוֹנֶה, הִרִי לְנוּ שְׁשֶׁה עֶשֶׂר דְּפִים, חֲשֻׁבּוֹן פְּשוּט! וּמִי שְׁלוּמֵד דָּף אֶחָד בְּשְׁעָה יָכוֹל לְצַאֵת כָּל יוֹם וּשְׁמוֹנֶה דְּפִים בְּיָדוֹ. וְהַפְּחוֹת מְזֵה, כְּלוּמֵר הַלוּמֵד דָּף בְּשְׁעֵתִים יָכוֹל לְצַבֵּר אַרְבַּעַת דְּפִי גַמְרָא בְּיוֹם. נִמְצָא, שֶׁכָּל בַּחֲזוֹר יָכוֹל לְהִסְפִּיק לְכָל הַפְּחוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנֶה דָּף לְשָׁבוּעַ!! כְּמוֹכֵן - סֵפֶס ר' מֵאִיר אֵת דְּבָרָיו - הַמְּדַבֵּר בְּמִי שְׁלוּמֵד... וְעוֹד - הוֹסִיף וְאָמַר - "אֲנִי לֹא מְדַבֵּר עַל סֵדֵר א'.. אֲבָל אַחֵר הַצְּהָרִים וּבְלִילָה, אֵיךְ אֶפְשֶׁר שְׁלֹא לְהִסְפִּיק שְׁלִשִׁים דָּף בְּשָׁבוּעַ בְּהִכָּנָה מְלֵאָה גַמְרָא רַש"י וְתוֹסְפוֹת?"...

בְּקְבוּצָה שֶׁנִּכְנְסָה אֲזוּ לְבֵיתוֹ שֶׁל הַמְּשָׁגִיחַ הָיוּ מְסַפְּרִים בַּחֲזוֹרִים שְׁנִיחְנוּ בְּ"אֵיזֵן שׁוֹמַעַת"

נִכְנְסוּ הָעִירָה עַד זְמַן שֶׁרָאוּ כְּמִין טַפַּת דָּם עַל הַמַּיִם, וַיִּדְעוּ שֶׁנִּהְרַג. וּמִכָּאן, שֶׁאֶפְלוּ שְׂדִים וְרוּחוֹת צְרִיכִים סִיּוּעַ, שְׁהִיָּה צְרִיף הַרוּחַ הַזֶּה לְעִזְרַת בְּנֵי אָדָם כְּדִי לְהִתְגַּוֵּן וּלְהִלָּחֵם בְּרוּחַ שְׁבָא לְגִרְשׁוֹ.

כְּשֶׁשָּׁמְעוּ חֲכָמִים בְּדַבָּר, אָמְרוּ, וְהִרִי דְבָרִים קָל וְחִמֵּר, וּמָה אִם הַרוּחוֹת שְׁלֹא נִבְרָאוּ בְּאֶפֶן וּבְסֵדֵר טָבַע חֲלָשׁ, לְהִיּוֹת בֵּין בְּנֵי אָדָם וּלְהַצְטָרֵף לְשׁוּם סִיּוּעַ מִבְּנֵי הָאָדָם, מִכָּל מְקוֹם יֵשׁ אֲשֶׁר הֵם צְרִיכִין סִיּוּעַ מִבְּנֵי אָדָם. אָנוּ, בְּנֵי הָאָדָם, שֶׁנִּבְרָאוּ בְּאֶפֶן וּבְסֵדֵר טָבַע חֲלָשׁ לְהִיּוֹת נִצְרָכִים לְסִיּוּעַ זֶה מְזֵה, וְסִיּוּעַ מִן הַשָּׁמַיִם, בְּכָל עֵת וּלְכָל דְּבָר, וְכָל שָׁפֵן לְדַבֵּר וּפְנַע קֶשֶׁה, הִרִי עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שְׁאֲנוּ צְרִיכִים לְבִקֵּשׁ סִיּוּעַ זֶה מְזֵה וְסִיּוּעַ מִהַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא לְכָל דְּבָר וּפְנַע הַבָּא לְפָנֵינוּ!].

אָדָם יָכוֹל לְהִיּוֹת נְשִׂיא בְּיִשְׂרָאֵל, וְלֹא יוֹכֵל לְהַמְלִיט בְּטַעֲנָה "טְרוּד הִיִּיתִי", כִּי אָדָם מַעְרִים עַל עֲצֻמוֹ קֶשֶׁיִּים בְּכַח, וְהֵם מוֹנְעִים הַרְבֵּה יוֹתֵר מִהַשְּׁלֵג שֶׁכִּסָּה אֵת הַלֵּל הַזָּקֵן, וְעַל הָאָדָם לְסַלֵּק אֵת כָּל הַדְּבָרִים הַמוֹנְעִים, וּלְהַשְׁתַּדֵּל לְשַׁבֵּר אֵת כָּל הַמַּחְצוֹת, וַיִּזְכֹּר כִּי הוּא מְסֻגָּל לְהַצְלִיחַ בְּכָף.

הַשְּׁפַעַת הַמְּשָׁגִיחַ, רַבְּנוּ מֵאִיר חֲדָשׁ זצ"ל

כְּאֲשֶׁר הִשְׁמִיעַ הַמְּשָׁגִיחַ, הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק, רַבְּנוּ מֵאִיר חֲדָשׁ, זְכָר צַדִּיק וְקָדוֹשׁ לְבָרְכָה, דְּבָרִים הַנוֹקְבִים הַמְּנִיעִים אֵת הַשׁוֹמֵעַ לְחֲשֻׁבּוֹן נַפְשׁוֹ, נִגְשׁ אֵלָיו תְּלַמִּיד וְאָמַר, הִנֵּה לְמַדְתִּי אֶצֶל כְּבוֹדוֹ בְּמִשְׁךָ שְׁמוֹנֶה שָׁנִים, מָה יֵצֵא מִמֶּנִּי? כְּלוּם לֹא יֵצֵא מִמֶּנִּי! מָה עֲשִׂיתִי פֹה?

עָנָה רַבִּי מֵאִיר: טוֹב, נִנְיַח שְׁאֵתָה צוֹדֵק, אֵתָה בָּא בְּטַעֲנָה לְמָה אֲנַחְנוּ לֹא עוֹדְדֵנוּ, לְמָה אֲנַחְנוּ לֹא בְּדַנְנוּ אֵת מִצְבָּךְ בְּדִיּוֹק - אֲנִי מוֹכֵן לְקַבֵּל אֵת הַטַּעֲנָה. אֲבָל אֵיפֹה אֵתָה הִיִּית בְּאוֹתֵן שָׁנִים? אֵתָה, אֵתָה... אָדָם צְרִיף לְדַאֵג לְעֲצֻמוֹ, אִם לֹא יְדַאֵג לְעֲצֻמוֹ, אֵף אֶחָד לֹא יְדַאֵג לוֹ! כְּמוֹ שְׁאוּמֵר רַבְּנוּ יוֹנָה (שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה

פְּרֵשֶׁת תְּרוּמָה

ומעשה הָיָה בְּמִסְפַּר בַּחוּרִים בְּנֵי עֲלִיָּה שִׁסְפְּרוּ לְרַבִּי מֵאִיר חֲדָשׁ וְצ"ל, כִּי הִתְאַרְגְּנוּ בַחֲבוּרָה לְלַמּוֹד סֵדֵר "קְנָשִׁים". כְּחֻדָּשִׁים לְאַחַר שֶׁחִלּוּ בַתְּכֵנִית זוֹ, מִשֶּׁהִתְעַנְּנָה הַמְּשַׁגֵּיחַ לְדַעַת כַּמָּה דְּפִים כָּבֵד לְמַדוֹ, וְהִתְפַּרֵּר שֶׁהִסְפִּיקוּ לְלַמַּד רַק שְׁמוֹנֵה דְּפִים, נִשְׁתַּתַּק הַמְּשַׁגֵּיחַ - נִדְּהָם מִגְּדֹל הָאֲכֻזָּבָה, וְאָז פָּרַץ בְּבִכּוּי: 'וְכִי כִּף אֲתֵם רוֹצִים לְגַדֵּל? כִּף אֲתֵם חוֹשְׁבִים לְהִיּוֹת תַּלְמִידֵי חֻכְמִים? מִתִּי תִדְעוּ ש"ס?'

עַל כָּל אֶחָד לְהִיּוֹת מוֹדֵעַ לַכַּחוֹת הָאֲדִירִים שֵׁשׁ לוֹ

עֲלִינוּ לְדַעַת, כִּי עַל הָאֲדָם לְהֶאֱמִין בַּעֲצָמוֹ. כְּמוֹ שֶׁהַמְּשַׁגֵּיחַ רַבְּנוּ יְרוּחֵם לִיבּוּבִיץ מְמִיר זי"ע, הָיָה אוֹמֵר: 'עֲבָרָה גְדוֹלָה הִיא שְׂאָדָם לֹא יָדַע אֶת חֲסְרוֹנוֹתָיו, אוֹלָם הָעֲבָרָה גְדוֹלָה עוֹד יוֹתֵר, שְׂאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ אֶת מַעְלוֹתָיו'. עַל כָּל אֶחָד לְהִיּוֹת מוֹדֵעַ לַכַּחוֹת הָאֲדִירִים שֵׁשׁ לוֹ.

הָאֲדָמוֹר הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק רַבִּי רַפְּאֵל אֲבִיחֵצִירָא שְׁלִיט"א סַפֵּר, שֶׁפַּעַם שְׂאָלוּ אֶת אָבִיו הַקְּדוֹשׁ בַּבָּא מֵאִיר זי"ע, מִנֵּיִן יֵשׁ לְרַב וְלְאֲבוֹתָיו הַקְּדוֹשִׁים הַמְּפָרְסָמִים בְּצַדִּיקוּתָם בַּעוֹלָם אֶת כַּחוֹת הַנֶּפֶשׁ הָאֲדִירִים, כְּגוֹן לְצוּם תַּעֲנִית הַפְּסָקָה שֶׁשָּׂה יָמִים רְצוּפִים, טְבִילוֹת קֶרַח, וְעוֹד עֲנִינֵי מַסִּירוֹת נֶפֶשׁ נִפְלְאִים? וְהַשִּׁיב לוֹ בַּבָּא מֵאִיר זי"ע, שֶׁמִּקְבֵּל הוּא מְאֻבּוֹתָיו הַקְּדוֹשִׁים שְׂאָדָם לֹא עוֹבֵד לְפִי כַחוֹתָיו, אֶלָּא אָדָם מִקְבֵּל כַּחוֹת לְפִי הָעֲבוּדָה!... וְכֵן לְעֲנִינָנוּ אִם מַחְלִיט שְׁיוּכַל - גַּם יִצְלִיחַ בְּכָף.

מִסְפַּר עַל אֶחָד מִגְּדוּלֵי יְרוּשָׁלַיִם שֶׁבִּנְלִדוֹתוֹ הָיָה יָלֵד 'לֹא יִצְלַח', שֶׁהָיָה נִכְשָׁל בְּכָל מְשִׁימָה שֶׁהִטִּילוּ עָלָיו, כְּשֶׁנִּשְׁלַח לְהַבִּיא מִשֶּׁהוּ הָיָה נוֹפֵל. כְּשֶׁהִמְלִימָה בְּקֶשׁ כּוֹס תֵּה, הָיָה יָדוּעַ וּבְרוּר שֶׁהוּא יִשְׁפָּכֵנוּ, וְיָדַע שֶׁכָּל הַחֲבָרִים הָיוּ צוֹחֲקִים עָלָיו... כִּף שֶׁהָיָה מְכִין אֶת כָּלֵי הַנְּקוּי לְפָנָיו הַמְּשִׁימָה, כִּי הָיָה בְּרוּר לוֹ שִׁישְׁפֶּה. וְאִמְנָם כִּף קָרָה שֶׁנִּשְׁפָּה הִתְהַ עַל רַגְלֵי הַמְּלַמֵּד וְכָל הַתַּלְמִידִים לְעֵגוֹ לְבַטְלָנוּתוֹ.

אֲשֶׁר הִזְדַּעְזַעָה מַעֲצָמַת הַתּוֹכְחָה הַיּוֹרֶדֶת וְנוֹקֶבֶת עַד חֲדָרֵי בֶּטֶן, אֶחָד מֵהֶם הָיָה כְּאֵמוֹר "שְׁלוֹם שְׁבָדְרוֹן" הַצַּעִיר, שֶׁסְּפַר לְבָנָיו אֶת מַה שֶּׁהִתְרַחַשׁ בַּעוֹלָמוֹ הַרוּחָנִי מֵאוֹתוֹ עָרַב וְאֵילָף: "מֵאֲמָצַע שֶׁבֵּט הַתִּישְׁבָּתִי לְלַמַּד עִם הַחֲבָרוּתָא רַבִּי עֲזָרָא בְּרִזְל וְצ"ל, לְמַדְנֵנוּ אֶת מַסְכַּת בַּבָּא בַתְּרָא בַּהֲתַמְדָּה. וּבְעָרַב יוֹם טוֹב רֵאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח שֶׁעָה קָלָה לְפָנָיו הַדְּלָקַת הַגְּרוֹת שֶׁל יוֹם טוֹב רֵאשׁוֹן - סִימְנֵנוּ לְלַמַּד אֶת הַמַּסְכַּת הַזֶּה וְלַחְזוֹר עָלֶיהָ פַּעַם רְבִיעִית", בְּשִׁלְשָׁה חֻדָּשִׁים לְמַדוֹ הַשָּׁנִים 704 דְּפִי גְמָרָא!!!

וְכַפִּי שֶׁסְּפַר רַבִּי שְׁלוֹם לְיָמִים: 'פַּעַם נִגַּשׁ אֵלַי הַמְּשַׁגֵּיחַ וְשָׂאֵל: הֲאֵם תִּגְמַר אֶת מַסְכַּת בַּבָּא בַתְּרָא בְּיָמֵינוּ? הַתְּפִלָּתִי עַל שְׂאֵלְתוֹ וְחִשְׁבָּתִי לְעַצְמִי, אֲנִי? בַּבָּא בַתְּרָא? לֹא הֵאֱמַנְתִּי שֶׁבְּכַחֲתִי לְגַמֵּר אֶת הַמַּסְכַּת בְּמִשְׁךָ 'זְמַן' אֶחָד, מַה גַּם שָׂזוּ הַמַּסְכַּת הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר. אֵךְ הוּא כְּדָרְכוּ פֶסֶק בְּנַחַת: 'לְמַד כָּל הַשְּׁבוּעַ בַּהֲתַמְדָּה רַבָּה וּבְסוּף הַשְּׁבוּעַ בֵּא אֵלַי'. כְּשֶׁנִּכְנַסְתִּי אֵלָיו בְּסוּף אוֹתוֹ שְׁבוּעַ שְׂאֵלְנִי הַמְּשַׁגֵּיחַ: 'כַּמָּה דְּפִים הַסְּפָקָת? וּמִשְׁעֲנִיתִי לוֹ, הוֹדִיעַ לִי בַּפְּסָקָנוֹת: "מֵהִיּוֹם אֲתָה חֲבִיב לְהַסְפִּיק כְּמִסְפַּר הַזֶּה מְדֵי שְׁבוּעַ"...

'סוּפוֹ שֶׁל דְּבַר הָיָה' - מִסְפַּר רַבִּי שְׁלוֹם - 'שְׁגַמְרָתִי אֶת הַמַּסְכַּת אַרְבַּע פַּעֲמִים בְּאוֹתוֹ הַיָּמֵינוּ, וְאֵךְ נִבְחַנְתִּי אֶצֶל רֵאשׁ הַיְשִׁיבָה! וְעוֹד הוֹסִיף: 'לְאַחַר אוֹתוֹ הַיָּמֵינוּ, פְּנִיתִי אֶל הַמְּשַׁגֵּיחַ, וּבְקִשְׁתִּי מִמֶּנּוּ שִׁיקְבַּע לִי סֵדֵר שֶׁל הַסְּפָק בַּלְמוּד - עַד שֶׁאֲגַמֵּר אֶת כָּל הַש"ס. נִהְלַתִּי פְּנִיקָס וְרִשְׁמַתִּי, וְאֶכֶן זְכִיתִי בְּדֶרֶךְ זוֹ לְגַמֵּר אֶת כָּל הַש"ס כְּלוֹ!!'

בְּקֶשׁ הַמְּשַׁגֵּיחַ לְדַרְבֵּן אֶת תַּלְמִידָיו לְאַרְךָ כָּל הַשָּׁנִים לְנִצֵּל כָּל רִגַע לְהַסְפִּיק לְדַעַת אֶת כָּל הַש"ס! תְּמִיד שׂוֹאֵל הָיָה כָּל אֶחָד מִתַּלְמִידָיו: "בְּאִיזָה דָּף אֲתָה עוֹמֵד בַּש"ס?" לְלַמְדָּךְ שָׂזוּ הַמְּטָרָה: לְדַעַת ש"ס! לֹא לְהַתְּפַשֵּׁר עַל פְּחוֹת מְזָה. וְעוֹד הָיָה מוֹסִיף וּמְעוֹרֵר: "הַמְּדוּשָׁדֵשׁ בְּמָקוֹם אֶחָד וְלֹא מִתְקַדֵּם מִסְפִּיק - סוּפוֹ שִׁישְׁאָר עִם הָאֲרָץ".

פְּרֻשֵׁת תְּרוּמָה

בַּה חֶלֶק, בְּאֲשֶׁר הוּא מְנַע מֵהַחֲכָמִים לְהִקְרִיב אֶת קָרְבָּנוּ בְּעַל-הַמּוֹם שֶׁל קִיסָר רומי מִפְּנֵי שְׁלוֹם מַלְכוּת, וּמְנַע מֵהֶם אֶף לְהַרְג אֶת הַשְּׁלִיחַ שֶׁהֵבִיאוּ כְּדֵי שְׁלֹא יִסְפֹּר לְקִיסָר עַל כֶּף שֶׁמִּנְחָתוֹ נִדְחָתָה, דְּחִיָּה אֲשֶׁר עָלוּלָה לְהִתְפָּרֵשׁ כְּמִרְיָדָה בְּמַלְכוּת. בְּסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר אַכֵּן הִלְשִׁין הַשְּׁלִיחַ לְקִיסָר, הוּא עָלָה לִירוּשָׁלַיִם הַחֲרִיב אֶת בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ, וְהִגְלָה אֶת יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצָם.

בְּסוֹמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה, מְבִיאָה הַגְּמָרָא אֶת דְּבָרֵי רַבִּי יוֹחָנָן שְׁאָמַר: עֲנוּתָנוֹתוֹ שֶׁל רַבִּי זְכַרְיָה בֶּן אֲבָקוּלַס הַחֲרִיבָה אֶת בֵּיתָנוּ, וְשָׂרְפָה אֶת הַיְכָלָנוּ, וְהִגְלִיתָנוּ מֵאַרְצָנוּ. הֵינּוּ שְׂרָבִי יוֹחָנָן מְגַלָּה לָנוּ מֵהֵיכָן נָבְעוּ הַסְּבָרוֹת שֶׁל רַבִּי זְכַרְיָה בֶּן אֲבָקוּלַס, וּמִלְמַדְנוֹ שֶׁהִפְלִ נָבַע מֵעֲנָוָה לֹא נְכוֹנָה! בְּמָקוֹם בּוֹ הִזָּה צְרִיף גְבוּרָה שֶׁל (אֲבוֹת ה, כ): 'עֲזוּ כְּנֹמֵר וְגִבּוֹר כְּאַרִי' - הוּא נַעֲשֵׂה עֲנּוּ, וּמַחֲמַת עֲנָוָה שְׂבָאָה בְּזִמְנָה הִלֵּא נְכוֹן וּבְמָקוֹם הִלֵּא נְכוֹן - הִפְלִ נְחָרָב.

אֵל תֹּאמַר נַעַר אֲנֹכִי

הַנְּבִיא יִרְמְיָהוּ (פָּרָק א הַחֵל מִפְּסוּק ה) אוֹמֵר: "בְּטָרָם אֲצַרְךָ בְּבִטָּן יְדַעְתִּיךָ, וּבְטָרָם תֵּצֵא מִרְחֹם הַקִּדְשִׁיךָ נְבִיא לְגוֹיִם נִתְתִּיךָ: וְאָמַר אֲהִי אֲדַנִּי אֱלֹהִים הִנֵּה לֹא יְדַעְתִּי דְבָר כִּי נַעַר אֲנֹכִי: וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי אֵל תֹּאמַר נַעַר אֲנֹכִי כִּי עַל כֹּל אֲשֶׁר אֲשַׁלְחֶךָ תִּלְךָ וְאֵת כֹּל אֲשֶׁר אֲצַוְךָ תִּדְבָר: וּבְהַמְשִׁיךְ הוּא אוֹמֵר לוֹ - "אֲתָה שׁוֹלֵט עַל כָּל הָעוֹלָם!" כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (פְּסוּק י'): "רְאֵה הַפְּקֻדֹתֶיךָ הַיּוֹם הַזֶּה עַל הַגּוֹיִם וְעַל הַמַּמְלָכוֹת, לְנִתּוֹשׁ וְלִנְתוּץ וְלִהְאֵבִיד וְלִהְרוֹס לְבָנוֹת וְלִנְטוֹע"; וְעַלֵּינוּ לְדַעַת שֶׁכָּל עֲנִינֵי הַתּוֹרָה, בְּכָל אוֹת וּבְכָל פָּרָט - שְׂיָכִים בְּכָל יְהוּדֵי וִיהוּדֵי. וּבְהַמְשִׁיךְ נֹאֲמַר (פְּסוּק יח): "וְאֲנִי הִנֵּה נִתְתִּיךָ הַיּוֹם לְעִיר מְבָצָר וּלְעַמּוּד בְּרִזָּל וְלַחֲמוֹת נַחֲשֵׁת עַל כֹּל הָאָרֶץ לְמַלְכֵי יְהוּדָה לְשָׂרְיָה לְכַהֲנִיָּה וְלַעַם הָאָרֶץ". אֲנִי מִשְׁלִיט אוֹתָךְ עַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, אֲתָה בְּמַעֲשֵׂים שְׁלֶךְ - וְכְמוֹ שֶׁמְסַבִּיר בְּעַל הַהִפְלָאָה עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים סח, יד): "אִם תִּשְׁכַּחוּ בֵּין שְׁפִטִּים",

יּוֹם אֶחָד הִגִּיעַ לְתַלְמוּד תּוֹרָה מְלַמֵּד חֵדֵשׁ, בְּעַל מָרְץ וּנְשָׁמָה מִיְחָדָת, אָמַר לְנַפְשׁוֹ: 'אֲנִי צְרִיף לְטַפֵּל בְּבַעֲיָה הַזֹּאת, אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא לֹא יִצְלַח'. פְּנָה אֵלָיו וְצוּהוּ לְהִכִּין לְכָל הַמְלַמְדִים בְּתַלְמוּד הַתּוֹרָה עֲשֶׂר כּוֹסוֹת תֵּה.

הֵילֵךְ נִבְהַל וְאָמַר: 'כְּבוֹד הָרַב! אֲנִי? אֶפְלוּ לְהִכִּין כּוֹס אַחַת אֵינִי מְסַגֵּל... וְהָרַבִּי אוֹמֵר לִי לְהִכִּין עֲשֶׂר כּוֹסוֹת? הִרִי תִהְיֶה כָּאֵן חִגִּינָה שְׁלֵמָה!' אֶף הָרַב עָמַד עַל שְׁלוֹ: 'אֲנִי מְבַקֵּשׁ עֲשֶׂר כּוֹסוֹת תֵּה'.

הֵילֵךְ נִגַּשׁ לְקַיֵּם אֶת הַפְּקֻדָה בְּתַפְלוֹת וּבְתַחֲנוּנִים לְבוֹרָא עוֹלָם שֶׁהִפְלִ יַעֲבֹר בְּשְׁלוֹם, הֵילְדִים הַשׁוֹכְבִים שֶׁבְּחִבּוּרָה כְּבָר הִכִּינוּ בְּדִיחוֹת לְמָה שִׁיְקַרְהָ תִּכְרַף... וּכְרוּף הַשֵּׁם נִפְלוּ רַק שְׁתֵּי כּוֹסוֹת. וְהוּא נִגַּשׁ נִסְעָר לְרַב, 'אֲמַרְתִּי לְךָ... אֲמַרְתִּי לְךָ... שְׂאִינִי מְסַגֵּל'. אָמַר לוֹ הָרַב: 'תְּדַע לְךָ, אֲתָה בְּרוּף הַשֵּׁם - שְׁמוֹנָה כּוֹסוֹת הִבְאֵת. שְׁתִּים לֹא הִבְאֵת? אֲבָל שְׁמוֹנָה הִבְאֵת! הִסְתַּפַּל עַל הַדְּבָרִים הַחַיּוּבִים שְׂבָרְךָ'. אַחַר כֶּף הַמְשִׁיף הָרַב וְאָמַר: 'שְׁמַע נָא יְקִירִי, אֲנִי מוֹסֵר בְּיָדְךָ גְּמִי, וּבְכָל פַּעַם שֶׁתִּחַלֵּף בְּךָ מִחֲשֵׁבָה שְׂאֲתָה "לֹא יִצְלַח" צָבֹט נָא אֶת עֲצָמְךָ בְּגַמִּי'. בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן כָּל הַיָּד הִיָּתָה אֲדָמָה מְרַב הַלְקָאוֹת עֲצָמִיּוֹת וְהִצְלָפוֹת. לְמַחֲרַת הַבְּחִין שֶׁלְּפָחוֹת חֶלֶק מֵהַדְּבָרִים הוּא כֵּן מִבִּין בְּתַלְמוּד, וּבְעֲזוֹרַת הַשֵּׁם כֶּף הַתְּקַדָּם - מִתּוֹךְ שֶׁהִיָּה רוֹאֶה אֶת הַדְּבָרִים הַחַיּוּבִים שְׂבוּ.

עֲנוּתָנוֹתוֹ שֶׁל ר' זְכַרְיָה בֶּן אֲבָקוּלַס הַחֲרִיבָה אֶת בֵּיתָנוּ

מוֹבָא בְּסִפְר 'שְׂאִיפוֹת' (עַמּוּד מו): בְּאַחַת מִדְּרָשׁוֹתָיו שֶׁל הַמְּשַׁגֵּחַ הַגָּאוֹן הַצְּדִיק רַבִּי נִתָּן וַיְכַסְפוּיְגַל זַ"ל בִּישִׁיבַת לִיִּיקוּוֹד שְׂבָאָרְצוֹת הַבְּרִית (לְקַט רְשִׁימוֹת בְּעִנְיָן בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ עַמּוּד יג), פִּתַּח וְאָמַר: הַגְּמָרָא (גִּטִּין נו ע"א) מְתַאֲרַת אֶת הַשְּׁתַלְשְׁלוֹת הַמְּאָרְעוֹת אֲשֶׁר הִבִּיאָה לְבִסּוּף לְחִרְבָן בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ, הַשְּׁתַלְשְׁלוֹת אֲשֶׁר רַבִּי זְכַרְיָה בֶּן אֲבָקוּלַס נָטַל

פְּרֻשֵׁת תְּרוּמָה

כְּבֹדוֹ הַזֶּקֶן בְּאֵרוּחָהּ הַגּוֹנָה. אֵט אֵט הַחֵל לְהַפְתִּיחַ לְפָנָיו וְסֵפֶר לוֹ אֶת סְפּוּרוֹ הַכּוֹאֵב. בְּמִקּוֹם לְהוֹכִיחוֹ, הַחֵל הַזֶּקֶן לְגַלוֹת הַסֵּתְכָלוֹת, חַיִּיבוּת כָּלִפְיוֹ, הוּא אָמַר לוֹ: 'יֵשׁ לָךְ כְּשֵׁרוֹנוֹת, אֵךְ הֵם פְּאָרְמוֹן סְגוּר, בְּרַגְעַ שְׂיִפְתָּחוּ הַדְּלָתוֹת, תִּזְכָּה לְהֵנוֹת מֵהֵם'.

בְּתוֹךְ הַשִּׁיחָה עִם הַזֶּקֶן הַנֶּעֱצֵם, הַחֵל לְהַקְרִיא לוֹ מִכְּתָב מֵאֵת הַסֵּטִיפְלֶר זי"ע, הַמְּפָרֵט אֶת סֵדֵר הַלְמוּד: "הַעֲקֵר זֶה לְדַעַת גְּמָרָא רַש"י וְתוֹסְפוֹת, וְהַמְּפָרֵשִׁים זֶה רַק כְּדִי לִישֹׁר אֶת הַשֶּׁכֶל, אֲבָל קֹדֶם כֹּל לְדַעַת אֶת הַפְּשֻׁט... עֲקֵר עֵסֶק הַתּוֹרָה וְהַצְּלָחָתָהּ הִיא הַכְּנַת הַסְּגִיָּה הַיֵּטֵב לְכָל פְּרָטִיָּה וּפְרָטִי פְּרָטִיָּה הַמְּסַתְעָפִים - לְחֹזֵר עַל זֶה כְּמָה פְּעָמִים, וְכֵן קוֹבֵץ עַל יַד יִרְבֵּה פְּרָק אַחַר פְּרָק מְסַכֵּת אַחַר מְסַכֵּת, וְמִי שְׁלוּמֵד כֵּן, אֲפֹלוּ בַעַל כְּשֵׁרוֹן פְּשׁוּט - מִתִּישֵׁר שְׁכָלוֹ לְהִיּוֹת כְּבַעֲלֵי הַכְּשֵׁרוֹנוֹת הַגְּדוּלִים, וְסֵדֵר זֶה הוּא לְכָל אֶחָד לְפִי כְּשֵׁרוֹנוֹ, יֵשׁ אֶחָד שְׂיִכּוֹל לְלַמֵּד שְׁלִשָּׁה דְפִים לְיוֹם, יֵשׁ אֶחָד שְׁנֵי דְפִים, יֵשׁ אֶחָד חֲצֵי דָף... כֹּל אֶחָד מֵהַשִּׁכּוֹל, אֲבָל בְּסֵדֵר זֶה יִלְמַד וְיִחְזֹר. וְכָל עֲקֵר הַהַצְּלָחָה הִיא בַּחֲזָרָה, וְעַל יְדֵי רַבּוֹי הַחֲזָרָה - מִתְּפַתַּח הַכְּשֵׁרוֹן, וּמִבְּטָח לְעֵמֶל בְּדֶרֶךְ זֶה שְׂיִזְכָּה לְהַתְגַּדֵּל בְּרַבּוֹת הַיָּמִים לְאֵילָנָא רַבְרַבָּא בְּיִשְׂרָאֵל"... וְכִשְׁשָׁמַע דְּבָרִים אֵלּוּ, הַחֲלִיט לְחֹזֵר לִישִׁיבָה, שְׁלֵא קִבְּלָתוּ אֵלָא אַחַר מֵאֲמָצִים מְרַבִּים. וְקִבֵּל עַל עֲצָמוֹ לְלַמֵּד כְּפִי שְׂצָרִיךְ, וְקִבֵּל עַל עֲצָמוֹ לְלַמֵּד שְׁנֵי דְפִים לְיוֹם, בְּעֵדוּד הַזֶּקֶן שְׁהַפֵּךְ לְרַבּוֹ, כֵּן הַסְּפִיק שְׁשִׁים דָּף לְחֹדֶשׁ. וְלַמֵּד רַק גְּמָרָא רַש"י - וְהִיא חוֹזֵר עַל לְמוּדוֹ. בְּאַרְבַּע שָׁנִים גָּמַר אֶת כָּל הַש"ס. גְּמָרָא רַש"י עִם הַרְבֵּה תוֹסְפוֹתִים שְׁנוֹגְעִים לְפָשֻׁט, וְכִשְׁהִתְבוּנָן בְּעֲצָמוֹ הוּא לֹא הֵאֱמִין לְמָה שְׂזָכָה לְהַגִּיעַ, לְלַמְּדוֹ כְּמָה כְּשֵׁרוֹנוֹת יֵשׁ בְּאָדָם, רַק פְּשׁוּט הוּא לֹא מְנַצֵּל אוֹתָם!

אֲנִי מְסַגֵּל לְהַצְּלִיחַ!

וּבְאֵמַת אֵלּוּ הֵם דְּבָרֵי אֲדוֹנָנוּ הַרַמְבַּ"ן הַקְּדוֹשׁ בְּפִרְשָׁתָנוּ, עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת ל"ה, כ"א): 'וַיִּבְאֹוּ כָּל אִישׁ אֲשֶׁר נִשְׂאוֹ לְבוֹ' - עַל

שְׁהַפְּתוֹב מְלַמְּדוֹ - שְׁהַשְׁכִּינָה שׁוֹרָה עֲלֶיךָ, וְאַתָּה מְנַהִיג בְּמַעֲשֶׂיךָ אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת, אֵל תֹּאמַר נַעַר אֲנִכִי, אִם תֹּאמַר כֵּן לֹא תִגִּיעַ לְכָלוּם. אָדָם נוֹפֵל מְאֹד בְּמַחְשָׁבָה שְׁחָשַׁב לְעֲצָמוֹ "אֲנִי לֹא מְסַגֵּל", אֵלּוּ קְלִקוּלִים יוֹצְאִים מִמַּחְשָׁבָה שְׁכּוֹזָת, שְׂאָדָם אוֹמֵר לְעֲצָמוֹ שְׁהוּא לֹא מְסַגֵּל.

מִי שְׂאִי אֶפְשֵׁר לוֹ לְעֵסֶק בְּתוֹרָה וְעוֹסֵק

מוֹבָא בְּגְמָרָא (חֲגִיגָה ה' ע"ב): שְׁלִשָּׁה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹכָה עֲלֵיהֶם בְּכָל יוֹם, מִי שְׂאֶפְשֵׁר לוֹ לְעֵסֶק בְּתוֹרָה וְאִינוֹ עוֹסֵק, וְמִי שְׂאִי אֶפְשֵׁר לוֹ לְעֵסֶק בְּתוֹרָה וְעוֹסֵק וְכו'. וְהַדְּבָר תְּמוּנָה, כִּי מוֹבָן הוּא, שְׁזֶה שְׂיִכּוֹל לְעֵסֶק בְּתוֹרָה וְאִינוֹ עוֹסֵק - הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹכָה עֲלָיו בְּכָל יוֹם, אֲבָל זֶה שְׂאִי אֶפְשֵׁר לוֹ לְעֵסֶק בְּתוֹרָה וְאִינוֹ עוֹסֵק, אֲבָל כֵּן עוֹסֵק, לְמָה אֵין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁתַּבַּח וְשִׁמַּח בּוֹ בְּכָל יוֹם, וְעַל מָה בּוֹכָה עֲלָיו? אֵלָא שְׁלִפִי כְּשֵׁרוֹנוֹתָיו הִיא אִסוּר לוֹ לְהַכְּנִס תְּכֵף בְּעַמְק הָעֵיוֹן, אֵךְ הוּא מִתְעַקֵּשׁ לִילֵךְ לְמַעְלָה מִדְּרָגָתוֹ וּבְסוּף מִתְנַאֵשׁ וְעוֹזֵב הַלְמוּד, וְלִכֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹכָה עֲלָיו.

הַאֲרָמוֹן סְגוּר - כְּשִׂיפְתָּחוּ הַדְּלָתוֹת, תִּזְכָּה לְהֵנוֹת

בְּסֵפֶר 'שְׂאִיפּוֹת' מְסַפֵּר עַל בַּחוּר, שְׂרַק הַקְּשָׁרִים הַעֲנֻפִים שֶׁל מְשַׁפְּחָתוֹ הַחֲשׂוּבָה הַכְּנִיסוּהוּ לִישִׁיבָה, שְׁמַצֵּד מֵהוֹתָהּ לֹא הִתְאִמָּה לְאֶפְיוֹ. הִיָּתָה זֶה יִשִּׁיבָה לְמַחְנֻנִים מְצֻנְנִים, וְכַמוֹבָן שְׁהוּא לֹא הִיא מְסַגֵּל לְהַצְּלִיחַ בִּינֵיהֶם, וְהַחֵל לְמַאֵס בְּלְמוּד שְׁלֵא הִיא לְפִי רַמְתוֹ, וְהַדְּרִיר לְהַתְרוּעֵעַ עִם בַּחוּרִים לֹא טוֹבִים, מָה שְׁגָרַם לְסִלּוּקוֹ מִהַיִּשִּׁיבָה. וְהוּא מְרַב בּוֹשָׁה לֹא סֵפֶר אֵךְ לְהוֹרִיו וְהַחֵל מְשׁוֹטֵט בְּרַחוּב בְּדֶרֶךְ לֹא מוֹצֵא. פְּעַם בְּיִשְׁבוֹ עַל סִפְסָל מִתְסַפֵּל וּפְגוּעַ, נִגַּשׁ אֵלָיו אִישׁ זָקֵן, וְהַחֵל לְבָרַר אֲצָלוֹ: אִם הוּא מְכִיר בַּחוּר יִשִּׁיבָה שְׂיִכּוֹל לִישֵׁן אֲצָלוֹ מִחַמַּת הַיּוֹתוֹ עֲרִירִי וְכו', הַבַּחוּר קִפֵּץ עַל הַמְּצִיאָה וְהַצִּיעַ אֶת עֲצָמוֹ. כְּבוֹאוֹ לְבֵית הַיְהוּדִי הַזֶּקֶן שְׁהִיא מְפָאָר כְּאֲרָמוֹן,

פְּרִשְׁת תְּרוּמָה

אני בטוחה שתקבל את התפקיד וכו'... וכך דרבנה אותו להתקשר... הוא גמגם במבוכה בשחת הטלפון, מה שדוקא מצא חן בעיני המחפשים שנתנו לו את התפקיד, שהצליח בו למעלה מכל צפייה, עד ששמו הלך למרחוק והצעה לו משרה מכבדת באחת הישיבות, וכיום הוא מהדמיית הבולטות בעולם התורה ועדין מחזיק במצותו לחזק בחורים שלא הוכנו פראוי ולא טפלו.

ההבדל שבין משה רבנו לירבעם בן נבט

מוכא בספר 'אור המצפון' בשם ספר 'מדרגת האדם', בענין ההבדל שבין משה רבנו לירבעם בן נבט, על משה רבנו כתוב בתורה (במדבר יב, ג): "והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה", הגה כשאמר לו הקדוש ברוך הוא (שמות ד, יב-יג) "ועתה לך ואנכי אהיה עם פיך והוריתיך אשר תדבר; ויאמר בי אדני שלח נא ביד תשלח" - הינו שמשה רבנו, עליו השלום, אמר להקדוש ברוך הוא - אין יהודי בפריאה שאינו יותר טוב ממני, קח אדם אחר אם אתה רוצה לגאל את עם ישראל, זאת היתה ענותנותו של משה, ואין זה סותר כלל לנאמר קדם. כי זה בער כאש בעצמותיו - שהוא צריך לתקן זאת! לעמת זאת ירבעם בן נבט שהקים מזבחות בן כדי שלא יבאו לרמבעם, כי אם הוא יהיה מלך אז ירבעם יהיה עבד, הוא עשה הכל כדי שיכירו במעלותיו, ובחסרונותיו של האחר, שתי דרכים כה מנגדות - משה רבנו זכה למדרגות שאין לתאר. וירבעם בן נבט ההפך לגמרי: חטא והחטיא את הרבים. כלומר, גם כשאנו מדברים על חשבון נפש, שאדם יכיר בעצמו, וידע מה הוא צריך לתקן, אבל שגם אז יאמין "אני מסגל לתקן".

מוכא בספר הקדוש 'שם משמואל' (תולדות תרע"ח; מטות תר"ע): 'והנה משה רבנו עליו השלום, מבאר בספרים (ראה בפרוש תפארת ישראל, למשניות סוף מסכת קדושין המעשה בארץ),

החכמים העושים במלאכה יאמר כן, כי לא מצינו על המתנדבים נשיאות לב, אבל יזכיר בהם נדיבות, וטעם "אשר נשאו לבו" לקרבה אל המלאכה, כי לא היה בהם שלמד את המלאכות האלה ממלמד, או מי שאמן בהן ידיו כלל, אבל מצא בטבעו שידע לעשות כן, ויגבה לבו בדרך ה' לבא לפני משה לאמר לו: אני אעשה כל אשר אדני דובר. עד כאן לשון קדשו. וזהו ענין נשיאות לב: כלומר להאמין שכל מה שיצויו עלי - אני אעשה!

כי ראשית, צריך כל אדם בתחלת הענין קדם כל דבר להחליט: אני מסגל להצליח! אדם חייב להחזיר בקרבו שהוא מסגל. [הקדוש ברוך הוא מאמין בך ואתה מסגל] וכלי ידיעה זו אין על מה לדבר, כי אם האדם שולל את האפשרות של הצלחה עוד קדם המעשה, איך יצליח? אדם צריך לדעת שהקדוש ברוך הוא בעצמו יהיה בעזרו כמו שאמרו 'הבא לטהר מסייעים בידו' (שבת קד ע"א) - להיות אדם שמאמין בכחות שלו.

הכל בזכות העצמת הדמוי העצמי

בספר 'שאיפות' (עמודים נח-סב) מספר באריכות על בחור ישיבה שעבר תלאות רבות בחיי הישיבה עד שכמעט נשר, בשלב מסים 'תפס את עצמו' והתחיל להתיצב, נכנס לישיבה בינונית, התמיד בה ארבע שנים, ובקשי רב מצא את זוונו, עם ההגונה לו, אשת חיל, שידעה את עברו וקבלה אותו בהערכה על השנוי הגדול שעשה בחייו. הוא למד בכולל בהתמדה גדולה והיה איש מרום, אף לא האמין בעצמו, ודמויו העצמי עדין השפע מעברו.

יום אחד נאמה זוגתו בעתון שדרוש משגיח לישיבה לבחורים נושרים. היא הקיפה את המודעה בעגול והציעה לבעלה, הוא נדהם: הלא את יודעת מי אני ומה עברי, איך אני אהיה משגיח? היא אמרה לו: אתה מתאים,

פְּרֻשֵׁת תְּרוּמָה

מהסְטוּדְנִיטִים, "וְהוֹסִיפוּ אֶת הָעֲרֻכְתְּכֶם בְּאֶשֶׁר לַעֲתִידוֹ".

בְּכֹל הַנוֹגֵעַ לַתְּנָאֵי הַחַיִּים וְלַעֲבָרִים שֶׁל אוֹתָם נְעָרִים - הָיוּ הַבְּדִלִים גְּדוּלִים בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ כַּמּוּכָן, אוֹלָם בְּאֶשֶׁר לַעֲתִיד - הִיְתָה הַמְסַקְנָה אַחִידָה לְגַבֵּי כָּל מְאִתִּים הַנְּעָרִים, הִיא הַתְּקַבְּלָה פֶּה אֶחָד, וְנִרְשְׁמָה בְּסִכּוּמוֹ שֶׁל הַדו"ח: "אֵין לְהֵם סְכוּי לְהַצְלִיחַ"!!

עָבְרוּ עֲשָׂרִים וְחֲמֵשׁ שָׁנִים מֵאוֹתוֹ מְחֻקָּר, סְקָנָתוֹ שֶׁל אֶחָד הַתְּלַמִּידִים מֵאֶז - אֲשֶׁר בֵּינֵתִים קָבַל בְּעֲצָמוֹ תֵּאָר "פְּרוֹפֶסוֹר" בְּסוֹצִיּוֹלוֹגְיָה, וְלָמַד בְּאַחַת הָאוּנִיבֶרְסִיטָאוֹת - הַתְּעוֹרְרָה, וְהוּא הִחְלִיט לְבַרֵּר מֵה קָרָה בְּאַמֶּת עִם כָּל אֶחָד מֵאוֹתָם מְאִתִּים נְעָרִים אֲשֶׁר הָיוּ שְׂתֵּפִים בְּזִמְנֵוֹ בְּאוֹתוֹ מְחֻקָּר.

הוּא חֲפֵשׁ אֶפּוֹא בְּנִבְכֵי אַרְכִּיּוֹן הָאוּנִיבֶרְסִיטָה בְּהָ לָמַד בְּצַעֲרֵירוֹתוֹ, אֶתֵּר אֶת אוֹתוֹ הַמְּחֻקָּר, וּמִכָּאֵן וְאֵילָף הִזָּה הִרְעִיּוֹן שֶׁלוֹ פְּשוּט לְמַדִּי: הוּא הִחְלִיט לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַמְּחֻקָּר...

הוּא הִצִּיעַ לְסְטוּדְנִיטִים 'שְׁלוֹ' לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָעֲבוּרָה אֲשֶׁר הוּא הִתְחִיל בָּהּ עִם חֲבֵרָיו בְּזִמְנֵוֹ, וְלְבַדֵּק אֵיךְ בְּאַמֶּת הַתְּפִתְחוֹ אוֹתָם מְאִתִּים נְעָרִים, וּמֵה עָלָה בְּגוֹרְלוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד מֵהֶם בְּהַתְּבַגְּרוֹ.

כְּשֶׁנִּתְקַבְּלוּ הַמְּמַצָּאִים וְהִצָּגוּ בְּפָנָיו שֶׁל הַפְּרוֹפֶסוֹר - הוּא הִכָּה בְּתֵדָהּמָה. נִתְבַּרֵּר כִּי מֵתוֹף אוֹתָם מְאִתִּים - מֵתוֹ בֵּינֵתִים עֲשָׂרִים. וּמֵאָה שְׁבַעִים וְשִׁשָּׁה מֵתוֹף אוֹתָם מֵאָה וְשִׁמּוֹנִים הַנּוֹתָרִים, נִהְיוּ לְרוֹפְאִים אוֹ לְעוֹרְכֵי דִין, אוֹ אֲנָשֵׁי עֲסָקִים מְצַלְיָחִים!! כָּל אוֹתָם מֵאָה שְׁבַעִים וְשִׁשָּׁה אֲנָשִׁים סָמְנוּ כְּמַצְלִיחִים - לְמַעַלָּה מֵהַמְּמַצָּע...

הַפְּרוֹפֶסוֹר הַנִּדְהָם הִחְלִיט לְבַדֵּק אֶת הַמְּמַצָּאִים לְעִמְקָה. הוּא טָרַח לְאַתֵּר בְּעֲצָמוֹ אֶת כָּל אוֹתָם מֵאָה שְׁבַעִים וְשִׁשָּׁה אֲנָשִׁים, וְשָׁאֵל אֶת כָּל אֶחָד מֵהֶם שְׁאֵלָה אַחַת: "אֵיךְ אֵתָּה מְסַבֵּיר אֶת הַהַצְלָחָה שֶׁלָּךְ בַּחַיִּים?"

שְׂמָלָךְ אֶחָד שֶׁלַח צִיר לְמַחְנֵה יִשְׂרָאֵל לְצִיר אֶת צוּרַת מִשָּׁה רַבְּנוֹ, עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם, וְהַמְּלָךְ הִזָּה בְּקִי בְּחֻכְמַת הַפְּרָצוּף, וְהַבִּין שְׂאִישׁ שִׁישׁ לוֹ צוּרָה כְּזֹאת הוּא בְּעַל תְּכוּנוֹת רְעוּת, וְנִשְׁאֵל מִשָּׁה רַבְּנוֹ עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם עַל זֶה, וְהַשִּׁיב, שְׂאֵמַת שְׁנוּלָד עִם כָּל הַתְּכוּנוֹת הַרְעוּת, אֵיךְ הוּא הַפֶּךְ אֶת הַכָּל לְטוֹבָה'.

כְּשֶׁאָדָם מְשִׁתְּדֵל לְהַתְּעַלּוֹת בְּרוּחָנִיּוֹת, לֹא שִׁיךְ שִׁיחָהּ מִשָּׁג שֶׁל צְמָצוּם. לְמַלְה 'עוֹלָם' יֵשׁ שְׁנֵי פְּרוּשִׁים. פְּרוּשׁ אֶחָד, זֶה מְלִשׁוֹן הַגְּבֻלָּה עַל דְּרָף שְׂאֵמֵר הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא לְעוֹלָם בְּעַת הַבְּרִיאָה - דִּי, שֶׁלֹּא יִתְפַּשֵּׁט יוֹתֵר מְדִי (רְאֵה זֶהר הַקְּדוּשׁ פְּנִחָס רַנָּא ע"א), וְיֵשׁ פְּרוּשׁ נוֹסֶף, שֶׁהוּא מְלִשׁוֹן הָעֵלֶם - שֶׁהָעוֹלָם נִעְלָם. וּבְאַמֶּת שְׁנֵי הַפְּרוּשִׁים אֶחָד הֵם, כִּי כְּשֶׁאָדָם מִתְּיַחַס לְדַבֵּר רוּחָנִי שֶׁהוּא מְגַבֵּל, זֶה בְּעֲצָמוֹ הַהָעֵלֶם - כִּי זוֹ טְעוּת גְּדוּלָּה! דַּבֵּר רוּחָנִי אֵינּוֹ יִכּוֹל לְהִיּוֹת מְגַבֵּל כָּלֵל וְכָלֵל.

כְּשֶׁאָדָם מְבַרֵךְ בְּבִקְרָה בְּרַכַּת 'אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל בְּגִבּוּרָה' - מְקַבֵּל כַּח עֲצוּם, 'עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל בְּתַפְאָרָה', הוּא נִתֵּן עַז וְתַעֲצוּמוֹת לְעַם (תְּהֵלִים סח, טו), ה' עַז לְעַמּוֹ יִתֵּן (שֵׁם כט, ט), הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא נוֹתֵן לְיֵהוּדֵי כַח - 'קִדְשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצוּנּוֹ', 'וְצוּנּוֹ' גַּם מְלִשׁוֹן 'צוּתָא' שְׁנַעֲשֶׂה אֵילֵינוּ כְּ'צוּתָא' בְּעַת קִיּוֹם מִצְוֹתָיו, וְעוֹד שִׁישׁ לָנוּ כַּח שֶׁל הַמְּשַׁלַּח הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא חֵי הַחַיִּים.

מְחֻקָּר הַפְּרוֹפֶסוֹר - סוּדוֹ שֶׁל אִמּוֹן!

מַעֲשֶׂה בַּפְּרוֹפֶסוֹר לְסוֹצִיּוֹלוֹגְיָה (מְחֻקָּר עַל הַתְּנַהּגוֹת חֲבֵרִיתִית שֶׁל הָאָדָם) בְּאוּנִיבֶרְסִיטָה אַמְרִיקָנִית, שְׁנָסַע עִם תְּלַמִּידוֹ לְאַחַת מִשְׁכוּנוֹת הָעֵנִי שֶׁל בּוֹלְטִימּוֹר, כְּדִי לְעַרְף־שֵׁם נְסוּי מְדַעִי בְּסוֹצִיּוֹלוֹגְיָה.

הַמְּשִׁימָה אֲשֶׁר הִטְלָה עַל הַקְּבוּצָה הִיְתָה: לְלַמֵּד כְּכֹל שְׁנִתֵּן עַל מְאִתִּים נְעָרִים צְעִירִים מְבִית-סֶפֶר מְסִים בְּאוֹתָהּ שְׁכוּנָה - עַל עֲבָרִים, וְעַל תְּנָאֵי הַחַיִּים שֶׁלָּהֶם. "כְּתָבוּ דו"ח עַל כָּל אֶחָד מֵהַנְּעָרִים" - בְּקֶשׁ הַפְּרוֹפֶסוֹר

פְּרֻשֵׁת תְּרוּמָה

עובד להקדוש ברוך הוא במה שהוא חושב שהוא מסגל, אבל הוא אומר: "אני... ליותר מזה לא מסגל!" אני יכול ללמד שעה, אני יכול להתפלל, בתפלה פזאת, אני מסגל להתחיל רק בזמן מסים, בסדרים האלה והאלה - ליותר מזה אני לא שייך... זה שייך לצדיקים ומדרגותיהם הנשגבות. זה היאוש היותר קשה מהיאוש הקודם. כי היאוש הקודם, עוד יתעורר ויקום מנפילתו, ילמד מפשלונוותיו וילך בדרך שתוביל אותו לתכלית ויזכה לבסוף למה שצריך לזכות. אבל אותו אחד שמצמצם את עצמו, ואומר: "אני לא מסגל ללמד גמרא, אני לא מסגל ללמד למוד פלוני... אבל עם הכל אני יהודי טוב, לומד ומתפלל... מה רע?" - זה היאוש היותר קשה מכלם.

צריך האדם להוציא בשפתיו כסופיו

הפסוק אומר (תהלים פא, יא): "אנכי ה' אלהיך המעלה מארץ מצרים הרחב פיך ואמלאהו", ללמדנו, שהדרך לצאת מכל המצרים, ראשית שבר את המצרים. ואחר כך תפתח את הפה לבקש ככל שתוכל, כפרוש רש"י שם: הרחב פיך - לשאל ממני כל תאות לבך. ואמלאהו - ככל אשר תשאל אמלא.

הצדיק הקדוש רבי נחמן מברסלב זי"ע אומר: אדם צריך להוציא את הרצונות שלו בפה, בפרט כשהוא שח עם בורא עולם, וזו לשון קדשו (לקוטי מוה"ר ח"א סימן לא אות ז): דע! שלא די לאדם בהשתוקקות בלב בלבד, כי צריך האדם להוציא בשפתיו כסופיו, ועל זה נסדר סדר התפלות. כי על-ידי השתוקקות בלב, נעשה נפש ונקודות בכח. וכשמוציא את השוקתו בפיו, אזי נעשה הנפש בפעל. כי עקר מוצא הנפש היא מפיו, בבחינת (שיר השירים ה): "נפשי יצאה בדבור". ובשביל זה "תורה יבקשו מפיהו" (מלאכי ב, ז), "מפיהו ייקא. וגם תרגומו של (בראשית ב, ז): "ויהי האדם לנפש חיה", תרגומו: "לרוח ממללא", כי עקר הנפש מהדבור.

השאלה היתה אחידה, וכמוה גם התשובות... מכל אותם אנשים, אשר כאמור היו בני אותה שכונה, ולמדו באותו מוסד חנוכי בצעירותם - הוא קבל אותה תשובה: "הכל בזכות המורה שלי!!" וכאן נקבו כלם בשמו של אותו מורה.

הפרופסור לא התעצל, והחליט כי לא ינוח ולא ישקט עד אשר יאתר אותו המורה, בתקנה שהוא עדין בין החיים. ואכן תקנתו לא נכזבה: לאחר מאמצים מרבים הוא הצליח לאתר את המורה הקשיש בבית אבות שקט בעירה קטנה על יד בולטימור.

קם הפרופסור ונסע אל אותו המורה, ומיד כשנפגש עמו - הוא לא הצליח להתאפק, ושאל את השאלה שכל כך הטרידה אותו: "אמר לי בבקשה, מהו סודך? מהי גסת הפלא אשר הביאה להצלחה הכל כך גדולה של תלמידיך? איך הצלחת להביא את אותם הנערים מהשפל הגדול ביותר - אל ההצלחה הכבירה הזו.

המורה הביט בפרופסור במבט תוהה, ובכנות גמורה אמר לו: אינני יודע על מה אתה מדבר... אין לי שום גסת פלא!! אני בסך הכל אהבתי את תלמידי, האמנתי בהם בכל לבי - והם אכן ממשו את את האמון שנתתי בהם... (שאיפות עמוד סח).

זה ספור של אמון, מזמננו, המגלה לנו מה כוחו של אמון!

הצלחת האדם - כאשר מאמין בעצמו!

עקר ההצלחה הוא כאשר אדם מאמין בעצמו! אם אדם לא מאמין בעצמו הוא חוסם את דרך הצלחתו. ואם הקדוש ברוך הוא מאמין בנו איך אנו לא נאמין בעצמנו?...

יש שני סוגי יאוש, יש יאוש שאדם מתחיל לעסוק בתורה ובעבודת השם יתברך, ואינו מצליח, ונופל ונשבר... זה יאוש! אבל הוא פחות חמור מיאוש שאדם לומד, מתפלל,

פְּרֵשֶׁת תְּרוּמָה

אל תשכח מאין באת!

נשיא ארצות הברית לשעבר, להבדיל בין הטמא והטהור, מי שכבש לשתי כהונות את ה"בית הלבן" ואת אהבת העולם. כמשל לכח רצון- הנובע מהתבססות על יעוד בהיר וחד. ממש לא מפיו אנו חיים, אבל אין לקפח שכר שיחה נאה.

בגיל עשר כבר הנה ברור לו שדרכו תוביל אותו לבית הלבן. לא נסה להגשים חלומות אחרים, וגם לא נסחף לדמיונות. השקיע בצורה מסודרת, שנה אחר שנה, למודי מדעי המדינה, כלכלה, ו...למד 'פתוח קול' - מספרת אמו - למקרה שתכן נאומיו מול העולם, לא ישכנע, ויאלץ להשתמש בנשק האלימות הקולית.

העבודה הזו חלחלה גם ללבנות חבריו ומוריו, שהביאה בכנפיה מעמד מרגש.

המורה הרוחני שלו, שהשפע עם השנים מהבטחון של קלינטון הנער, בימיו האחרונים על ערש דווי, ברגעי גסיסתו, קרא לתלמידו קלינטון הצעיר, והשביע אותו:

"אני עוקב אחריך, ואחרי השאיפות שלך. אתה תתמנה אי פעם לנשיאות ארצות הברית, המשורה המשפיעה בתבל. אני מבקש שתשבע לי לפני מותי, שתאיר פנים, תסיע בכל דרך, לעם היהודי בארצה ובישראל. העם היהודי הוא העם הנבחר על ידי האל, שהתיסר די, ואני משיביע אותך שתסיע לו לחבש את פצעי..."

כעבר עשרים וחמש שנה, בתפקיד נשיא ארצות הברית, בנאום נרגש בארץ, ספר הנשיא את ספורו, ואמר בקול חנוק מדמעות:

"באתי לכאן, מורי, להגשים את שבועתי. ואני מצהיר על כך מול העם היהודי פלו!"
ואם בכך נכר כך, הרי שכבר ישאל, שהוא מעל הטבע - אי אפשר לתאר למה הוא יכול להגיע.

בספר 'שאיפות' (עמוד עג) כתב את ספורו של הגאון רבי יעקב גלינסקי שליט"א, מזמן גלותו בסביר, הוא מספר אודות חיל אסיר גברתן וגבוה שהיה מפלה לרעה ללא הרף על ידי מפקדי המחנה. הוא היה מתענה תחת נדם בלא להתרעם, ומסים את יומו באפיסת כחות.

סוד היה לאותו איש, היתה זו שקית בד ששמר עליה כעל בבת עינו, ולא נתן לאיש לבדק את תכנה. פעם, כשחשב שכלם ישנים, ואנכי נותרתי ער, הבחנתי איך שמוציא מהשקית מדי הצבא הגרמני, לובשם תוך כדי תנועות התנשאות וכו', פושט את המדים, מקפלים, מחזירים לשקית וחוזר לישון.

בבקר התליתי אליו, ושאלתיו למעשיו אלו, הוא נחרד, החויר, והתבונן סביבו, לבדק האם יש עוד שתף לסוד. באשר שכנעתיו כי לא יבלע לו ממני, הסכים לחשף את סודו. הוא ספר כי הוא היה קצין גבוה שפקד על אלפים, ודוקא לכן אויביו השובים מבזים ומשפילים אותו בכל דרך אפשרית - לשבר את רוחו! כדי לא לאפשר להם זאת, הוא מזכיר לעצמו בכל לילה, לזמן קצר: "אל תשכח מאין באת! אתה קצין גבוה שאלפי חילים היו נתונים למרותך, ותוצאות קרבות חשובים נקבעו לפי שקול דעתך."

כך בנה שאיפות לעתיד. ואמנם, בהגיע זמנו שב להיות אותו אדם מערך כשהיה, בזכות העקביות באחיזה ברצון.

אתה תתמנה אי פעם לנשיאות ארצות הברית

בספר 'שטיינגען' מספר ספור נפלא, המלמדנו על תחושת היעוד אשר מאדירה את פח הרצון והשאיפות, וכה דבריו (בעמוד תקנד):

מִי שְׁשׁוּמֵר חֵירוֹת וּרְצוֹנוֹ

יְסוּד הַדְּבָרִים הוּא לְהַשְׁתַּדֵּל תָּמִיד לְהַגְבִּיר אֶת הַשְּׂאִיפוֹת - לֹא לְהִסְתַּפֵּק בְּשְׂאִיפוֹת קְטָנוֹת, אֲלָא לְרְצוֹת לְדַעַת אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, בְּכָלִי, יְרוּשְׁלָמִי, כָּל אַרְבַּעַת חֳלָקֵי שְׁלַחַן עָרוּף. וְעוֹד, שֶׁהַרְצוֹן הַזֶּה יִהְיֶה הַרְצוֹן הָאֶחָד וְהַיְחִיד שֶׁל הָאָדָם בְּבַחֲיִנַת "אֶחַת שְׂאֵלְתִי מֵאֵת ה' אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ, שְׁבֹתִי בְּבֵית ה' כָּל יְמֵי חַיֵּי" (תהלים כו, ד), כִּי הַסְּבָה שֶׁאֵין הָאָדָם מְצָלִיחַ לְהַגְשִׁים אֶת שְׂאִיפוֹתָיו הֵיא, כִּי שְׂאִיפוֹתָיו הַרְבוּתוֹת סוֹתְרוֹת וּמְתַנַּגְשׁוֹת זֹו לְזֹו. אֲבָל אִם יֵשׁ 'אֶחַת' שְׂאֵלְתִי, רְצוֹן אֶחָד וְיְחִיד - יִזְכֶּה לְהַגְשִׁימוֹ וּלְהַוְצִיאוֹ מִהַכַּח אֶל הַפֶּעַל, וְכַלְשׁוֹן הַשְּׂפֹת אֲמַת' (שְׂבוּעוֹת תַּרְל"א): 'מִי שְׁשׁוּמֵר חֵירוֹת וּרְצוֹנוֹ שְׁלֹא לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ לְעַנְיֵי עוֹלָם הַזֶּה, כְּדִי שִׁיְהִי עֶקֶר הַרְצוֹן נָקִי לְקִים מְצוֹתוֹ וְתַבְרָף.'

אֲנִי חֵי וּפּוֹעֵל לְמַעַן הַמְּטָרָה

בְּהִנָּחַת אָכָן הַפְּנָה לִישִׁיבַת פּוֹנִיבּוֹד, הַכְרִיז מִיִּסְדָּה הַגָּאוֹן רַבִּי יוֹסֵף שְׁלֹמָה כְּהֵנֶמֶן וְצ"ל: - כָּאֵן תְּקוּם יְשִׁיבָה עִם שֵׁשׁ מֵאוֹת אֲבָרְכִים... לְחַשׁ לוֹ הַגָּאוֹן רַבִּי יְחִזְקֵאל אֲבָרְמִסְקִי וְצ"ל שִׁיִּשָּׁב לְצַדוֹ: אַתֶּם חוֹלְמִים? וְהַשִּׁיב לוֹ בְּמִתְק שְׂפָתַיִם: "נִכּוֹן, נִכּוֹן אֲבָל אֵינִי יִשׁוּן..." כְּלוּמַר, אֲנִי חֵי וּפּוֹעֵל לְמַעַן הַמְּטָרָה.

וּכְיוּם הַכָּל רוֹאִים אֵיךְ יִזְכֶּה לְהַגְשִׁים אֶת ח'לּוּמוֹ, כִּי יְשִׁיבַת פּוֹנִיבּוֹד הֵיא מִהִישִׁיבוֹת הַגְּדוּלוֹת בַּתְּבִיל, הוֹדוֹת לְכַח רְצוֹנוֹ וְעַקְבִּיּוֹתוֹ שֶׁל מִיִּסְדָּה - הַגָּאוֹן רַבִּי יוֹסֵף שְׁלֹמָה כְּהֵנֶמֶן וְצ"ל.

צְרִיף לְשִׂאף לְגַדְלוֹת

וְכֵן בְּגַדְלוֹת בַּתּוֹרָה, צְרִיף לְשִׂאף עַד קֶצֶה הַגְּבוּל - לֹא שׁוּם וְתוֹרִים, וְרַק כֶּף יִזְכֶּה לְמָה שִׁיִּזְכֶּה. וְכַמוֹכָא בְּשׁוֹ"ת 'אֲגָרוֹת מִשֶּׁה' (הַקְּדָמָה לְחֶלֶק ח'): 'בְּשׁוּם עֲנִין אֲסוּר לְהָאָדָם לְשִׂאף לְיוֹתֵר מִמָּה שֶׁמְדַרְגָּתוֹ וְאִישִׁיוֹתוֹ מְאֻפְשָׂרוֹת, חוּץ מֵאֲשֶׁר בְּנוֹגַע לְגַדְלוֹת בַּתּוֹרָה. שֶׁהַשְּׂאִיפָה אֵלֶיהָ צְרִיכָה לְהִיּוֹת לֹא גְבוּל, כִּי רַק כֶּף אֲפֻשֶׁר לְהַצְלִיחַ'... וְכַמוֹ הַלְשׁוֹן בְּחַז"ל (יוֹמָא פו ע"א) 'גְּדוּלָה תְּשׁוּבָה שְׂמַגְעַת עַד כֶּסֶף הַכְּבוֹד', אוֹ 'וְשֹׁבֵת עַד ה' אֱלֹהֶיךָ' (דְּבָרִים ד, ל), שֶׁהַמְשַׁמְעוֹת שֶׁל זֶה הֵיא, שֶׁאֵין גְּבוּל לִיכְלֹת הָאָדָם לְהַתְעַלּוֹת.

וְעַיְנֵינוּ רוֹאוֹת אֶת סְפָרֵי הַמוֹסֵר הַיְסוּדִיִּים, כְּגוֹן מְסַלַּת יִשְׂרָאֵל, שֶׁכָּלוּ סְפָר הַמְּסַדֵּר לְפִי דְרָגוֹת, דְּרָגָה בְּתַר דְּרָגָה, אֲבָל כְּבֹר בַּתְּחִלַּת הַסְּפָר הוּא פּוֹתַח בְּמַלִּים: 'יְסוּד הַחֲסִידוֹת וְשֶׁרֶשׁ הָעֲבוּדָה הַתְּמִימָה הוּא - שִׁיִּתְבָּרַר וְיִתְאַמַּת אֲצֵל הָאָדָם מִה חוֹבָתוֹ בְּעוֹלָמוֹ, הֵינּוּ שֶׁהוּא כְּבֹר מִתְחִיל מִהַסוּף. וְכֵן בְּהַמְשָׁךְ בְּפָרֶק א, הַקּוֹרָא רוֹאָה, אֵיךְ שֶׁרַבְּנוּ הַרְמַח"ל מְצִיב אֶת הַשְּׂאִיפָה הַגְּבוּהָה בְּיוֹתֵר כְּבֹר בַּתְּחִלַּת דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים: 'וְכִשְׁתִּסְתַּכַּל עוֹד בְּדָבָר תִּרְאֶה, כִּי הַשְּׁלֵמוֹת הָאֲמִתִּי הוּא רַק הַדְּבָקוֹת בּוֹ וְתַבְרָף.'

וְכֵן רַבְּנוּ יוֹנָה כּוֹתֵב בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (שַׁעַר שְׁלִישִׁי אוֹת יז): 'דַּע! כִּי הַמַּעֲלוֹת הַעֲלִיוֹנוֹת

וְיִפָּה חֲדָד אֶת הָעֲנִין הַגָּאוֹן רַבִּי שְׁלֹמָה וּוּלְכָא וְצ"ל בְּדְבָרָיו הַנִּפְלְאִים (עַלִּי שׁוּר ח"א פָּרֶק כה; עַמּוּד קכ): 'בְּדְבָרָנוּ עַל הַרְצוֹן, אֵין כּוֹנְנָנוּ לְרְצוֹנוֹת הַמְּכַבְּצִים וְעוֹלִים חֲדָשִׁים לְבַקְרִים, אֲשֶׁר לְרַב, בְּדַמְיוֹן יְסוּדָם, תְּהֵא מְגַמְתֶּם רוֹחֲנִית אוֹ גְשֵׁמִית. אֲפֻשֶׁר לְרַכּוֹ אֶת כָּל כַּח ה'אֲנִי' בְּרְצוֹן אֶחָד הַמְּמַלֵּא אֶת כָּל הָאָדָם, לְכָל עַמְקוֹ וְגָבְהוֹ - וְרְצוֹן זֶה יְכַרֵּעַ בְּכָל צַד.'

כְּתוּב (תהלים א, א) "אֲשַׁרִּי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הֵלֵךְ בַּעֲצַת רְשָׁעִים וּבְדַרְךָ חַטָּאִים לֹא עָמַד וּבְמוֹשֵׁב לְצִים לֹא יֵשֵׁב". וְעַנִּין "מוֹשֵׁב לְצִים" וְכו', אֵינָה רַק יְשִׁיבַת יוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת בְּבֵית קֶפֶה וּמְדַבְּרִים דְּבוּרֵי הַכָּל. אֲלָא גַם מִי שֶׁשִּׁקּוּעַ בְּרְצוֹנוֹת נוֹסְפִים מְלַבֵּד רְצוֹן הַלְמוּד וְהַעֲלִיָּה בַּתּוֹרָה, וְעַל כֵּן צְרִיף לְנַפּוֹת הַרְצוֹן שִׁיְהִיָּה מְקַדָּשׁ רַק לְדָבָר הָאֲמִתִּי בְּלִבְד, וְכַלְשׁוֹן ה'חֲפִץ חַיִּים' (בַּפְּתִיחָה לְהַלְכוֹת לְשׁוֹן הַרַע): 'עַל כֵּן מְאֹד וּמְאֹד צְרִיף לְהִתְיַשֵּׁב בְּזֶה, אֵיזָה הוּא הַכְּרַח אֲמִתִּי, שֶׁבְּלָתוֹ אֵי אֲפֻשֶׁר בְּשׁוּם פְּנִים, וְהִיּוֹתֵר יְחָרִים'... וְאִזּוֹ אִם "בַּתּוֹרַת ה' חֲפָצוֹ" - שֶׁהַרְצוֹן הַיְחִיד שֶׁלוֹ יִהְיֶה רַק תּוֹרָה. יְתַקִּים בּוֹ הַהֶמְשָׁךְ: "פְּרִיּוֹ יִתֵּן בְּעֵתוֹ" וְכו'.

פְּרִשְׁת תְּרוּמָה

הַמְשָׁגִיחַ, וּבְדָרְךָ עֲקֵבִית שְׂכֹזוֹ, סֵדֵר גַּם שְׂיֹם חֲפָתוֹ לֹא יִחֹל בְּיוֹם בּוֹ מוֹסֵר הַמְשָׁגִיחַ אֶת הַשִּׁיחָה, כְּדִי שֶׁלֹּא לִבְטֹל אֶת הַתְּמִיד'. וְהִנֵּה אֲרַע, שְׂאֵמוֹ שְׁחֹזְרָה מִחוּ"ל לְרַגֵּל חֲתָנָתוֹ הִיתָה אֲמוּרָה לְנִחוּת בְּדִיוֹק בְּעֵת מְסִירַת הַשִּׁיחָה שֶׁל הַמְשָׁגִיחַ בִּישִׁיבָה, בְּתַחֲלָה הוּא בִקֵּשׁ לְהַתְנַצֵּל וְלֹא לְהוֹפִיעַ לְקַבֵּל אֶת פְּנִיָּה, בְּסִבְרוֹ כִּי לִבְטַח תִּבְיֵן זֹאת, כִּי תִלְמוּד תּוֹרָה כִּנְגֵד כָּלֵם.

אִךָ הַמְשָׁגִיחַ מְנַע אוֹתוֹ מִכָּף, וְזִרְזוּ לְקִים מִצְוֹת ה' שֶׁל בְּטוּלָה שֶׁל תּוֹרָה זֶה הוּא יְסוּדָה (מִנְחוֹת צ"ט ע"ב). וְצוּהָ עָלָיו לְקַבֵּל אֶת פְּנִיָּה שֶׁל אָמוֹ בְּנִמְל הַתְּעוּפָה. הַבְּחוּר קִבֵּל עַל עֲצָמוֹ אֶת הַדִּין בְּאַהֲבָה, אִךָ הַחֲלִיט מִשׁוּם מָה לְהַקְדִים, וּבְמִקוֹם לְהִיּוֹת בְּנִמְל הַתְּעוּפָה בְּלוּד בְּשִׁעָה שְׁבַע, מוֹעֵד הַנְּחִיטָה הַמְשַׁעֵר, יֵשֵׁב שָׁם כְּכֹר בְּשִׁעָה חֲמֵשׁ.

וּלְתַדְהֵמְתוֹ הוּא רוֹאֵה אֶת אָמוֹ יוֹצֵאת מִשַּׁעַר הַנוֹסְעִים... הִיא סִפְרָה לוֹ כִּי הַנְּחִיטָה הַקְּדָמָה, וְהַהֲגָעָה הַקְּדָמָה אִךָ הִיא. הַבְּחוּר שֶׁמַּח כְּמוֹצֵא שְׁלָל רַב. הִנֵּה "אֶפְשֵׁר לְקִים שְׂנִיָּהִם", גַּם זָכָה לְכַבֵּד אֶת אָמוֹ, וְגַם לְהַתְמִיד בְּמִנְהֵג הַקְּבוּעַ לְהִיּוֹת נוֹכַח בְּשִׁיחָה... בְּרוּר שְׁעָרָךְ אֲצֵל צִוֹת הַמְּטוֹס, גִּלְהָה, כִּי הַטִּיס טוֹעֵן כִּי הוּא מְשַׁרְת בְּקוֹ טִיסָה זֶה, כְּכֹר בְּמִשְׁף עֲשָׂרִים וְשִׁבְעַ שָׁנִים, וּמַעוֹלָם לֹא אֲרַע לוֹ כְּזֹאת, רוּחַ דְּרוֹמִית עֲזָה מִמֶּשׁ דְּחִפָּה אֶת הַמְּטוֹס, וַיְהִי לְפִלְא! אִין זֶה אֵלָּא שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא מְשַׁדֵּד אֶת הַטְּבַע לְכַעֲלֵי הַרְצוֹן.

אִין דְּבַר הַעוֹמֵד בְּפָנֵי הַרְצוֹן

אִין דְּבַר הַעוֹמֵד בְּפָנֵי הַרְצוֹן. אִין דוֹרְשִׁים מִהָאָדָם אֵלָּא מָה שֶׁהוּא יְכוֹל לַעֲשׂוֹת, כְּדִמְצִינוּ בְּמִשָּׁה רַבְּנֵי, שֶׁהִיא עוֹמֵד בְּפֶתַח אֶהְלֵי יִשְׂרָאֵל, וּבֵת קוֹל מְגִדָּת לוֹ אֶת מִנְיֵן הַנְּמַצָּאִים שָׁם (בְּמִדְבָר רַבָּה ז', ב). וְזֶה יְסוּד נִפְלָא, שֶׁלְּפַעְמִים אָדָם אוֹמֵר: "אִינִי מְסַגֵּל", הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא, כְּכֹכּוֹל, אוֹמֵר לוֹ: - "עֲשֵׂה מָה שֶׁאַתָּה כֹּן מְסַגֵּל". כְּגוֹן שֶׁאִינוֹ חֹשׁ כָּל כָּף בְּטוֹב, וְרוֹצֵה לְהַמְנַע מִלְּלַכֵּת לְשַׁעוֹר תּוֹרָה. עָלָיו לְדַעַת, כִּי

נִמְסְרוֹ לָנוּ בְּמִצְוֹת עֲשֵׂה. כְּמוֹ מַעֲלוֹת הַבְּחִירָה וְכוּ', וּמַעֲלוֹת הַתְּבוּנָה בְּגִדְלַת הַשֵּׁם וְכוּ', וּמַעֲלוֹת זְכוּן חֲסִדָיו וְהַתְּבוּנָה בָּהֶם וְכוּ', וּמַעֲלוֹת הַקְּדוּשָׁה, שְׁנֵאָמַר (וַיִּקְרָא י"א, מ"ד): "וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים". וּמַעֲלוֹת הַעֲבוּדָה, שְׁנֵאָמַר (דְּבָרִים י', כ): "אֲתוּ תַעֲבֹד". וּמַעֲלוֹת הַיְרָאָה וְכוּ'. וּמַעֲלוֹת הָאֲהָבָה וְכוּ' וּמַעֲלוֹת הַדְּבָקוּת וְכוּ', לְכֹל אַחַת מֵהֵנָּה כְּמָה מְדַרְגוֹת וְכוּ'. וּבְעֵבוֹר הַמַּעֲלוֹת הָאֵלֶּה נִבְרָא הָאָדָם, שְׁנֵאָמַר (ישעיה מ"ג, ז): "כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרֵאֲתִיו". וּמָה תִקְנֹת הַנִּבְרָא אִם לֹא יֵשִׁים עֲמַל נַפְשׁוֹ וְעָקַר עֵסְקוֹ בְּדְבָרִים אֲשֶׁר נִבְרָא בְּעֵבוֹרָם.

בְּלִי שְׂאִיפָה אִין סְכוּי שְׂיִזְכָּה לְהַגִּיעַ לְדַרְגוֹת

הַרְמַב"ן בְּפִרְשַׁת "בֵּין סוֹרֵר וּמוֹרָה" (דְּבָרִים כ"ח, י"ח) מְפָרֵשׁ אֶת הָעֲנִיָּן כִּךָ: 'וְהִנֵּה יֵשׁ עָלָיו שְׂנִי עֲנִשִׁין, הָאֶחָד שֶׁהוּא מְקַלָּה אָבִיו וְאָמוֹ וּמְמַרָה בָּהֶם, וְהַשְּׂנִי שֶׁהוּא זוֹלָל וְסוֹבָא עוֹבֵר עַל מָה שְׁנִצְטוּיָנוּ (וַיִּקְרָא י"ט, ב) 'קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ' וְנֵאָמַר עוֹד (לְעֵיל י"ג, ה) 'וְאֲתוּ תַעֲבֹדוּ וְכוּ' תְּדַבְּקוּן', כְּאֲשֶׁר פִּרְשְׁתִּי (לְעֵיל ו', יג) שְׁנִצְטוּיָנוּ לְדַעַת הַשֵּׁם בְּכֹל דְּרָכֵינוּ, וְזוֹלָל וְסוֹבָא לֹא יֵדַע דְּרָךְ ה'...

וְלִכְאוּרָה יִפְלֵא הַדְּבַר, הִיאֵךְ אֶפְשֵׁר לְתַבַּע מִיָּלֵד בֵּין שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, הַנִּצָּב בְּתַחֲלַת דְּרָכּוֹ - דְּרִישָׁה כֹּה נִשְׁגָּבָה, לְזִכּוֹת לְדְבָקוּת בּוֹ תְּבַרְךָ? הֲלֹא נְחוּץ לְשֵׁם כִּךָ עֲמַל שְׁנִים רַבּוֹת? אֵלָּא יְסוּד הָעֲנִיָּן הַהוּא, שֶׁכְּכֹר בְּתַחֲלַת הַדְּרָךְ, צְרִיךְ אָדָם לְדַעַת אֶת הַמְּטָרָה אֵלֶיהָ עָלָיו לְהַגִּיעַ, וְאִין זֶה מַעֲלָה מִיַּחַדָּת בְּעֲבוּדַת ה', אֵלָּא שְׂבִלֵי שְׂאִיפָה רֵאשׁוֹנִית זֶה - אִין שׁוּם סְכוּי שְׂיִזְכָּה לְהַגִּיעַ לְדַרְגוֹת גְּבוּהוֹת בְּעֲבוּדַת ה'.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא מְשַׁדֵּד אֶת הַטְּבַע לְכַעֲלֵי הַרְצוֹן

בְּסִפְר 'טוֹבֵךְ יִבְיעוּ', מוֹכָא מַעֲשֵׂה מְפִלָּא שְׂאֲרַע לְבָן דוֹרְנוּ. הִנֵּה זֶה בְּחוּר יְשִׁיבָה נַעֲלָה, שֶׁלְּעוֹלָם לֹא הִפְסִיד אֶת שִׁיחָתוֹ הַשְּׁבוּעִית שֶׁל

פְּרִשֵׁת תְּרוּמָה

וְאֵנְחֵנו תְּפִלָּה לְבוֹרָא עוֹלָם, כְּמוֹ שְׁלֵמֵד
אוֹתָנוּ הָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ
תִּגְן עֲלֵינוּ, 'נִפְשֵׁי יִצְאָה בְּדַבְרוֹ' (שִׁיר הַשִּׁירִים
ה, ו), אָנוּ רוֹצִים וּמְדַבְּרִים עַל הַרְצוֹנוֹת. אָנוּ
מְבַקְשִׁים מְבוֹרָא עוֹלָם וּמִתְחַנְּנִים בְּפָנָיו שְׂיִזְכְּנוּ
לְהִגְבִיר אֶת הַשְּׂאִיפּוֹת בְּכָל פֶּרֶט בְּעִבּוּדַת
הַשֵּׁם - טְהַרָה בְּשִׁלְמוֹת, תּוֹרָה בְּשִׁלְמוֹת,
קִדְשָׁה בְּשִׁלְמוֹת, סוּר מֵרַע בְּשִׁלְמוֹת, עֲשֵׂה
טוֹב בְּשִׁלְמוֹת, וְכָל פְּרִטֵי הָעִבּוּדָה כְּרִצוֹן
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְנִזְכֶּה לְגֵאֲלָה שְׁלָמָה בְּמַהְרָה
בְּיַמֵּינוּ אָמֵן.

צְרִיף דוֹקָא בְּנִלְכָת, אַף בְּלִי לְהִבִּין וּלְהַשְׁתַּתְּףָה
מִחֲמַת הַחֲלָשָׁה - לְלַכֵּת אֶתְּהָ יְכוּל? לֵךְ!
וּכְשֶׁתִּגִּיעַ לְשֵׁם תִּרְאֶה אֵיךְ שְׂיִפְתָּחוּ לְךָ
הַשְּׂעָרִים, תִּתְפַּס אֶת הַסֶּפֶר - עֲשֵׂה כָּל מַה
שְׂאֶתְהָ יְכוּל, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר: אָנִי
אֲשִׁלִּים אֶת הַמְּלָאכָה.

* * *

בְּחֻדֵשׁ אֲדָר יֵשׁ עֵת רִצוֹן מְפֻלְגָת בְּשָׁמַיִם,
וְעֲלֵינוּ לְהִגְבִיר אֶת הַרְצוֹן וְהַשְׁתַּוְּקוֹת לְדַרְגָּה
הַכִּי גְבוּהָה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם בְּכָל פֶּרֶט.

לה"ו בינ"ו עמ"י עש"ו

בשזורה טובה לאנחבי התורה ולומדיה

בסיעתא דשמיא יצא לאור עולם סדרת הספרים

"אשיחה בהקיד"

על פרשיות השבוע באגדה

מתוך סדרת הספרים אשיחה בהקיד באגדה ובהלכה

מהרב אורן נזרית שליט"א

הספרים מעוטרים בהסכמת גדולי הדור שליט"א
מלאים בהלכות בקניני תורה ובדרכים לעבודת ה' יתברך
משולבים בסיפורים על גדולי ישראל ודרך עבודתם

וכעת מבקשים לזכות את הציבור הקדוש
לסייע ולהיות שותף

להשלים את סדרת הספרים בהלכה לזיכוי הרבים

וזכות לימוד התורה וזיכוי הרבים תגן בעדכם

ניתן להקדיש פרשיות

לברכה והצלחה ולעילוי נשמת וכיו"ב

052-7627427 תש.ש. אשדוד

לקבלת גיליונות אלו חינם
יש לשלוח בקשה למייל:
toraren@gmail.com

לפרטים ניתן ליצור קשר בטל: 0506491414, 0509013000